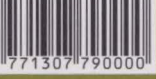

Kasr-ı

Arifan

ISSN 1307-7902

9 771307 790000

Kasr-ı Hinduvân'dan Kasr-ı Ârifân'a...

Kirli Oyunları Bozacak Formül 'Birlik ve Beraberlik'

"Hep birlikte Allah'ın ipine sımsıkı sarılın, parçalanmayın"

(Âl-i İmrân: 103)

Vâde Farkı-Fâiz İlişkisi

Ölüm bir Yok oluş mudur?

Ahmet Mahmut Ünlü

Mevlâ Teâlâ Hazretlerine sonsuz hamd-ü senalar, Peygamber Efendimiz Aleyhissalatü Vesselam'a, Onun Âl ve Ashabına sayısız salât ve selam olsun.

Kıymetli Arifan okurları! Yeni yıla girerken dergimizin muhtevasını daha da zenginleştirdik ve sizlerden gelen talepleri dikkate alarak dergimize yeni bölümler ilave ettik.

Kısa zamanda bayatlayan güncel haberler yerine, hep taptaze kalan ve vakti hiç geçmeyecek olan ilmi konularla karşınızda olacağız. Elbette gündemi takip etmek, yurttan ve dünyada neler olup bittiğinden haberdar olmak da lazım. Ama bu işleri gerçekten çok iyi yapan pek çok kardeş dergi ve gazete zaten var. Dolayısıyla, "herkes iyi bildiği işi yapmalı" düşüncesiyle Arifan Dergimizde, gündelik haberleri ve geçici bir takım siyâsi çekişmeleri işlemek yerine, en iyi şekilde yapmak azminde olduğumuz, muhtevâsı ilim, irfan, tasavvuf ve tarih gibi hiç eskimeyen ve bayatlamayan konuları sizlere arz etmek istiyoruz.

Arifan Dergimiz ehil olan kişiler tarafından incelendiğinde, gerek teknik bakımdan gerekse edebiyat ve belâgat yönünden bir takım noksanlarımız göze çarpabilir. Hatta cümle kuruluşlarında kırık dökük ifadelere bile rastlanabilir. Yani yayıncılık ve dergicilik hususunda çok deneyimli ve engin tecrübelerimiz olduğu için bu işe girişmiş değiliz. Aksine, bu hususta hiçbir iddiamız yok. Fakat belâgat ve fesâhat yönünden bir şâheser olan ve asırlardır bütün rakiplerine meydan okuyup aciz bırakan, Kur'an-ı Azimüşşanın emrettiği ve işaret buyurduğu doğrultuda yayın yapmak ve kalemiimizi İslam'ı en güzel şekilde anlatabilme gayretiyle kullanmak konusunda, son derece iddialyız. Yayın çizgimiz; Allah ve Resulünün çizdiği yolda yürümek, Ehli Sünnet ve'l-Cemaat itikadı doğ-

rultusunda yayın yapmak olacaktır. Biz Arifan ailesi olarak, birilerini karalayarak, çamur atarak, ona buna dil uzatarak değil, Hakkı ve Hakikati ortaya koyarak yolumuza devam edeceğiz. Ehli Sünnet itikadına sahip olan, halka hizmeti Hakk'a hizmet kabul eden, ilim ehline, tasavvuf büyüklerine saygı duyan ve muhabbet besleyen herkese, Arifan ailesi olarak kucağımızın açık olduğunu ifade etmek isteriz. Fakat Ehli Sünnet dışı görüşlere ve akımlara da gereken cevabı vereceğimizden hiç şüpheleniz olmasın...

Kıymetli Arifan okurları! Bu dergi hepinizin, hepimizin dergisi... Hizmet aşkıyla çıktığımız bu mukaddes yolculukta, her zaman yanımızda olduğunuz gibi, şimdi de bizleri yalnız bırakmayacağınızdan eminiz. Her bir Arifan okurunun, tebliğ ve davet şuuruyla Arifan ailesini büyütme için elinden geleni yapacağını biliyoruz.

Ayrıca; Arifan ailesinin birer ferdi olarak gerektiğinde bizleri uyarıp, eksik ve noksanlarımızı gerek mektupla, gerekse e-mail yoluyla bildirmenizi sizlerden istirham ediyoruz. Samimiyetle yapılan bütün tenkitlerinizi, yapıcı olan tüm eleştirilerinizi, müspet veya menfi yorum ve görüşlerinizi her zaman bekliyoruz.

İnşallah bu hizmet, önce Rabbimizin lûtfu kere mi, sonra da sizin gayret ve desteğinizle gelişecek ve Arifan ailesi hızla büyüyecektir.

Gayret bizden muvaffakiyet Allah'tan...

Bu vesileyle hepinizin Hicri yılbaşısını şimdi den tebrik eder, Hicri 1429 yılının, tüm İslâm Âleminin kurtuluşuna vesile olmasını Rabbimden niyâz ederim.

M. Özşimşekler

mustafaozsimssekler@arifandergisi.com

Ocak - 2008

Sayı: 4

Yıl: 1

ISSN NO: 1307-7902

İmtiyaz Sahibi ve Sorumlu

Yazı İşleri Müdürü

Bekir ÇALI

Genel Yayın Yönetmeni
Mustafa ÖZŞİMŞEKLER

Pazarlama - Dağıtım
Nusret TEZCAN

Grafik Uygulama
Selçuk ESER

Haber - Araştırma
Rabbani DÜZ

Reklam
Hakan SELÇUK

Abone Sorumlusu
Fatih CAN

Yurtiçi Abonelik Bedeli (yıllık)
50.- YTL.

Yurtdışı Abonelik Bedeli (yıllık)
60 Euro / 85 \$

Abonelik için Banka Hesap No

Kuveyt Türk (Bahçelievler Şubesi) 734218-2 No. Hes.

Albaraka Türk (Bağcılar Şubesi) 465001-1 No. Hes.

Türkiye Finans (Bağcılar Şubesi) 532105-1 No. Hes.

Türkiye Finans (Bağcılar Şubesi) 532105-101 (\$) No. Hes.

Türkiye Finans (Bağcılar Şubesi) 532105-102 (Euro) No. Hes.

Posta Çeki

Posta Çeki 5496163 Bekir ÇALI

Adres

Fevzi Çakmak Mahallesi Dağyolu Caddesi

2/1 Sokak Yılmaz İŞ Merkezi No: 1/5

Bağcılar / İSTANBUL

Telefon: 0212 634 01 71

Faks: 0212 634 01 90

www.arifandergisi.com

bilgi@arifandergisi.com

Yayın Türü

Yerel, Süreli, Aylık

Basım Yeri

MİLSAN

Cemal Ulusoy Cd. No: 38/A

Bahçelievler / İSTANBUL

Tel: 0212 697 10 00

* Dergimizde yayınlanan yazı, reklamların sorumluluğu yazarına ve reklam verenine aittir.

Birlik ve Beraberlik
Ali Ulvi UZUNLAR

08

İslâm Hukukuna göre
Vade Farkı, Faiz İlişkisi
Fatih KALENDER

16

Röportaj: Ahmet Mahmut ÜNLÜ
Arifan Dergisi Haber Merkezi

24

Ölüm bir Yok oluş mudur?
Ahmet Mahmut ÜNLÜ

04

İslam Kardeşliği ve 'Hablûllah'
Mustafa ÖZŞİMŞEKLER

12

'Müminler Bir Vücûdun
Âzâları Gibidir...'
Ömer DÖNGELOĞLU

20

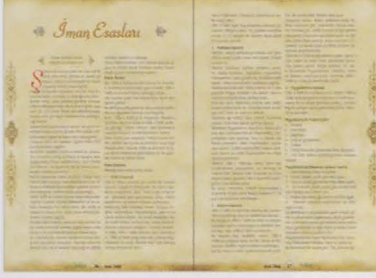

'Kirlî Oyunları Bozacak Formül'
Birlik ve Beraberlik
Süleyman EMİN

28

Osmanlılar ve İslâm Dünyası
Ahmet BOZDOĞANLI

32

İman Esasları
Ahmet Mahmut ÜNLÜ

36

Fırka-i Naciye
Mustafa ÖZŞİMŞEKLER

40

Cemaat ve Birlik
Yakup YAZICI

44

Sevgi ve Korku Duygusu Arasında
Dr. Hamdi KALYONCU

48

Annelik San'atı
Şerife TORTOP

50

Yediklerimiz ve Biz
Yunus ERSİN

62

Ölüm bir Yok oluş mudur?

Ölüm sadece bir halin değişmesidir. Ruh bedenden ayrıldıktan sonra da bâkidir, ama ya azap içerisindedir veya nimetlere mazhar bir haldedir.

Ahmet Mahmut ÜNLÜ
bilgi@arifandergisi.com

Tevessül edilen kişinin diri veya ölü olması arasında bir fark yoktur. Tevessülün ölümden sonra da caiz olduğunu ispat eden delilleri serd etmeden önce, cevabını açıklamak istediğimiz bazı sorular vardır:

- 1) Ölüm tam bir yok oluş mudur; yoksa o, bir yurttan diğerine geçiş midir?
- 2) Bir şeye güç yetirmenin varlığı ve yokluğu hususunda ölüyle diri arasında bir fark var mıdır?
- 3) Ölü mü, dirinin dua ve benzeri hediyelerinden faydalanır; yoksa diri de ölüden fayda görebilir mi?
- 4) Peygamberin ve velinin Allah katındaki mertebesi ölümünden sonra biter mi?

Allah'ın tevfiik ve inayetiyle bu suallere cevap vermek üzere deriz ki: Ehl-i Sünnet ve'l- Cemaat inancına göre ölüm; dünya yurdundan berzah âlemine ge-

çişten ibarettir. Hücetü'l-İslâm İmam-ı Gazâlî (*Rahimehullâh*) "**el-İhyâ**" isimli eşsiz eserinde şöyle demiştir: Âyet ve hadislerden anlaşıldığına göre, ölüm sadece bir halin değişmesidir, ruh bedenden ayrıldıktan sonra da bâkidir, ama ya azap içerisindedir veya nimetlere mazhar bir haldedir.¹

Süyûtî (*Rahimehullâh*) "**Büşra'l-Keib**" isimli eserinde bu konuyu şöyle açıklamıştır: "Ulemanın beyanına göre; ölüm halis bir yokluk ve sade bir tükeniş değildir, ölüm ancak ruhun bedenle ilişkisinin kesilmesidir."²

"**İnbâü'l-ezkiyâ fi hayâtî'l-enbiyâ**" ve "**Mirkatü's-Su'ûd**" isimli eserlerinde de şöyle demiştir: "Rasûlüllâh (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) in ve diğer peygamberlerin kabirlerinde diri oldukları, bu hususta ulaştığımız deliller sayesinde bizim nezdimizde kat'î bir bilgiyle malumdur ki, artık bu rivâyetler tevâtür derecesine ulaşmıştır."³

İbn-i Kayyim, "**er-Rûh**" isimli eserinde şöyle demiştir: "Rasûlüllâh (Sallallahü Aleyhi ve Sellem)in Cesed-i Şerfi'nin

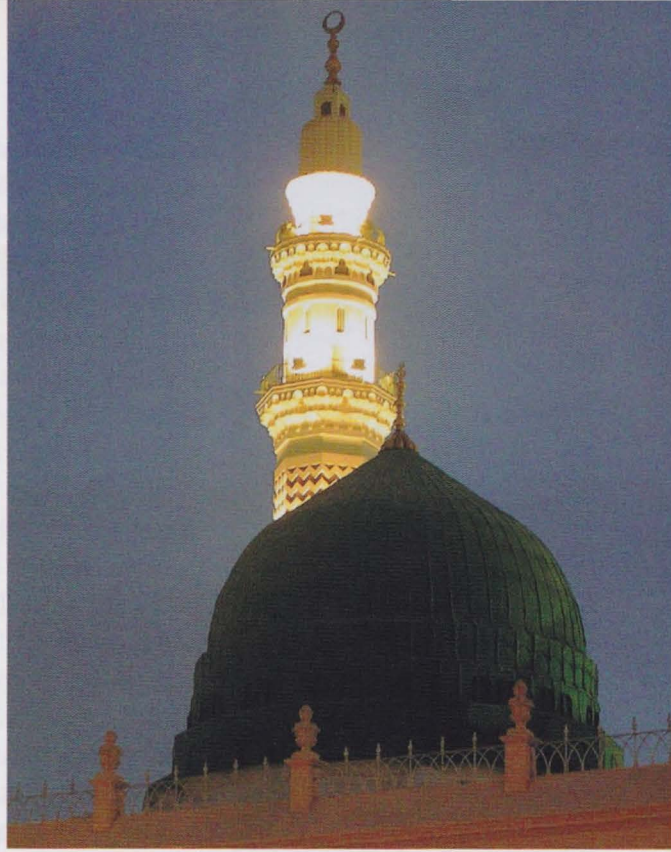
toprakta taptaze durduğu kesinlikle bilinmektedir. Sahabe Ona: "Sen kabrinde çürümüşken bizim salâtlarımız sana nasıl arz edilecektir?" diye sorduklarında O: **'Allah, peygamberlerin cesetlerini yemeyi toprağa yasaklamıştır'** buyurarak, bize bu hakikati açıklamıştır. ⁴ Ölümün yokluk anlamına gelmediğine delâlet eden bir çok âyet-i kerîme ve hadîs-i şerîf mevcuttur. Nitekim, "Allah (ın dinini yüceltme) yolunda öldürülen (şehit) kimseler için: 'ölüler' demeyin! Doğrusu (onlar), dirilerdir velâkin (yaşantıları cismanî olmadığından) siz (onların hayatlarını sezinlemek bir yana, vahye dayanmayan şu yetersiz akıllarınızla, onların ne manada diri olduklarını bile) anlayamazsınız." ⁵ Ve "(Habîbim!) Sakın ha Sen Allah yolunda (Bedir ve Uhud gibi muharebelere katılıp oralarda) öldürülmüş olan kimseleri ölümler sanmayasın! Bilakis dirilerdir; Rableri katında rızıklandırılmaktadırlar."⁶ âyet-i kerîmeleri Allâh yolunda öldürülenleri ölü sanmaktan ve onları "ölüler" diye anmaktan nehyetmektedir. Allah yolunda öldürülmek sade harpte şehit düşmekle olmaz. Bu, nefisle cihattayken ölen velilere de şamildir. Nitekim Ebû Zerr el-Ğîfârî (Radyallâhu anh) dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte Rasûlüllâh (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur: **"Cihadın en üstünü, kişinin, Allah-ü Teâlâ uğrunda nefsi ve arzusuyla cihat etmesidir."** ⁷ Câbir (Radyallâhu anh) dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte Rasûlüllâh (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur: **"Hoş geldiniz! En küçük cihattan, en büyük cihada; kulun, nefsiyle cihadına geldiniz!"**⁸ Fudâle ibn-i Ubeyd (Radyallâhu anh) dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte Rasûlüllâh (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur: **"Gerçek mücâhit, nefsiyle cihat edendir."** ⁹ İşte bu gibi bir çok hadîs-i şerîf ve rivâyet buna delâlet etmektedir. Kılıç şehitlerinin ve aşk şehitlerinin hali bu olunca, ya genel manada bütün peygamberlerin özellikle de Rasûlüllâh (Sallallahü Aley-

hi ve Sellem)in berzah hayatı nasıl olur? Nitekim Enes ibn-i Mâlik (Radyallâhu anh)dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte Rasûlüllâh (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur: **"Peygamberler diridirler, kabirlerinde namaz kılarlar"**¹⁰

M ü n â v î (Rahimehullâh) bu hadîsin sahih olduğunu, Kettânî (Rahimehullâh)ise **"Nazmü'l-mütenâsir"** isimli eserinde mütevâtir olduğunu söylemiştir. İbn-i Neccâr (Rahimehullâh) ise peygamberlerin ezan ve kametle namaz kıldıklarını söylemiştir. Nitekim Haccâc'ın ordularının Medîne'yi yağmaladığı Harre günlerinde Rasûlüllâh (Sallallahü Aleyhi ve Sellem)in mescidinde üç gün ezan ve kamet getirilmemişti. Sa'îd ibn-i Müseyyeb (Radyallâhu anh) ise kabri şerîfe sığınarak mescitten ayrılmamıştı. Fakat kapalı yerde kaldığından namaz vakitlerini anlayamıyordu. O, namaz vakitlerini ancak Rasûlüllâh (Sallallahü Aleyhi ve Sellem)in kabri şerîfinden duyduğu ezanla anlayabiliyordu.¹¹

Zerkanî'nin **"el-Mevâhib"** şerhinde, Kastalânî ve Remlî gibi bir çok âlimin de muhtelif eserlerindeki beyanlarına göre; peygamberler diridirler, kabirlerinde namaz kılarlar, oruç tutarlar, hacca giderler, umre yaparlar ve farz olmayan bir çok nâfile amel-ler işlerler. ¹²

Müslim şerhi **"el-Müfhim"** sahibi Ahmed ibn-i Ömer el-Kurtubî (Rahimehullâh) ın beyanı veçhile; peygamberlerin kabirlerindeki namazları manevî değildir, hayatlarında kıldıkları namaz cinsindedir. Nitekim Enes ibn-i Mâlik (Radyallâhu anh)dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte Rasûlüllâh (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur: **"Mi'rac gecesi kırmızı kum tepesinin yanında Musa'ya uğradığımda o, kab-**

"Rasûlüllâh (Sallallahü Aleyhi ve Sellem)in Cesed-i Şerifinin toprakta taptaze durduğu kesinlikle bilinmektedir. Sahabe ona: "Sen kabrinde çürümüşken bizim salâtlarımız sana nasıl arz edilecektir?" diye sorduklarında o: 'Allah, peygamberlerin cesetlerini yemeyi toprağa yasaklamıştır' buyurarak, bize bu hakikati açıklamıştır.

rinde ayakta namaz kılıyordu”¹³

Bu hadîsden açıkça anlaşıldığına göre, Rasûlüllâh (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) Mûsâ (Aleyhisselâm)ı gerçekten uyanıkken görmüştür. Mûsâ (Aleyhisselâm) da, hayatında kıldığı gibi kabrinde diri olarak namaz kılmaktadır.¹⁴

Bunda muhal görülecek bir şey yoktur. Âhiret halleri akılla idrak edilemez. Kabir halleri de, dünya hallerinden çok âhiret hallerine benzer. İmam-ı Süyûtî (Rahimehullâh) Nesâî şerhinde şöyle demiştir: Şeyh Bedreddîn ibn-i Sâhib (Rahimehullâh) **“Hayâtü'l-enbiyâ”** isimli eserinde şöyle demiştir: Bu hadîs, Mûsâ (Aleyhisselâm)a kabrinde hayat sıfatı ispat etmektedir. Çünkü ayakta namaz kılmak, ruhun işi olamaz, bununla ancak beden sıfatlanır. Zaten “Kabrinde” ifadesi bunun delilidir. Çünkü ruhun namaz kılmasının kabre tahsisinin bir anlamı yoktur. Şeyh Takiyyüddîn es-Sübki (Rahimehullâh) da bu hadîsin şerhinde şöyle demiştir. “Namaz diri bir bedene sahip olmayı gerektirir, ama bu bedenin dünyada olduğu gibi yemeye, içmeye vesâir zarûretlere muhtaç olması gerekmez, bilakis o farklı bir tür hayattır, fakat mecâzî değil, hakiki bir hayattır.”¹⁵

Yine böylece Rasûlüllâh (Sallallahü Aleyhi ve Sellem)in Mi'rac gecesi Mescid-i Aksâ'da peygamberlere imam olduğu, onların Rasûlüllâh (Sallallahü Aleyhi ve Sellem)ji öven konuşmalar yaptıkları hemen hemen bütün hadîs ricâli tarafından sahih kaynaklarda zikredilmiştir.¹⁶ Allah-ü Teâlâ bu şerefi sadece peygamberlere tahsis etmemiş, dünyada ibadet ve namaz aşığı olan ve bu hal üzere vefat eden bazı dostlarına da nasip etmiştir. Nitekim namaz aşığı olan Sâbit el-Bünânî (Radyallâhu anh): “Ya Rabbi! Bir kuluna kabrinde namaz imkânı verdiysen, onu bana da ver” diye dua ederdi. Vefat ettiğinde onu lahdine koyan kişi üzerini kapattıktan sonra, onun kabrinde ayakta namaza durduğunu gördü.¹⁷

Mardin'e bağlı Şehmûs beldesinde medfûn bulunan, Abdulkadîr-i Geylânî (Kuddise sirruhû) nun arkadaşlarından olan Şeyh Mûsâ ez-Zûlî (Kuddise sirruhû)

nun da aynen kendisini kabre koyan kişi tarafından ayakta namaz kılarken görüldüğü muteber kitaplarda zikredilmektedir. Rasûlüllâh (Sallallahü Aleyhi ve Sellem)in kâmil ümmetlerinin kabir hayatı böyleyse, ya Rasûlüllâh (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) in kabir hayatı ne kadar gerçektir! Bunun en büyük delili Ebû Hüreyre (Radyallâhu anh) dan rivâyet edilen: **“Kim bana selâm verirse, Allâh bana mutlaka ruhumu (konuşma kabiliyetimi) iâde ettiği için ben onun selâmına cevap veririm!”** hadîsidir.¹⁸

Yine Ebû Hüreyre (Radyallâhu anh) dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerifte Rasûlüllâh (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur: **“Ebu'l-Kasım'ın canı (kudret) elinde olan Zât'a yemin olsun ki, elbette Meryem oğlu İsâ adâletli bir imam ve âdil bir hakem olarak inecektir. Mutlaka haçları kıracak, domuzları öldürecek, (Müslümanların) araları(nı) kesinlikle düzelterek ve hiç şüphesiz kin ve nefreti giderecektir. Ona çok mallar arz edilecek, fakat kabul etmeyecektir. Sonra kabrimin yanında durup bana: 'Yâ Muhammed' dediği anda ben mutlaka ona cevap vereceğim”**¹⁹

İşte bütün bu hadîs-i şerifler Rasûlüllâh (Sallallahü Aleyhi ve Sellem)in, kabrinde işiten, gören ve cevap veren diri bir zat olduğu hususunda bir nasırdır.

Şehitlerin hayatı Kur'an'ın nassıyla sabitken, ya şehitlerden üstün olan peygamberlerin hayatı, hele hele hem peygamberlerin, hem de şehitlerin Efendisi olan Muhammed Mustafa (Sallallahü Aleyhi ve Sellem)in hayatı ve tasarrufları nasıl yadrganabilir? Bu hakikati inkâr edenler, kendisine tâbi olduklarını iddia ettikleri İbn-i Kayyım'ın **“er-Rûh”** isimli kitabına bakacak olsalar, bir çok yanlış inançlarını düzeltmeye muvaffak olacaklardır. Ama onların derdi gerçeği bulmak değildir, kör taklitçiliktir, demek ki bunların imâmı “şu veya bu” değildir, ancak nefsi emmâreleridir.

Vakit ve yer darlığı yüzünden kısa kesmeye mecbur olduğum bu izahla, yazımın başındaki dört sorudan birincisini

Namaz aşığı olan Sabit el-Bünânî (Radyallâhu anh): “Ya Rabbi! Bir kuluna kabrinde namaz imkânı verdiysen, onu bana da ver” diye dua ederdi. Vefat ettiğinde onu lahdine koyan kişi üzerini kapattıktan sonra, onun kabrinde ayakta namaza durduğunu gördü.

cevaplamaya çalıştım. Böylece anlamış olduk ki, ölüm, bazılarının yanlış anladığı gibi bir yokluk değildir, bilakis bir yurttan diğerine geçiştir. Bu herkes hakkında böyledir ama peygamberler, şehitler ve veliler gibi kullar hakkında bu daha da farklıdır, çünkü onların gerçek anlamda hayatları, tasarrufları ve insanların ibadeti gibi teklifi olmasa da, meleklerin tâatı gibi ilhâmî olan ibadetleri devam etmektedir, ne var ki onlar diriyseler de, melekler gibi bize görünmemektedirler, nitekim melekler diriyseler de biz onları görememekteyiz. Ancak içimizden Allâh-ü Te'âlâ'nın özel ikrâmına mazhar olanlar müstesnâ! İşte Seyyid Ahmed er-Rifâî (Kuddise sirruhû) Rasûlüllâh (Sallallahü Aleyhi ve Sellem)in kabri-şerîfinde müvâceheyi şerîfeye vardığında:

“Uzakken rûhumu gönderiyordum. Benim vekilim olarak toprağı öpüyordu. İşte şimdi bedenlerin buluşması gerçekleşti. Sağ elini uzatsan da dudağım da nasip lenseydi”

dediği anda, Rasûlüllâh (Sallallahü Aleyhi ve Sellem)in mübarek eli kabri-şerîfinden çıkıyor, Ahmed er-Rifâî (Kuddise sirruhû) onu hürmetle öpüyor; bu sırada orada izdiham etmiş elli bini aşkın insan cezbeye geliyor, içlerinden niceleri o anda can veriyor. Abdulkadir-i Geylânî, Hayat ibn-i Kays el-Harrânî ve Adıyy ibn-i Müsâfir (Kaddesallâhu sirrahüm) gibi bir çok zevât o anda orada hazır bulunanlar arasında, mübarek eli görüyorlar, fakat öpemiyorlar. Ee ne demişler: “Elde olan beyde olmaz!” Bu hâdise o kadar meşhûr ve mütevâtirdir ki, bu hususta tevâtürü nakleden müstakil bir eser bile gördüm. **“Gâyetü't-tahrîr”** müellifi Abdülazîz ed-Dîrînî, Hz. Peygamberin selâma karşılık vermesinin ve kabrinden dışarıya nûrânî bir elin uzanmasının mümkün olduğu hakkında devrin kadısına ait bir fetvayı da zikreder. Celâleddîn es-Süyûtî (*Rahimehullâh*) bu haberi incelediği **“eş-Şerefü'l-Muhtem”** adlı risâlesinde hâdisenin tevâtür derecesine ulaştığını söyler. Rifâî şeyhlerinden Ebü'l-Hüdâ es-Sayyâdî (Kuddise sirruhû) da bu menkıbe hakkında kaleme aldığı **“el-Kenzü'l-**

Mutalsem fi meddi yedi'n-Nebî li-veledihi'l-Ğavs er-Rifâî” adlı eserinde bu menkıbeye yer veren pek çok kitap ve müelliften iktibaslar yapmıştır.²⁰

İşte bu da, Ebu'l-Hasen-i Şâzelî'nin halifesi, Arş'ın ezanını dinleyen Yâkût-u Arşî ve **“el-Hikem”** sahibi İbn-i Atâillâh el-İskenderî gibi bir çok velînin şeyhi Ebu'l-Abbâs el-Mürsî (Kuddise sirruhû) ki o da “Rasûlüllâh (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) bir an bile gözümden kaybolsa, kendimi müminlerden saymam. Ben bu elimle, Rasûlüllâh (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) ile musâfaha ettim” diyor. Zaten tasavvuf imamları, din ve dünya işlerinde Rasûlüllâh (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) ile dâîmi irtibât halinde olmayanları “Erler Divanı”na kayıtlı kabul etmiyorlar. Makam sahibi büyüklerin, mertebeleri hakkında ihtilâf ettikleri hadîsleri Rasûlüllâh (Sallallahü Aleyhi ve Sellem)e sordukları yakînen bilinen bir gerçektir. Tabi ki bu, şeyh bozuntusu bir takım iddiacıların harcı değildir. Gerçek ölüyle hakiki diriyi ancak kalbi diri olanlar anlar, cisimleri diri, kalpleri ise ölü olanlar bu hakikatlerden ne anlar!²¹

Nimet erbâbına nimetleri âfiyet olsun, Miskin âşığa da zorla yudumlaysa bildiği kalsın!

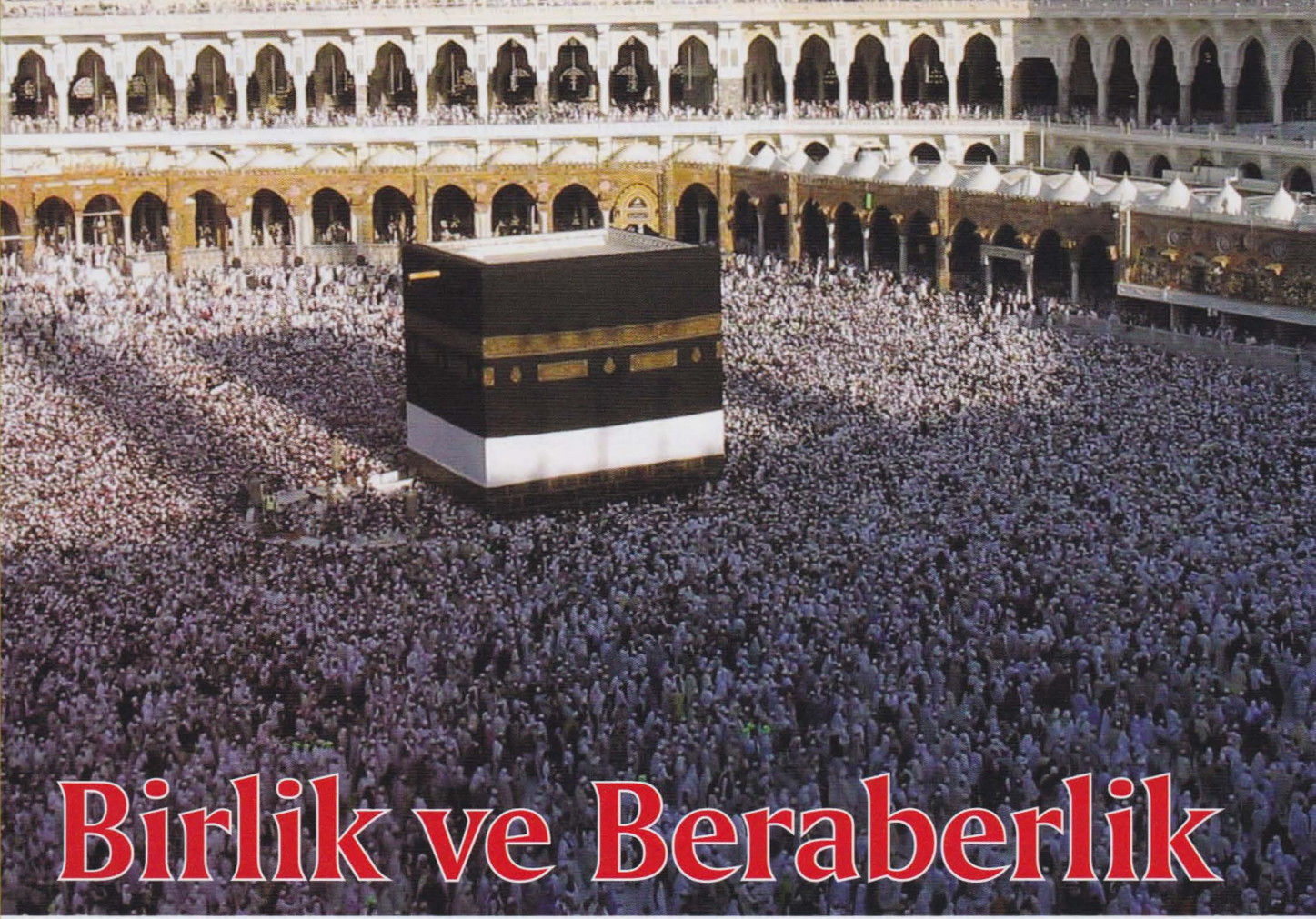
Yazılarımızı takip edenler diğer üç sorunun cevabını ve bununla beraber ne ilimler öğrenecekler, böylece artık ölümün yüzünü soğuk görmeyeceklerdir. Tabi konumuz yine tevessül başlığına dönecektir.

Selâm ve duâ ile Rabbime emânet ederim!

DİPNOTLAR:

- 1 - (İhyâ-ü ulûmi'd-dîn, 4/493)
- 2 - (el-Hâvi li'l-fetâvâ, 2/147)
- 3 - (İnbâü'l-ezkiyâ, sh:34)
- 4 - (er-Rûh, sh:111; Nesâî, no:1374; Ebü Dâvud, no:1040; İbn-i Mâce, no:1085; Ahmed ibn-i Hanbel, el-Müsned, 4/8)
- 5 - (Bakara, 154)
- 6 - (Âl-i İmrân, 169)
- 7 - (İbn-i Neccâr, Deylemî, Ali el-Müttakî, Kenzü'l-ummâl, no:11262, 11265, 4/430-431)
- 8 - Beyhakî, ez-Zühd, no:374, sh:198; Hatîb, Tarih-u Bağdâd, no:7345, 13/498; Ali el-Müttakî, Kenzü'l-ummâl, no:11260, 4/430-431, 11779, 4/616; İrâkî, el-Muğni, no:2584, 2/709; Zebîdî, el-İthâf, 7/351)
- 9 - (Tirmizî, Cihad:2, no:1621, 4/165)
- 10 - (Ebü Ya'lâ, no:3425; Heysemî, Mecma'u'z-Zevâid, 8/211, Bezzâr, Beyhakî, Hayâtü'l-enbiyâ, İbn-i Adıyy, İbn-i Asâkir, Ebü Nu'aym, Tarih-ü İsfehân, Muhammed Zekî, Hayâtü'l-ervâh, sh:213, İbn-i Hacer, el-Feth, 6/487)
- 11 - (Dârimi, 1/44, İbn-i Sa'ad, et-Tabakât, 5/132, el-Lâlekâî, Kerâmâtü'l-evliyâ, 1/166)
- 12 - (Muhammed Zekî İbrâhîm, Hayâtü'l-ervâhi ba'de'l-mevt, sh:213-214)
- 13 - (Müslim, no:2375, İbn-i Hibbân, no:49, 1/241-242, Nesâî, no:1631, Ahmed ibn-i Hanbel, el-Müsned, 3/120)
- 14 - (el-Müfhim, 6/192)
- 15 - (Şerhü's-Süyûtî alâ Süneni'n-Nesâî, 3/215-216)
- 16 - (İbn-i Kesîr, 5/111-113; Taberî, 14/422-423; Beyhakî, ed-Deilâli, 2/361-362; Süyûtî, ed-Dürü'l-mensûr, 9/147-152)
- 17 - (el-Kurtubî, el-Müfhim, 6/192)
- 18 - (Ebü Dâvud, no:2034, Ahmed ibn-i Hanbel, el-Müsned, 2/527; Beyhakî, es-Sünenü'l-Kübrâ, no:10050, 5/245, İbn-i Hacer, el-Fethü'r-Rabbânî, 6/488; Telhîsu'l-habîr, 2/267)
- 19 - (Ebü Ya'lâ, el-Müsned, no:6584; Hâkim, el-Müstedrek, 2/651)
- 20 - (TDV İslâm Ansiklopedisi, cilt:2, sh:127-128)
- 21 - (Kurtubî, et-Tezkira, 1/199; Muhammed Zekî, Hayâtü'l-ervâh, sh:221-222)

Şehitlerin hayatı Kur'an'ın nassıyla sabitken, ya şehitlerden üstün olan peygamberlerin hayatı, hele hele hem peygamberlerin, hem de şehitlerin Efendisi olan Muhammed Mustafa (Sallallahü Aleyhi ve Sellem)in hayatı ve tasarrufları nasıl yadırganabilir?

Birlik ve Beraberlik

Hacc ibadetinin; dünyanın dört bir yanından akın eden, dilleri, renkleri ve ırkları farklı milyonlarca insan tarafından muazzam kalabalıklar halinde ifa edilmesiyle, cemaatin ne kadar lüzumlu ve önemli bir gerçek olduğu, sadece müminlere değil, kâfirlere de bütün ihtişamıyla anlatılmış olmaktadır.

Alı Ulvi UZUNLAR
bilgi@arifandergisi.com

Birlik ve beraberlik... Milletleri yüzyıllar boyu ayakta tutan, hükümler kılan;

Devletlere "ebed müddet" vasfını kazandıran en temel unsur... Varoluş ile yok oluşu belirleyen, kesin ve keskin çizgi... Temel dinamik... Yüce dinimiz İslâm, mensuplarına birlik ve beraberlik içinde olmalarını, kardeşlik duygularıyla birbirlerine kenetlenmelerini emreder. Rabbimiz Celle Celalühü: "(Ey müminler!) **Hep birlikte Allah'ın ipine sınıksız sarılın, parçalanmayın**" (Alı İmran, 103) diye buyurmaktadır. Her Müslümanın farz ya da nafil olarak kılmış olduğu namazların bütün rekâtlarında okuduğu Fatıha'yı

şerifin içinde yer alan "(Rabbimiz) **yalnızca sana kulluk eder ve yalnızca senden yardım isteriz.**" Ayet-i Kerimesinde 'Ben' değil de 'Biz' ifadesine yer verilmesi, son oturuşlarda teşehhüden sonra Kur'ân-ı Kerim'den öğrenerek yapmış olduğumuz "**Ey Rabbimiz! Bize dünyada da ve ahirette de iyilik ver ve bizi cehennem azabından koru.**" duasında yine 'Ben' değil de 'Biz'in tercih edilmesiyle ne anlatılmaktadır acaba?

Nur suresi 31. ayette; Rabbimiz Celle Celalühü günahlardan tövbe etmeyi emrederken, neden tek tek değil de topluca, hep beraber tövbe etmemizi emretmiş "(Ey müminler!) **Hep birlikte Allah'a tövbe edin ki kurtuluşa eresiniz.**" buyurmuştur.

Enfal Suresi Ayet 46'da "Allah'a

ve Rasulüne itaat edin. Birbirinizle çekişmeyin”, Ali İmran Ayet 103’de birlik emredildikten sonra “Ayrılıp, parçalanmayın”, Enfal surresi Ayet 1’de “Eğer siz gerçek müminlerseniz Allah’tan korkun, birbirinizin arasını düzeltin” diye buyurmaktadır. Nebiyi Zışan Efendimiz (Aleyhissalatü Vesselam); “(Ey Müslümanlar!) Birbirinize buğz etmeyiniz, birbirinize hasette bulunmayınız ve birbirinize darılıp arka çevirmeyiniz ve Ey Allah’ın kulları kardeş olunuz. Bir Müslüman için din kardeşini üç günden fazla terk etmesi ona küs kalması helal olmaz” buyuruyor.

Tarih ibretler levhasıdır. Kur’ân-ı Kerim sık sık tarihten geçmiş ümmetlerden onların başına gelen belâ ve musîbetlerden bahseder. Neden? Düşünülün ve ibret alınсын diye...Öyleyse biz de Rabbimiz Celle Celalühü’nün Ali İmran 105. ayetini hatırlayalım ve tefekkür edelim. “Siz kendine apaçık deliller ayetler geldikten sonra parçalanıp ayrılanlar, ihtilafa düşenler gibi olmayın. Onlar için büyük azap vardır.”

Dikkat ediniz! Ayeti kerimede sadece “azap vardır” denmiyor da, “büyük azap var” buyruluyor. Niçin? Parçalanıp ayrıldılar diye... İslam Dini, birlik ve beraberliğin simgesi olan günde beş vakit namazı, cemaatle kılmayı bütün Müslümanlara emretmektedir. Her ihtimale karşı haftada bir

Cuma’da, yılda iki defa bayramlarda daha yoğun bir şekilde bir araya gelerek ibadet etmelerini zaruri kılar. İslâm’ın beş temel emrinden olan Hacc ibadetinin; dünyanın dört bir yanından akın eden, dilleri, renkleri ve ırkları farklı milyonlarca insan tarafından muazzam kalabalıklar halinde ifa edilmesiyle, cemaatin ne kadar lüzumlu ve önemli bir gerçek olduğu, sadece müminlere değil, kâfirlere de bütün ihtişamıyla anlatılmış olmaktadır. Şanlı ecdadımız Osmanlı, dün mazhariyetine nail olduğu Devleti Aliyye’yi ve hükümrânlığını ne ile kazanmıştır? Ve biz bugün o devletten niye yoksunuz? Bakalım hep beraber bu günün İslâm Coğrafyası’na...Ne görüyoruz? Ezilen, horlanan ve halkı çiğnemen Müslümanlar...

Sayıları milyarları aşan Müslümanlar “Allah’ın ipine sımsıkı sarılın, dağılıp parçalanmayın, birbirinizle çekişmeyin” ilahi buyruk-

‘Rabbimiz Bir,
Peygamberimiz
Bir, Kitabımız
Bir, Kiblemiz
Bir iken, bizler
neden “Bir”
olamıyoruz ve
birleşemiyoruz.

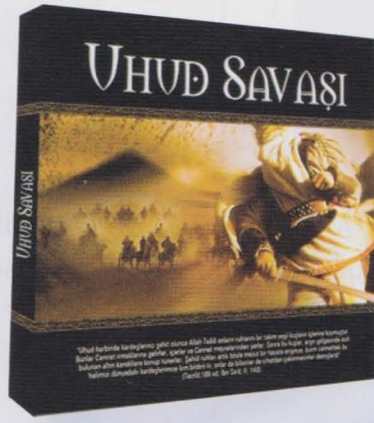
larına rağmen neden darmadağın ve perişan bir haldedir? Ağlayan, gözyaşı dökten, inleyen ve insanlık dışı vahşetlere maruz kalan, neden hep Müslümanlardır? Bir kısım Müslümanlar bu haldeyken neden diğerlerinin kılı kıpırdamamış, adeta "Bana dokunmayan yılan bin yaşasın" tavrına bürünerek ruhsuzluğu, duygusuzluğu tercih etmiş ve onlara seyirci kalmıştır? Allah Resulü Efendimiz Sallallahü Aleyhi Vesellem bütün müminleri bir tek vücutta, vücudun azalarına benzetmemiş miydi? Vücudun herhangi bir yerinde bir rahatsızlık olduğunda, diğer azaların gerek sıtma, gerekse uykusuz kalarak ona eşlik ettiği misalinde vurguladığı gibi, -dünyanın öte ucunda acı çeken, ızdırapla yanan bir Müslümanın sıkıntısıyla- diğer Müslümanların o sıkıntıları yüreklerinde hissetmesi hassasiyetini öğretmemiş miydi? Bir kış günü, sokakta soğuktan titrerken görülen ve dostları tarafından kendine "Nedir bu halin, niye böyle titriyorsun?" diye sorulduğunda, "Fakir, yoksul ve soğuktan acı çeken kimsesiz insanları hatırladım. Onlara yardım edecek kadar güçlü ve varlıklı değilim. Hiç olmazsa acılarını böyle paylaşmak istedim" diyen Bişri Hafî (Kuddise Sirruhu) belki de hiç tanımadığı Müslüman kardeşlerinin ızdırabına ortak olmaya, acılarını paylaşmaya çalışırken ve

Bişri Hafî'yi, bir kış günü sokakta soğuktan titrerken gören dostları soruyor: "Nedir bu halin, niye böyle titriyorsun?" Bişri Hafî onlara diyor ki: "Fakir, yoksul ve soğuktan acı çeken kimsesiz insanları hatırladım. Onlara yardım edecek kadar güçlü ve varlıklı değilim. Hiç olmazsa onların acılarını böyle paylaşmak istedim"

şanlı tarihimiz -yüzlerce, binlerce- böyle güzel örneklerle doluyken, bugünün Müslümanı olan bizler, neden bu hasletten yoksunuz, birlik-beraberlik ve yardımlaşma ruhundan neden böylesine uzağız?! 'Rabbimiz Bir, Peygamberimiz Bir, Kitabımız Bir, Kiblemiz Bir iken, bizler neden "**Bir**" olamıyoruz ve birleşemiyoruz? Ehl-i Küfür, Müslümanların neden ve nasıl yıkılacağını çok iyi biliyor. Bize inen ayetleri onlar da okuyor. Bizim kullanacağımız silahları maalesef onlar bize çevirerek kullanıyor ve ortaya idrak ve iz'an sahibi Müslümanların yüreğini dağlayan hazin manzaralar çıkıyor.

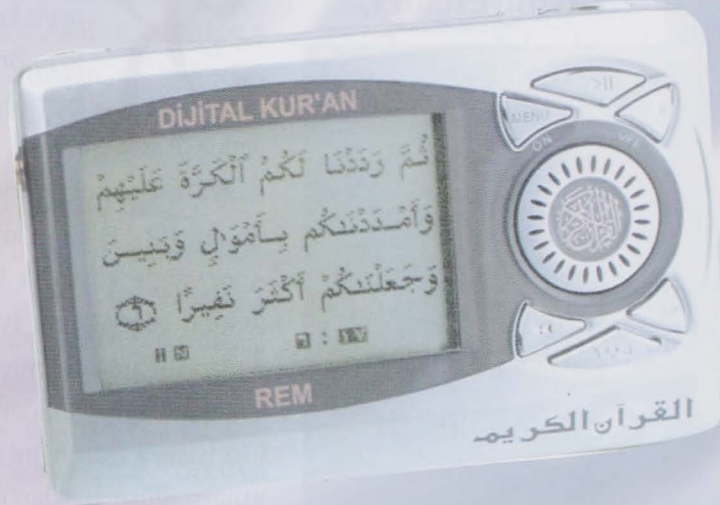
Meşhur "Selam Hadisi"nden yola çıkarak, bazı âlimler Müslümanları sevmeyi iman şartlarından saymıştır. Çünkü Efendimiz "**İman etmedikçe cennete giremezsiniz. Birbirinizi sevmedikçe de iman etmiş olamazsınız**" diye buyuruyor. Sevmek niçin bu kadar önemseniyor? Çünkü birlik ve beraberliğin, dayanışma ve yardımlaşmanın temelinde sevmek vardır. Sevgisiz cemaatin tasavvur edilemeyeceği izahtan vârestedir. Cemaat olmak başka şeydir, cemaat gözükmek başka... Haşr Suresi 14. Ayette, Rabbimiz Celle Celalühü münafık ve Yahudilerden bahsederken "**Habibim! Sen onları** (birlik ve beraberliği sağlamış) **zannedersin. Hâlbuki onların kalpleri** (birlik değil) **dağınaktır.** (Bu yüzden cemaat sayılmazlar)" buyuruyor.

Yazımı hitâma erdirirken; İslâm Ümmeti'nin geçmiş devirlerde olduğu gibi yeniden dirilmesi ve hükümler için, dünyanın dört bir yanında akıtılan Müslüman kan ve gözyaşlarını durduran, zulme son verecek olan kardeşliğin, birlik ve beraberliğin acilen tesis edilmesi gerektiğini hatırlatır, Rabbimden bu nimeti bize bahşetmesini temenni ve niyaz ederim...

KASET VCD DVD CD

Kur'ân-ı Kerim Eğitim Setleri,
Hatim Setleri,
Dijital Kur'an,
Çocuk Eğitim Setleri,
Çizgi Filmler,
Belgeseller,
Arapça Eğitim Setleri,
Vaaz ve Sohbet Kaset ve VCD'leri,
İlahi Kaset ve CD'leri,
Ailece oynayabileceğiniz Takva Yarışı vs. oyunlar,
Çok seçkin hafızların tilâveti ile Kur'ân-ı Kerim ziyafetleri.

Manyasızade Caddesi Kopuzlar Pasajı No: 57/3
Çarşamba-Fatih/İSTANBUL - Tel: 0212 523 01 76

İslâm Kardeşliği ve 'Hablûllâh'

İslam dini geldiği andan itibaren kavmiyetçiliği, ırkçılığı, sınıf farklılığını ortadan kaldırıp, insanlığa İslam kardeşliğini sundu. İhtilafları ittifaka, düşmanlıkları dostluğa çevirdi. Nefret tohumlarını çürütüp, ülfet ve muhabbet ağacını yeşertti.

Mustafa ÖZŞİMŞEKLER
mozsimssekler@hotmail.com

Kur'an-ı Kerim'de birçok ayeti kerimede kardeşliğin önemine, birlik ve beraberliğin ehemmiyetine işaret edilmiş, müminlerin tefrikaya düşmemesi konusunda ikazlar yapılmıştır. İslâm'dan önce cahiliye döneminde koyu bir kavmiyetçilik tasassubu vardı. Ama İslâm dini geldiği andan itibaren kavmiyetçiliği, ırkçılığı, sınıf farklılığını ortadan kaldırıp, insanlığa İslâm kardeşliğini sundu. İhtilafları ittifaka, düşmanlıkları dostluğa çevirdi. Nefret tohumlarını çürütüp, ülfet ve muhabbet ağacını yeşertti. Saadet Asrı'na baktığımızda, İslâm kardeşliğinin bir hayat nizamı ve yaşam modeli olduğunu, bu kardeşliğin İslâm toplumunun omurgasını teşkil

ettiğini çok açık bir şekilde görüyoruz. Özellikle hicretten hemen sonra Medine'de Peygamber Efendimiz, Ensar ile Muhâcir arasında hiçbir maddi menfaate ve ırk taassubuna dayanmayan bir kardeşlik müessesesi tesis etti. Ensar ve Muhâcir bu kardeşlik şuurunda birbirlerine sınımsız kenetlendiler. Aralarında "Bünyânü'n-Mersûs" (birbirine kurşunla kaynatılmış sağlam yapı) misali bir "kardeşlik duvarı" ördüler. Şirkin ve nifakın komplo ve tuzaklarına bu duvarla set çektiler. Tefrikalar ve fitneler, aralarına yol bulamadı. İşte bu birlik ve beraberlik onları öylesine kuvvetlendirdi ki, kısa zamanda büyüdüler ve dünyanın en güçlü devletlerini dize getirdiler. İslâm kardeşliğinden bahsederken, Evs ve Hazrec kabilelerini anmadan geçmek olmaz. Malumunuz, Evs ve Hazrec kabileleri evvelce birbirlerine düşman-

dılar. Aralarında yüz yirmi sene kadar devam eden kanlı savaşlar oldu. Ama İslâm ile şerefli aralarında din kardeşliği tesis edilince, yıllarca süren düşmanlık ve kavga sona erdi. Aralarındaki fitne ve tefrika ateşi de böylece söndü. İslâm'dan başka hiçbir gücün ve Allah'ın kitabından başka hiçbir şeyin bir araya getiremeyeceği, birbirlerine karşı kin ve nefret dolu olan bu kalpler yumuşadı, sevgiyle ve muhabbetle doldu. Bundan böyle bu iki kabile geçmişi unutup kardeşçe birbirine kenetlendiler.

Tabi bu durum onlara komşuluk eden Yahudilerin hiç hoşuna gitmedi. Çünkü bu birlik ve beraberlik Yahudi tâifesinin işini zorlaştıracaktı. Onun için, Müslüman olan bu iki kabilenin aralarına fitne sokup kardeşlik bağlarını koparmak, yine eskisi gibi onları birbirine düşürmek lazımdı.

Bir gün Evs ve Hazrec kabilelerine mensup ashâb-ı kirâmdan bazıları, bir mecliste beraberce dostça sohbet ediyorlarken, oradan Şa's b. Kays isminde yaşlı bir Yahudi geçti. Cahiliyye devrinde birbirine şiddetle düşman ve hasım olan bu iki kabilenin, Müslüman olduktan sonra aralarındaki bu kardeşliği, ülfet ve muhabbeti görünce, hasedinden deliye döndü. "Vallahi bunlar böyle toplandıkça bizim buralarda rahatımız kalmaz." dedi. Onların bu beraberliklerini dinamitlemek ve aralarını bozmak için bir Yahudi gencine dedi ki: "Haydi şunların yanlarına gidip otur da, 'Buas günü' nü ve daha evvelce aralarında geçen çatışmaları onlara hatırlat, evvelce birbirlerine söyledikleri hamâset yüklü şiirlerden de bazı parçaları onlara oku." diye tembih etti.

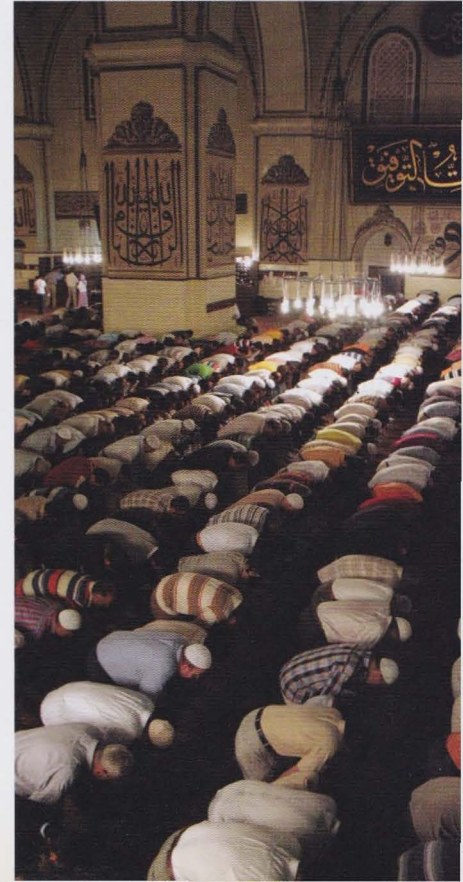
Buas günü: İslâm'dan önce yüz yirmi sene kadar birbirleriyle düşmanlık

ve hasımlık üzere yaşamış olan, Evs ve Hazrec kabilelerinin savaş yaptıkları ve Evs'in Hazrec'e galip geldiği son bir gün idi.

O genç, aralarındaki düşmanlığı teşvik edip bu iki kabilenin kardeşlik bağını koparmak niyetiyle onların yanına gitti ve ihtiyar Yahudi'nin söylediklerini yaptı. Tabi eski defterler açılınca, evvelce yapılan savaşlar ve kavgalar akla geldi. Bunun üzerine iki tarafta hamâsi nutuklar atarak kendi kabilesiyle öğünmeye başladı. Nihayet münakaşa edildi ve iş ağız kavgasına dönüştü. Düşmanlık ateşi körüklenince iki kabile de hiddet ve öfkeyle ayaklandılar, "Silâha silâha! Haydi, zahireye, harre meydana!" diye bağrışarak savaş naraları attılar. Karşı karşıya gelip birbirlerine girmelerine ramak kala, durum Peygamber Efendimize intikal etti. Efendimiz hemen yanında bulunan Muhâcir ashabıyla birlikte onların yanlarına geldi. Yüksek sesle onlara şöyle buyurdu: "Ey Müslümanlar topluluğu!.. Allah'tan korkun Allah'tan! Ben aranızda bulunurken de cahiliye davası mı yapıyorsunuz? Allâh-ü Teâlâ sizi İslâm'a hidâyet ettikten ve küfürden kurtarıp cahiliyyenin kökünü kestikten ve aranızı bulduktan sonra, yine eski halinize küfre mi dönüyorsunuz?!"

Efendimiz onları uyarıp nasihat edince, hepsi ne büyük bir hata yaptıklarının farkına vardılar. Bunun şeytanın bir tuzağı olduğunu anlayarak derhal ellerindeki silahları bıraktılar ve gözyaşlarıyla birbirlerine sarılıp kucaklaştılar. Böylece Allah-ü Teâlâ, din düşmanı Yahudi Şa's b. Kays'ın fitne ateşini söndürmüştü. İşte bu olay üzerine Mevla Teâlâ şu ayeti kerimeyi indirdi: **"Hep birlikte Allah'ın ipine (kitabına, dinine) sınımsız sarılın. Parçalanıp ayrılmayın. Allah'ın üze-**

Dün, Müslümanları birbirine düşürmek isteyen Şa's b. Kays gibi İslam düşmanları vardı da, bu gün yok mu?! Dün Şa's b. Kays'ın tefrika planını devreye sokmak için ashabin arasına giren ve onlarla oturan Yahudiler vardı da, bu gün Müslümanların arasına girip onlardan gözükerek sinsice fitne ateşini parlatmak isteyenler yok mu?!

Efendimiz zamanında, Medine'de yeşeren İslam filizini kökünden koparmak ve bütün Müslümanları tamamen yok etmek için, Mekkeli müşriklerle, Medine'deki Yahudiler "Ahzab" halinde birlik olup Müslümanlara karşı nasıl tek bir cephe oluşturmuşlarsa, bu günde aynı şekilde böyle bir "Ahzab" oluşturulup, İslam ümmeti maalesef dört bir yandan kuşatma altına alınmaya çalışılıyor. Peki; İslam karşıtları kendi aralarında birlik, beraberlik ve dayanışma içine girmişken, biz Müslümanlar olarak, buna karşı aynı birlik ve dayanışmayı gösteriyor muyuz?

rinizdeki nimetini düşünün. Hani siz birbirinize düşmanlar idiniz de, O, kalplerinizi birleştirmişti. İşte O'nun (bu) nimeti sayesinde kardeşler olmuştunuz. Yine siz, bir ateş çukurunun tam kenarında iken oradan da sizi O kurtarmıştı. İşte Allah size ayetlerini böyle apaçık bildiriyor ki, doğru yola eresiniz."

(Al-i İmran: 103)

Mevla Teâlâ bu ayeti kerimeyle sadece Evs ve Hazrec kabilesini değil, kıyâmete kadar gelecek olan tüm müminleri uyarıp, aralarına fitne tohumları ekmek isteyenlere fırsat vermemeleri ve tefrikaya düşmemeleri konusunda ikaz ediyor. Ve Allah'ın ipine sımsıkı sarılın, kardeşlik şuuruyla birbirinize kenetlenerek ayrılığa düşmeyin, buyuruyor.

Bizler bu âyetleri her okuyuşumuzda bu olayları tekrar hatırlamalı ve gereken dersleri almamız. Dün Müslümanları birbirine düşürmek isteyen Şa's b. Kays gibi İslâm düşmanları vardı da, bu gün

yok mu?! Dün Şa's b. Kays'ın tefrika planını devreye sokmak için ashabin arasına giren ve onlarla oturan Yahudiler vardı da, bu gün Müslümanların arasına girip onlardan gözükersin diye fitne ateşini parlatmak isteyenler yok mu?! Elbette var. Dün, Medine'deki Müslüman cemaatin arasına ayrılık, şüphe ve kargaşa tohumları saçmak isteyenler, aynı şekilde bu günde, yarın da Müslümanların safları arasını açmak için, çeşitli entrikalarla fitne kazanını kaynatmak isteyeceklerdir. Çünkü şer güçler çok iyi biliyorlar ki, tüm Müslümanlar İslâm kardeşliği şuuruyla birleşip **yekvücut** olurlarsa, onların sömürü düzenleri de buna paralel olarak bitecektir.

Onun için yüzyıllar boyu birbiriyle kardeşçe iç içe yaşayan Müslümanları, birbirine karşı düşman hale getirmek için her yolu denediler. Lawrensleri aramıza sokarak nifak tohumları ektiler. İslâm ülkelerindeki yerli uşakları vasıtasıyla mezhep ve fikir farklılıklarını körükleyip, Müslümanları gruplara ve kamplara böldüler.

Bu gün Müslümanların sıkıntısı sayı azlığı filan değildir, asıl problem kardeşler arasındaki bölünmelerdir. İslâm toplumlarına şöyle bir bakınca, en büyük hastalığın maalesef Müslümanlar arasındaki ihtilaflar olduğunu görüyoruz. Evet, çeşitli şer odaklarının Müslümanlar arasındaki bu bölünme ve parçalanmalarda etkisi olduğu inkâr edilemez bir gerçektir. Ama bu konuda biz Müslümanların hiç mi suçu yok? Hiç mi hatalarımız kusurlarımız yok?..

Efendimiz zamanında, Medine'de yeşeren İslâm filizini kökünden koparmak ve bütün Müslümanları tamamen yok etmek için, Mekkeli müşriklerle, Medine'deki Yahudi ve Hıristiyanların,

yani İslâm'ın karşısında olan herkesin "Ahzab" halinde birlik olup Müslümanlara karşı nasıl tek bir cephe oluşturduklarını biliyoruz. "Tarih tekerrürden ibarettir." derler. İşte bu günde aynı şekilde böyle bir "Ahzab" oluşturulup, İslâm ümmeti maalesef dört bir yandan kuşatma altına alınmaya çalışılıyor. Hal böyleyken, yani İslâm karşıtları kendi aralarında birlik, beraberlik ve dayanışma içine girerlerken, maalesef biz Müslümanlar, buna karşı aynı birlik ve dayanışmayı gösteremiyoruz.

Hepimiz bir olan Allah'a, aynı kitaba inanıp aynı Peygambere iman etmişken, her gün omuz omuza beş defa aynı kibleye yöneliyorken, aramızdaki bu ayrılıkların, böylesine bölük pörçük olmanın sebebi nedir? Allah-ü Teâlâ Kur'ân-ı Kerim'de bütün müminlerin kardeş olduğunu ilan etmiş, ama biz bu kardeşliği ayakta tutmak için ne yapıyoruz? Mevla Teâlâ bizlere: **"Hepiniz toptan Allah'ın ipine sarılınız"** (Herkes kendisine bir kapı açıp, değişik iplere sarılmayın, tek bir ipe, toptan Allah'ın ipine sarılın ve Allah yolunda beraber hareket edin.) **"Sakın ayrılıp bölünmeyin"** buyuruyor. Bir başka ayeti kerimede ise: **"Allah'a ve Resulüne itaat edin, birbirinizle çekişmeyin, sonra içinize korku düşer ve kuvvetiniz elden gider..."** (Enfal: 46) buyuruyor. Fakat biz bu ilâhî ikazlara adeta kulaklarımızı tıkamışız veya bu emirleri hiç duymamış gibi hareket ediyoruz. Hani biz kardeştik? Hani bizler "Bünyân-ı Mersûs" kurşunla kaynaşmış sağlam bir yapı gibi olacaktık?..

Ama düşmanlarımızla aramıza set olarak çekmemiz gereken bu kardeşlik duvarını, maalesef kendi aramıza çektik. Doğu Almanya ile Batı Almanya

Hani biz kardeştik? Hani bizler "Bünyân-ı Mersus" kurşunla kaynaşmış sağlam bir yapı gibi olacaktık?..Düşmanlarımızla aramıza set olarak çekmemiz gereken bu kardeşlik duvarını, maalesef kendi aramıza çektik. Doğu Almanya ile Batı Almanya arasını ayıran utanç duvarı bile çoktaaan yıkıldı. Peki Müslümanlar arasındaki bu ayrılık duvarları ne zaman yıkılacak!..

arasını ayıran utanç duvarı bile çoktaaan yıkıldı. Peki Müslümanlar arasındaki bu ayrılık duvarları ne zaman yıkılacak!.. Bu ayrılık bu tefrika ne zaman sona erecek?

İslâm üzerine oynanan ve karanlık masalarda planlanan tezgâhları bozabilmek için Müslümanların kardeşçe bir araya gelip birleşmesi zaruridir. Evet, bugün aramızda Resûlüllah yok, ama Onun varisleri var. Allah'ın âyetleri üzerimize okunmaya devam ediyor. Öyleyse bir takım ihtilafları, inatları ve nefsânî arzuları bir kenara bırakıp, toptan Allahın ipine sarılalım. Zira Emperyalizmin İslâm dünyasındaki hâkimiyet ve saltanatına son vermek, döktüğü yüz binlerce masum Müslüman kanının hesabını sormak, İslâm beldelerine leş kargaları gibi çöreklenen müstekbirleri İslâm coğrafyasından söküp atabilmek, ancak Allah'ın ipine toptan sarılmakla ve din kardeşliği bağıyla sınıksız kenetlenmekle mümkündür.

Fi Emanillah!

İslam üzerine oynanan ve karanlık masalarda planlanan tezgâhları bozabilmek için Müslümanların kardeşçe bir araya gelip birleşmesi zaruridir. Evet, bugün aramızda Resûlüllah yok, ama Onun varisleri var. Allah'ın âyetleri üzerimize okunmaya devam ediyor. Öyleyse bir takım ihtilafları, inatları ve nefsânî arzuları bir kenara bırakıp, toptan Allahın ipine sarılalım.

İslâm Hukukuna göre; Vade Farkı, Faiz İlişkisi

Satıcı, malın peşin fiyatını ve belirli vadelere göre vade fiyatını söyler; alıcı da

bu fiyatlardan birisini tercih eder ve bunun üzerinden alış verişini kesinleştirirler. Bu şekilde yapılan satış sahihtir. Zira satıcının malın peşin fiyatını ve belirli vadelere göre vade fiyatını söylemesi icap değil, ancak hukuki niteliği itibarı ile bir "icaba davet"tir yani tekliftir. Bu durumda karşı tarafın yani alıcının, teklifte ileri sürülen vadeyi ve o ölçüdeki fiyatı "kabul ettim" demesi, müşteri tarafından bir icaptır. Satıcıdan da kabulüne delalet eden bir kelimenin veya fiilin zuhur etmesi, akdin ikinci unsuru olan kabul olarak değerlendirilir.

Fatih KALENDER
bilgi@arifandergisi.com

Bizleri yoktan var edip, sayısız nimetler veren Rab-bimize hamd olsun ve bizlere hak ile batılı, helal ile haramı ayırmak için gönderdiği Hz. Muhammed (Sallallahü aleyhi ve sellem)e, âl ve ashabına selam olsun. Bu ayki sayımızda mütebedeyyin esnafı hayli huzursuz eden vade farkını ele alacağız. Kimileri böyle bir uygulamanın faiz olacağı endişesi ile ya bu tür muamelelere girmekten kaçınmakta, ya da ticari zorunluluktan dolayı girse bile huzursuz olmaktadır. Vadeli satışta vade karşılığı alınan farkın İslam'ın haram kıldığı faizle ilişkisi öteden beri İslam Âlimlerinin gündemini meşgul etmiştir.

İslamiyet alış verişini helal, faizi ise haram kılmıştır.

İslamiyet'in izin verdiği şekilde bir malın başka bir mal ile mübadelesine (de-

ğiştirilmesine) alış veriş denir¹. Faiz ise borç verilen bir parayı belli bir vade sonunda belirli bir fazlalıkla almanın veya herhangi bir borç ilişkisiyle ortaya çıkan ve zamanında ödenmeyen bir alacak için ek vade tanıyıp vade sonunda bu alacağı fazlasıyla geri almanın, genel adıdır². Klasik fıkıh kitaplarımızın ifadesi doğrultusunda faiz; paranın vade sebebiyle para kazanmasıdır. Vadeli satış ise; malın peşin kıymetine göre vade sebebiyle daha fazla bir bedele satılmasıdır. Dolayısıyla faiz ile vade farkı arasında fark bulunduğu bir gerçektir. Bu meseleye daha geniş açıdan bakabilmek için İslam'a göre alış verişin şartlarına bir göz atalım.

İslam'a göre alış verişin altı tane rüknü vardır, bunlar;

1- **Bâyi** (satıcı) 2- **Müşteri** (alıcı) 3- **Semen** (alınan mal mukabilinde verilen para veya para makamına kâim olan nesne) 4- **Mebî'** (satışa arz edilen mal, diğer bir tabirle semenin mukabilinde olan

mal) 5- **İcap** 6- **Kabul**'dür³. (Beşinci ve altıncı maddelerin tarifleri aşağıda anlatılacaktır) Alış verişin oluşabilmesi için nasıl bu rükünlere ihtiyaç varsa, bu rükünlerin her birerlerinin tahakkuku için de belli şartlar vardır. Ancak konumuzun, yani vade farkının helal veya haramlığı bu rükünlerden **icap** ve **kabulle** alakalı olduğundan diğer rükünlerin şartlarına bu sayımızda değinmeyeceğiz.

İcap ve **kabul**, karşılıklı rızanın göstergesi sayıldığından, özellikle Hanefi hukukçuları tarafından, genelde akdin yegâne rükünü olarak nitelendirilmiştir⁴. Hanefilere göre ilk açıklanan iradeye **icap**, buna cevap mahiyetinde ve ikinci olarak açıklanan iradeye ise **kabul** denir⁵. Yani, akdi oluşturan taraflardan iradesini ilk defa ifade eden kimseye **icap** eden, ifade ettiği söze de **icap** denir. Gerek bu kimse malı satan bayî olsun, gerekse malı satın alan müşteri olsun. İcap edenin iradesini aynen kabul eden kimsenin ifadesine de **kabul** denir. Gerek bu kimse malı satan bayî olsun gerekse malı satın alan müşteri olsun.

Burada dikkat edilmesi gereken husus, **kabulün icaba** muhalif olmamasıdır. Mesela kişi "Bu malı 10 liraya sattım" dese bu bir icaptır, karşı tarafın "Bu malı 10 liraya satın aldım" veya bu manaya gelen başka bir ifade kullanması da kabuldür. Ancak, "10 liraya sattım" diyene mukabil "9 liraya aldım" dese veya "10 liraya peşin sattım" diyene, "10 liraya bir ay vadeli aldım" dese, bu söz kabul olarak değerlendirilmez bilakis yeni bir icap olur ki, akdin oluşabilmesi karşı tarafın bu yeni icabı külli olarak (yapıldığı şekilde) kabul etmesine bağlıdır. Görüldüğü gibi akdin oluşması **kabulün icapla** buluşmasıyla olur. Bu da gösteriyor ki icap ve kabulden önceki sözlerin akde hiçbir tesiri yoktur.

İslam hukukuna göre malın peşin satışı caiz olduğu gibi, vadeli satışı da caizdir⁶, lâkin şunu da ifade etmek gerekir ki, herhangi bir kayıt getirilmeden yapılan satışta asıl olan peşin olmasıdır. Vadeli satışın İslam'a göre caiz olabilmesi için, tayin edilen vadenin malum olması gerekir.

Zira vade zamanının meçhul olması yani belirtilmemesi akdi fasit eder (bozar), bu da Hanefi mezhebine göre faiz sayılır⁷. Günümüzdeki vadeli satışları İslami açıdan değerlendirmemiz, bu satışın oluşumunu bilmemize bağlıdır.

Günümüzdeki vadeli satışların oluşumunu iki kısma ayırabiliriz:

1. Kısım: Bayî'nin yani satıcının "Bu malın peşin fiyatı 10 lira, bir ay vadeli fiyatı ise 12 lira" demesi, alıcının da bunlardan birisini yani peşin olan 10 lirayla, bir ay vadeli olan 12 lirayı tayin etmeden "tamam aldım" demesidir. Bu şekilde yapılan alış veriş elbette caiz değildir. Çünkü yukarıda da belirttiğimiz gibi **kabulün icaba** muhalif olmaması lazımdır. Misalimizde icap yoktur ki karşı tarafın sözünü **kabul** olarak değerlendirelim. Zira Bayî'nin yani satıcının "Bu malın peşin fiyatı 10 lira, bir ay vadeli fiyatı ise 12 lira" demesi, icap değildir. Bilakis hukuki niteliği itibari ile bir icaba davettir, başka bir tabirle tekliftir. Dolayısıyla alıcının da bunlardan birisini yani peşin olan 10 lirayla, bir ay vadeli olan 12 lirayı tayin etmeden "tamam aldım" demesi kabul olarak değerlendirilmez, bilakis yeni bir **icap** olur.

Ancak bu icapta da akit açısından bir problem oluşmuştur ki, bu da, satın alınan malın bedelinin meçhul olmasıdır. Oysa bir satış sahih olması için fiyatın nizaya yani tartışmaya götürmeyecek şekilde belirtilmesi gerekir. Ayrıca Peygamber (Sallallahü aleyhi ve sellem) Efendimizin bir satış içerisinde iki satış bulunmasını yasaklamış olması, bu şekilde yapılan alış verişin caiz olmadığını göstergesidir. Tekrar belirtelim ki, bu hüküm, yani bu akdin caiz olmaması, tarafların fiyatlarından birisi üzerinde anlaşmadan ayrılmaları halindedir.

2. Kısım: Satıcı, malın peşin fiyatını ve belirli vadelere göre vade fiyatını söyler; alıcı da bu fiyatlardan birisini tercih eder ve bunun üzerinden alış verişi kesinleştirirler. Bu şekilde yapılan satış sahihtir ve dinî bir mahzuru yoktur. Zira satıcının malın peşin fiyatını ve belirli vadelere göre vade fiyatını söylemesi birinci kısımda da olduğu gibi icap değil, ancak hu-

Mal alımında pazarlık yapılırken, tarafların bir fiyat üzerinde değerlendirmeleri vaki olmadan önce, mal için bir çok fiyat konuşulabilir. İşte vadeli satışlarda da konuşulan farklı bedelleri bu şekilde değerlendirebiliriz. Zira bu farklı bedeller kabulün, icapla buluşmasından önce konuşulmuştur. Dolayısıyla vadeli alış verişlerde, icap ve kabulden önceki sözlerin akde hiçbir tesiri yoktur.

Alışverişte kâr meşru olduğu gibi, her zaman aynı olmasını gerektiren dini bir zorunluluk yoktur. Alışverişte tesbit edilen miktarın peşin veya vadeli fiyatlardan biri üzerinde anlaşma sağlanması gerekir. Vadeli satışlarda ödemenin gecikmesi halinde ise, her ay için yüzdeler oranında alınacak fark faizdir.

kuki niteliği itibari ile bir "icaba davet"tir yani tekliftir. Bu durumda karşı tarafın yani alıcının, teklifte ileri sürülen vadeyi ve o ölçüdeki fiyatı "kabul ettim" demesi, müşteri tarafından bir **icaptır**. Bayîden de kabulüne delalet eden bir kelimenin veya fiilin zuhur etmesi akdin ikinci unsuru olan **kabul** olarak değerlendirilir. Böylece **kabul** ile **icap** birbirlerine muhalif olmadan bir araya gelmiş olur ki, bu da akdin oluşumu demektir. Yazımızın başında da ifade ettiğimiz gibi, akdin oluşması kabulün icapla buluşmasıdır. İcap ve kabulden önceki sözlerin, akde hiçbir tesiri yoktur. Konunun anlaşılabilirliği için şöyle bir misal verebiliriz. Uzun pazarlık neticesinde yapılan alışverişin hükmü nedir? Pazarlık olan alışverişlerde, tarafların bir fiyat üzerinde anlaşmaları vaki olmadan önce, mal için bir çok fiyat konuşulabilir. Mesela; bayînin (satıcının) "Bu malı 10 liraya satıyorum" demesi, müşterinin (alıcının) "5 liraya alırım" demesi, bunun ardından Bayînin "9 liraya olur" diye mukabelede bulunması, sonra müşterinin "6 liraya alırım" demesi ve sonunda

7,5 liraya anlaşılıp akit yapmaları gibi alışverişlerde birçok fiyat konuşulmuştur. Ama bu şekilde yapılan alışverişin caizliliğinde herhangi bir ihtilaf söz konusu bile değildir. Zira bu durumda kabul ile icap, aralarında herhangi bir farklılık olmaksızın buluşmuşlardır. Vadeli satışlarda konuşulan farklı bedelleri de bu şekilde değerlendirebiliriz. Zira bu farklı bedeller kabulün icapla buluşmasından önce konuşuldukları için, tıpkı pazarlık esnasında konuşulan bedeller gibidirler. Meselemizi bu şekilde düşündüğümüzde, günümüzdeki vadeli satışların yukarıda beyan ettiğimiz ikinci kısma dahil olduğu ve bunları faiz olarak değerlendirmenin mümkün olmadığı gözlenecektir. Çünkü kâr meşrudur ama, her zaman aynı olmasını gerektiren bir dinî zorunluluk yoktur. Bugün % 10, yarın % 25 kârla satmakta sakınca olmadığı gibi, peşin satılması halinde % 10, vadeli satılması halinde % 30 veya başka bir oranda kâr konulmasında da bir mahzur yoktur. Velev ki bu oranlar faiz müessesesi olan bankaların oranlarıyla eşit olsun. Zira kişi kâr oranını piyasaya göre tayin edebildiği gibi, belli müesseselere göre de tayin edebilir.

Burada dikkat edilmesi gereken husus; Akdin, tespit edilen peşin veya vadeli fiyatlardan biri üzerinde anlaşma sağlanarak yapılmasıdır. Ancak, fiyatın baştan tespit edilmemesi veya ödemenin gecikmesi halinde, her ay için yüzdeler oranında mesela % 2 gibi bir fark almak suretiyle yapılan satışların sahih olmayacağı, yukarıdaki misallerimizden anlaşılmıştır. Zira bu gibi akitlerde alıcı ile satıcı tek bir fiyat üzerinde anlaşmış olmamaktadır. Hadisi şeriflerde belirtilen faiz, böylesi akitlerde açıkça kendisini göstermektedir.

DİPNOTLAR:

- 1- Reddül-Muhtar Dürrül-Muhtar'la beraber c:7 s:9-10-11 * El-Bahru'r-Râik c:5 s:277 * El-Mevsuâtü'l-Fikhiyyetü'l-Kuveytî c:9 s:1
- 2- El-Mevsuâtü'l-Fikhiyyetü'l-Kuveytî c:22 s:50 * İslam ve toplum İSAM c:2 s:411
- 3- Bedâiü's-Sanaâ c:6 s:527..
- 4- El-İhtiyar c:2 s:4
- 5- Tebyinü'l-Hakaik c:4 s:276-277* El-Fikhu'l-İslamiyyetü ve Edilletühu c:5 s:3309
- 6- Fethu Babi'l-İnaye c:2 s:302
- 7- Mecme'u'l-Enhur c:28 * Reddül-Muhtar c:7 s:39-50

Vade Farkı, Azimet değil Ruhsattır...

Burada şu meseleye de dikkat etmeliyiz, İslam âlimlerinin beyan ettiği ve netice olarak vade farkının caiz olmasını gösteren hükümler, vade farkının alınmasını tavsiye mahiyetinde değildir. Ancak, ticarî hayatın zaruretlerinden kaynaklanan bir hükümdür. Daha açık bir ifadeyle ruhsattır, azimet değildir. Yani, bir Müslüman tüccar vade farkını koyarak taksitli satış yapabilir. Ancak imkânları zayıf olan müşterilerine vade farkı koymaksızın yapacağı bir satış da şüphesiz takdire şayandır. Hatta vade farkını istemeden yaptığı bir satışla, bir bakıma, müşterisine karz-ı hasen (borç) vermiş gibi sevap kazanır. Bunun sevabı ise, gerek Kur'ân-ı Kerim'de ve gerekse hadis-i şeriflerde birçok defa zikredilerek, Müslümanların dikkatine sunulmuş ve buna teşvik edilmiştir. Bu itibarla, Müslümanların karşılıklı sevgi, muhabbet ve kardeşlik duyguları içinde, her vesileyle birbirlerinin yardımına koşmaları, bhusus zengin olanların fakir olanlara ellerinden geldiği kadar yardımda bulunmaları, güzel bir davranıştır, başka bir ifadeyle bunlar Müslümanda olması gereken ahlakî özelliklerdir. Özellikle günümüz Müslümanlarının bu ahlâka ve dayanışmaya çok ihtiyacı vardır.

‘Müminler Bir Vücutun Âzâları Gibidir...’

Dün Çanakkale’de omuz omuza şehid düşmüş, yarım ekmek kumanyasını bölüşmüş bu milletin evlatları, bugün Türk-Kürt diye birbirine düşman edilmek isteniyor. Aman kardeşlerim! Tarihinize bakın, lütfen aramıza husumet sokacak şeylere imanınızla set çekin. Bin yıldır beraber yaşadığımız, akraba olduğumuz insanlarla bizleri düşman ya da kavgalı hale getirmek isteyenler, hiç unutmayın ki şeytanın ucuz uşaklarıdır.

Ömer DÖNGELOĞLU
omerdongelolu@hotmail.com

Sevgili kardeşlerim! Bu ay ki yazımıza da, âlemlerin rabbi olan Cenab-ı Hakka nihayetsiz hamd-ü senalar ederek, Resûlullah Efendimiz Sallallahü Aleyhi Vesellem’e, Onun Âl-ü ahabına ve tüm müminlere salat ve selam ederek başlarım. Bu vesileyle arifler sarayının ziyareti ve özlemi içinde olan siz saygıdeğer kardeşlerime de saygıyla selam ve muhabbetlerimi iletirim.

Başlıktan da anlaşılacağı gibi konumuz birlik ve beraberlik ruhu ve şuuru ki, zaten başlıktaki sözde bize ait değil, bizzat Resûlullah Aleyhissalatü Vesselam Efendimize aittir. On dört asır evvel söylenmiş ama bugün dahi bizleri bir arada tutacak muhteşem bir reçete ve bir kelam-ı nebidir. Şöyle bir İslam dünyasına baktığımız zaman efendiler

efendisi Sallallahü Aleyhi Vesellem’in mübarek hadisi şeriflerinin ne kadar mühim bir öğüt olduğunu daha iyi anlıyoruz. Sanki o günlerden bugünü görmüş mübarek efendimiz ve “**müminler bir vücudun âzâları gibidir, birisi rahatsızlanınca diğer organlarda onun acısını taşırlar.**” buyurarak bizlere öğüt vermiş ve ikaz etmiştir. Ey Kâinatın Efendisi! Son asırlarda ortaya çıkmış ar ve edeb fakiri bazı kalem ve kalem sahiplerinin sizin mübarek hadisi şeriflerinize dil uzatmaları karşısında, sadece şu hadis-i şerif bile hala capcanlı bir cevap niteliği taşıyor.

Hadis-i Şeriflerde Birlik ve Beraberliğe Yapılan Vurgu

Değerli dostlarım! Biz sağa sola cevap yetiştirmeyi bırakıp konumuza devam edersek sanırım daha doğru bir iş yapmış olacağız; yoksa hani güzel bir sözdür “Şeytan taşlamaktan, ibadete vakit bulamayacağız” Efendimiz ne buyuruyor,

kâinatın efendisi bir vücut örneği veriyor. Bize; birlik ve beraberliğin önemini bundan daha güzel ne ile anlatabilirdik ki. Eğer ille de buna benzer bir tesbit daha aramaya çalışırsak yine Resûlullahın kapısına koşmamız gerekir.

Bir başka hadisi şeriflerinde Resûlullah Sallallahü Aleyhi Vesellem Efendimiz buyuruyorlar ki **“Müminler bir duvarın tuğlaları gibidir.”** Ne müthiş bir söz değil mi? Yeryüzündeki tüm İslam âlemi bir duvarın tuğlaları gibi olursa, kim ezebilir ve kim bizi sömürebilir?! Peki, bugünkü fotoğrafa, yani İslam âlemine şu iki hadis-i şerifin penceresinden bakacak olursak sahi ne görünüyor? Daha doğrusu bu Ümmet-i Muhammed, peygamberini doğru anlayabilmiş midir? Resûlullah Efendimizle bir dil ve anlama problemi yaşıyormuyuz hiç düşündünüz mü? Ve eğer kendi peygamberini, daha doğru dürüst anlayamayan bir toplum kimi doğru anlayabilir ki?

Kardeşlerim zannederim kendi kendimize asıl sorulacak soruda bu olmalı. Ben ya da biz, Resûlullah Sallallahü Aleyhi Veselleme anlayabildik mi? Eğer anladığımızı iddia ediyorsak bu hal-ü pür mealimiz neyin nesidir?

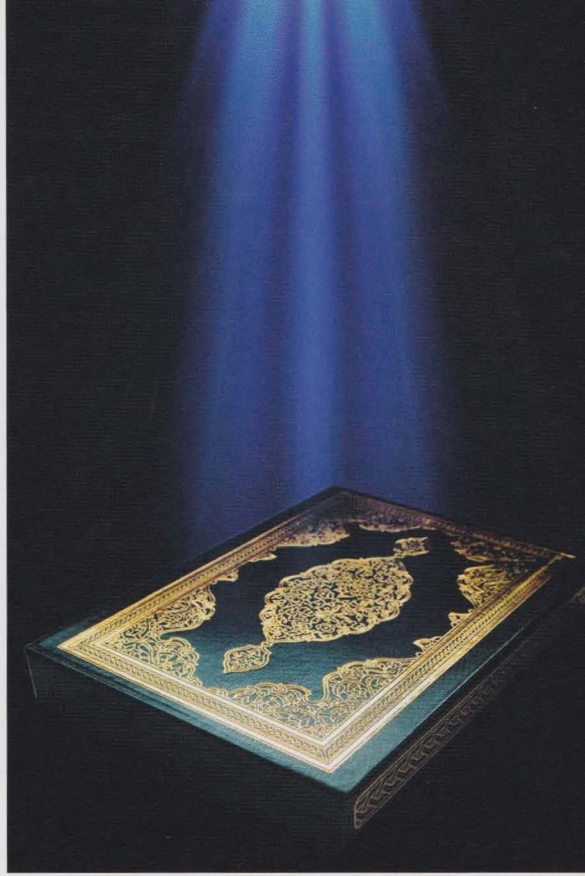
Fitneye Karşı Referansımız Kur'an Ve Sünnet Olmalı.

Hemen her önemli toplantının, konuşmanın, şehid cenazelerinin, sıkıntılı anların değişmeyen sihirli sözüdür “...aman bir ve beraber olalım, bugün birlik ve beraberliğe her zamankinden daha çok muhtacız...” “İyi de bu nasıl olacak, bunun formülü nedir?” dediğinizde çoğumuzun motoru hemencecik hararet yapar ve su kaynatır ne hikmetse. Elbette bize lazım olan birlik ve beraberliktir ve formülü de Al-i İmran suresi-103. ayeti kerimedir **“Hepiniz birden Allah'ın ipine (Kur'an'a) sımsıkı sarılın ve ayrılığa düşmeyin. Allah'ın üzerinizdeki nimetini düşünün. Sizler birbirinize düşman idinizde o sizin kalp-**

lerinize ülfet meydana getirdi de kardeş oldunuz; bir ateş çukurunun kenarında idinizde o sizi oradan kurtardı. Şimdi size ayetlerini böyle açıklıyor ki ona doğru gidebilesiniz.” Her şeyi

yoktan var eden kâinatın sahibi yüce rabbimiz bizden açıkça istediği şey, Kur'an'a yapışmamız ve ayrılığa düşmememizdir. Şimdi bu iki emri ilahiye biraz daha yakından bakalım. Kur'an'a yapışmamız nasıl olacak. Elbette emir ve yasaklarına tabi olarak. İyide rabbimiz namazı emrediyor ama hangi şeye namaz diyeceğiz, ne yaparsak namaz kılmış oluruz. Bu konuda Kur'an'da detaylı bir bilgi yok. Mesela öğle namazı kaç rekâttır Kur'an'da belirtmiyor. Bu ve buna benzer daha pek çok şey ne olacak o zaman? Kur'an'a yapışmamız nasıl olacak? Kur'an-ı en iyi anlamış ve yaşamış kim ise ona bakmamız lazım değil mi? Yani canlı Kur'an olan Resûlullahın sünnetine bakacağız. Demek ki, Resûlullahın bazı uygulamaları bize farz mesabesinde hitabeder. Öğle namazını dört rekât kılmayı biz Resûlullah'a bakarak öğrenebiliriz. Öğle namazının farzını üç rekât kılsak ne olur? Namaz olmamış olur, yeni baştan kılınması gerekir.

Buradan da anlıyoruz ki; **“Kur'an'a yapışın”** emri **“Kur'an'la beraber Resulullah'a da sarılın”** demektir. Ayeti kerimede geçen **“Ayrılığa düşmeyin”** emri nasıl hayata geçecek? Bunun için yine Efendimizin hayatına bakmamız gerekir. Medine'ye hicretlerinde orasının en eski mukimleri Evsli ve Hazreçliler vardı. Uzun yıllardır kanlı-bıçaklı küs idiler. Bu iki kabileyi Resûlullah barıştırdı ve kardeşlik tesis etti. Zaman zaman aradaki münafıklar

Maalesef müminler dertlerini ve aralarında anlaşmazlığa düştükleri hususları kardeşler arasında kendileri değil de, başka kapılarda çözmeye çalıştıkları için İslam dünyasının başı sıkıntı ve ıstıraplardan bir türlü kurtulmuyor.

müminlerin aralarına fitne sokmak istediklerinde yine Resûlullah Efendimiz aralarında hakemlik ediyor ve fitne ateşinin büyümesini önliyordu. Bu gün bizlerde aile içinde bile olsa bir takım huzursuzluğa ve ayrılığa düştüğümüzde Kur'an'a ve Efendimiz Sallallahü Aleyhi Vessellemeye koşmalıyız ve onlar ne hüküm verirlerse ona içimizde bir sıkıntı olmadan tabi olmalıyız. Maalesef

müminler dertlerini ve aralarında anlaşmazlığa düştükleri hususları kardeşler arasında kendileri değil de, başka kapılarda çözmeye çalıştıkları için İslam dünyasının başı sıkıntı ve ıstıraplardan bir türlü kurtulmuyor.

Ayrılığa Düşmeden Birliğin Kıymeti Bilinmeli

Değerli kardeşlerim, birlik ve beraberliğin önemini bugün çok iyi anlamalıyız. Yoksa yarın çok geç olabilir. Birlik ve beraberliğin olmadığı yerde Allah korusun huzur ve bereket kalmaz, korku ve şüpheler kanser virüsü gibi tüm toplumu sarar. Birbirine güvenmeyen bir toplumda şeytan hep kavga ve karmaşayı körükler. Son günlerde ülkemizde yeniden kıskırtılan terör belası buna en güzel örnek değil mi? Dün Çanakkale'de omuz omuza şehid düşmüş, yarım ekmek kumanyasını bölüşmüş bu milletin evlatları, bugün Türk-Kürt diye birbirine düşman edilmek isteniyor. Aman kardeşlerim! Tarihimize bakın, lütfen aramıza husumet sokacak şeylere imanınızla set çekin. Bin yıldır beraber yaşadığımız, akraba olduğumuz insanlarla bizleri düşman ya da kavgalı hale getirmek isteyenler, hiç unutmayın ki şeytanın ucuz uşakla-

rıdır. Soyumu ben seçmedim ki Rabbim öyle yaratmış, Türk olmak, Kürt olmak, Yunan, İngiliz vb. olmak kişinin tercihiyle olan bir şey değil ki, burada bir üstünlük ya da alçaklık zuhur etsin. Ben ecdadımın yüzyıllar boyunca İslam'a ve insanlığa yaptığı hizmetlerinden dolayı iftihar ediyorum ama ben ne haldeyim ona bakmam lazım. Yoksa Rabbimiz yarın ahirette bana "Sen bir Türk'sün Fatih'in torunusun hadi geç sırat köprüsünü" demeyecek yani. Hem benim gönlümden bir Siirt'li İsmail Fakirullah'ı, Harrani hazretlerini, Bitlisli olan bir Said-i Nursi Hazretlerini ve daha nice binlerce aslen Kürt kökenli olan ALLAH dostunun sevgisini hiçbir kimse silemez hatta eskitemez. Aynı şekilde nice Kürt kökenli kardeşlerimizin o vefa ve sadakat dolu yüreklerinden hala bir Aziz Mahmud Hüdayi'nin, Mahmud Sami Hazretlerinin, Ali Haydar Efendinin, Mahmud Efendi Hazretlerinin, Mehmed Zahid Kotku Hocamızın, Gönenli Mehmed Efendinin, Ömer Nasuhi Efendinin ve daha nice İslam âliminin sevgi ve muhabbetini hiçbir fitne ve güç alamaz ve eksiltemez inancındayım. Yazımın bu ayda sonuna doğru ilerlerken, aman kardeşlerim ne olur birbirimizi Allah için sevmeye devam edelim. Selamı aramızda yayalım ki şeytan ve onun arkadaşları aramıza giresin. Ne olur kimseyi başkasının suç ve günahının mirasçısı gibi görmeyelim. Hacca giden kardeşlerimizin döndüğü, ki bu sene bizde o mübarek topraklardaydık, hamdolsun hepinize o mübarek beldelerde dualar ettik, Rabbimiz sizlere ve tüm arzusu olan müminlere oralara gitmeyi nasibeyesin. Hacca giden kardeşlerimizin haclarını da Rabbim makbul ve mebrur eylesin. Hepinizi, emanetlerin katında zayı olmadığını Âlemlerin Rabbi'ne emanet ederim. Selam ve dua ile....

Birlik ve beraberliğin önemini bugün çok iyi anlamalıyız yoksa yarın çok geç olabilir... Birlik ve beraberliğin olmadığı yerde Allah korusun huzur ve bereket kalmaz, korku ve şüpheler kanser virüsü gibi tüm toplumu sarar, birbirine güvenmeyen bir toplum da şeytan hep kavga ve kargaşayı körükler.

Kasr-ı Arifan Dergimizin başyazarı, Ahmet Mahmud Ünlü hocaefendi, kısa zaman önce ziyaret maksadıyla peygamberler diyarı Urfa'ya gitmişti. Bu ziyaretlerinden dönüşlerinde kendisiyle görüştük ve yaptığı ziyaretlerin detayını siz Arifan okuyucularımız için Hocaefendi'ye sorduk...

ARİFAN: Muhterem hocam, sizin gerek yurt içinde gerekse yurt dışında gittiğiniz yerlerde bulunan Peygamber ve Allah dostlarının kabirlerini mutlaka ziyaret ettiğinizi, hatta sırf bu sebeple seyahatler yaptığınızı biliyoruz. Yakın zaman önce de, Peygamberler şehri Urfa'ya bir ziyaretiniz olmuştu. Orada yaptığınız ziyaretleri ve izlenimlerinizi Arifan okurlarıyla paylaşır mısınız?

Ahmet Mahmud ÜNLÜ: Ewelâ Arifan Dergimize yayın hayatında başarılar diler, Ehli Sünnet çizgisinden ayrılmadan hizmetlerinizi sürdürmenizi Mevla Teâlâ'dan niyaz ederim.

Evet, sizin de ifade ettiğiniz gibi kısa bir zaman önce, Urfa, Harran ve civarında bulunan bazı mübarek makamları ziyaret kastıyla bir yolcuğumuz oldu. Ewela İbrahim Aleyhissalatü Vesselamın doğduğu mağara ve rivayetlere göre, ateşe atıldığı yer olan "Dergâh" adıyla anılan "Dergâh

camii'ni ziyaret ettik. İbrahim Aleyhissalam'ın doğduğu mağarada dualar ettik ve civarda bulunan bazı ulema ve evliya kabirlerini ziyaret edip, oranın manevi havasını teneffüs ettik ve tüm sevenlerimize de duada ettik. 'Dergâh Camii'nin imamı olan büyük âlim kıymetli Sabri hocamızla az da olsa mülakatta bulunduk. Yanında ulemadan bazı zevat vardı, bu vesileyle onlarla da görüşme imkânı bulduk. Sonra Urfa'da bulunan diğer ziyaretlerimizi yaptık. Tarikat-ı Aliyye-i Nakşibendiyye'nin, Hâlidiyye kolunun kurucusu Muhammed Hâlid Zıyâüddin Efendimizin Hâlid-i Bağdâdî namıyla meşhur olan ve sekiz yaşında Urfa'da vefat etmiş olan Şahabettin Ahmed isimli kıymetli oğlunun 'Ulucami'nin haziresinde bulunan kabir-i şerifini, vaktimizin dar olmasına rağmen özellikle ziyaret ettik. Onunla kıymetli babası şeyhimiz Mevlana Halid hazretlerine tevessülde bulunduk ve oradan da Harran'a geçtik. Harran; Urfa'ya kırk km. kadar mesafede olan çok kıymetli bir yer. İbra-

him Aleyhisselam Babil'den oraya hicret etti. Dünyadaki ilk üniversite milattan yüz yıl sonra orada kurulmuş, Harran böyle bir medeniyet merkezi. Tabi şu anda orada bunun kalıntıları ve harabeleri var.

Harran'a gidiş sebebimiz, **dünyada** kabirlerinde bulunup ta diriler gibi tasarrufları devam eden **dört veliden** biri olan Hayat b. Kays el-Harrânî el-Ensari Kudise Sirruhu hazretlerinin Kabr-i Şerifini ziyaret kasti idi. **Dört veliden** birisi **Abdülkadir Geylânî**, diğeri

Ma'rûf-u Kerhî,

bu iki zât Bağdat'ta Kaddesallahü sir-rehüma, diğeri iki veliden biri **Ukayl**

Menbecî, bu zat

Haleb'e yakın Menbec isimli belde de, diğeri ise Türkiye'de

Hayat b. Kays el-

Harrânî hazretleri

ki, bunların tasarrufları

devam ediyor. İnşallah

dergimizde, böylesine büyük

bir zat olan Hayat

el-Harrânî hazretle-

rinden de bahsedin.

Onun sağlığındaki

kerametleri ve vefatından

sonra devam eden tasarruflarıyla

alakalı bir araştırma

yazısı kaleme alırsanız

çok iyi olur. Çünkü böyle

Allah dostlarının tanın-

ması, bilinmesi lazım.

ARİFAN: İnşallah hocam bu tavsiyenizi dikkate

alacağız.

Ahmet Mahmut ÜNLÜ: İşte o mübareği ziyaret ettik,

sonra da Muhammed Bâkir hazretlerini ziyaret ettik. Bu

zat Ehl-i Beyt'ten, tabii burada medfun bulunan Mu-

hammed Bakır, Caferi Sadık efendimizin babası olan

değil de, yine o isimle müsemma olan Ehl-i Beyt'ten

büyük bir zat. Seyidlerin de bulunduğu köye uğradık ve

kabri şeriflerini ziyaret ettik.

Ertesi gün Viranşehir'e bağlı Eyüpnebi beldesinde bu-

lunan Eyyüb Aleyhisselam ile Elyesa' Aleyhisselam'ın

kabirlerini ziyaret etmek için yola koyulduk. Orası ile Urfa arasında yüz km. kadar bir mesafe var. Viranşehir'e ise yirmi beş km. kadar bir mesafede... Yedi sekiz sene kadar evvel, biz bu ziyareti yapmaya niyet etmiş-tik fakat o zaman buna muvaffak olamamıştık Şimdi nasip oldu elhamdülillah. Eyyüb Aleyhisselam, Allah-ü Tealâ'nın Kur'an-ı Kerim'de "Ne güzel kul" diye medhettiği büyük Peygamber, sabır abidesi. Allah-ü Tealâ'nın övdüğü evvab kulu, tevvab kulu çok büyük

bir Peygamber. Tabi

orada olduğu çok

kuvvetle rivayet

edilmektedir. Eyüb

Aleyhisselam'ın kabri

şerifini ziyaret eder-

ken sandukanın içini

de açtılar. O esnada

etrafa yayılan o mü-

barek kokuyu hisset-

tik, kokladık ve de-

rinde bulunan kabri

şerifini gördük. Çok

muazzam bir yer.

Hepinizin gitmesini-

ni, ziyaret etmesini

tavsiye ediyorum.

Elyesa' Aleyhisselam

gibi bir peygamber

onun (Eyyüb

Aleyhisselam'ın) çok

sabreden bir kul ol-

duğunu, Allah katın-

daki yüksek makamı-

nı Rabbinden haber

alınca, Ona ulaşmak

için ne yollar tepti

ne yollar geçti. Bazı

rivayetlere göre yıllarca yol gitti ve ona çok yaklaştı.

Ama hikmeti ilâhî, çok az bir mesafe kala kendisine

ulaşmadan –Allah-ü Âlem, çok yolculuk ettiğinden

dolayı, çektiği meşakkate dayanamadı– eceli gel-

di vefat etti. Şu anda Eyüp Aleyhisselam ile Elyesa'

Aleyhisselam'ın kabri şerifleri arasında dört yüz met-

re kadar bir mesafe var. Ziyaret yapılırken de, Elye-

sa' Aleyhisselam önce ziyaret ediliyor, sonra Eyyüb

Aleyhisselam'a geliniyor. Çünkü Elyesa' Aleyhisselam

ziyarete muvaffak olamadığı için ve o ziyaret yolunda

vefat ettiği için onun hakkı öne alınıyor.

Elyesa' Aleyhisselam hakkında, Kur'an-ı Kerim'de

Eyyüb Aleyhisselam'ın Kabri Şerifi

“âlemlere karşı çok üstün kıldık” buyrulan büyük Peygamber, onun da kabri şerifi orada. Orada Onun hakkında çok harikuladelikler anlatılıyor.

Eyübnebi beldesi belediye başkanı Mustafa Çiftçi ağabeyimiz sağolsun bizimle çok ilgilendi. Orada çok hizmetler yapmış, çok çalışmış oraları mamur hale getirmiş. Allah-ü Teâlâ, sa'yini meşkûr eylesin. Hakikaten görülmeye değer yerler, çok feyizli bereketli topraklar. Öyle bir toprak ki, rahmet oralara sirayet etmiş, ama insanların çoğu burayı bilmiyorlar, İbrahim Aleyhisselam'ın çile çektiği mağarayı biliyorlar. O da doğrudur, çile çektiği mağaradır.

Fakat Eyyüb Aleyhisselam'ın esas köyü, ewela zenginlik yaşadığı sonra imtihana tâbi olup da insanların kendisini kovduğu, sonra tekrar geri gelip iyileştiği köy Eyübnebi beldesinde bulunan köydür.

Rahime annemiz, Eyyüb aleyhisselam'ın hanımı... Mübtela olduğu hastalık sebebiyle sahabesi bile Eyyüb Aleyhisselam'ı terk etti; fakat Rahime annemiz çok vefakâr, çok cefakâr, Onu sırtında taşıdı. Bir rivayet yedi sene, bir rivayet on yedi sene kadar bu çilede hiç yanından ayrılmadı. Allah-ü Teâlâ onu çok yüksek derecelere ulaştırdı; Rahime annemiz büyük kadın, onun da kabri şerifi orada, onu da ziyaret ettik.

Bu vesileyle sizleri de ziyarete teşvik ediyorum. Mutlaka gidip görmenizi orada dua etmenizi ve inşaallah şifayâb olmanızı diliyorum. Tabi Eyyüb Aleyhisselam'ın orada suyu var. Kur'an-ı Kerim'de **“Ayağını vur soğuk su çıkacak, hem yıkanacaksın, hem içeceksin”** buyrulan o mübarek o şifalı su orada. Eyyüb Aleyhisselam'ın, zikrederken, çile çekerken sırtını yasladığı mübarek kaya orada. Sabır taşı dediğimiz bu kaya Onun sabrına dayanamayıp çatlamış. Hakikaten sabır taşı çatladı derler ya, işte o tabir buradan geliyor, taş Eyyüb Aleyhisselam'ın sabrına dayanamamış çatlamış. Rabbimizin buyurduğu üzere **“Biz onu**

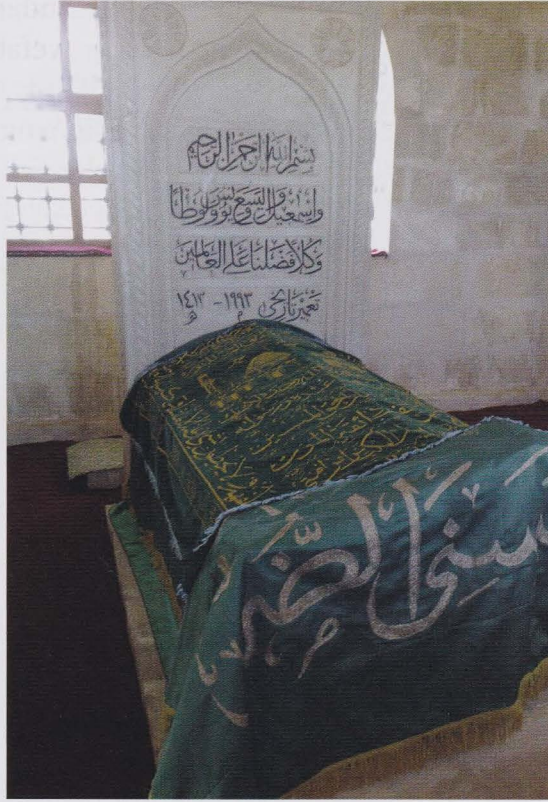
sabırlı bulduk ne güzel kul” hiçbir kul hakkında, hiçbir peygamber hakkında buyrulmamış muazzam bir âyet, Onun hakkında nazil olmuş büyük bir Peygamber.

Orada olduğu kuvvetle sabit, çünkü Sultan Murad, sanırım 4. Murat olacak, on yedi köyü oraya vakfetmiş, türbesini kendi bina etmiş ve kabri şerifini ziyaret etmiş. Hatta manevi keşfi açılarak görüşmüşler. Bu da Osmanlı sicillerinde tespit edilmiş, tabi bu çok önemli bir veri.

İbrahim Aleyhisselam'ın makamına, Eyyüb Aleyhisselam, Elyesa' Aleyhisselam ve Rahime annemizin kabri şeriflerine yaptığımız ziyaretler kısaca böyle. Fakat siz ziyaretinde bulunduğumuz o zatların hayatları hakkında, dergimizde daha geniş malumat verirseniz, oraları ziyaret eden kardeşlerimiz daha bilinçli bir şekilde ziyaret etmiş olurlar.

ARIFAN: İnşallah Hocam. Bu tavsiyelerinizi dikkate alacağımızdan şüpheniz olmasın. Ayrıca bu ziyaretinizi bizimle paylaştığınız için Arifan ailesi adına sizlere teşekkür ederiz.

Ahmet Mahmud ÜNLÜ: Ben teşekkür ederim. Rabbim gayretinizi artırıp; muvaffakiyetler ihsan eylesin. Cümlemize hayırlı uzun ömürler; makbul ziyaretler nasip eylesin...

Elyesa' Aleyhisselam'ın Kabri Şerifi

Eyyüb Aleyhisselam'ın çile çekerken sırtını yasladığı mübarek kaya... (SABIRTAŞI)

- ARİFAN ARAŞTIRMA-

Hayat El-Harrânî'nin Hayatı

Hayat El Harrânî'nin asıl adı: "Hayat" ya da "Yahya" dır. Babasının adı ise "Kays" olup, soy ağacı, "Hayat b. Kays b. Reccal (Rehhal) b. Sultan" şeklindedir. Künyesi de, soyu Medine'deki "Ensar"a dayandığı için "el-Ensarî", ömrünün bir kısmını Harran'da geçirdiği için de "el-Harrânî" şeklindedir.

"Yahya Hayatî" diye isimlendirilmesi, hayatta bir seccade üzerinde namazdaki tahiyatta oturur gibi, kaldığından dolayı denmiştir.

Hayat b. Kays, akrabalarının belirttiğine göre Bağdat'ın Felluce kentinden olup, daha sonra Harran'a gelmiştir. Harran'da o zaman maddi ve manevi çok kuraklık yaşandığından bu bölgeyi her yönüyle ihya etmek için devrin yetkililerince gönderildiği söylenmektedir. Doğum tarihi hakkında kaynaklarda bir bilgiye rastlanmamıştır. Ömrünün elli beş yılını, eski Harran Kenti harabeleri içinde bulunan, halen mihrabı belli olan camide imamlik yaparak ve birçok talebe ve hak dostu yetiştirerek geçirmiştir.

Miladî 1185 (Hicrî 581) yılında seksen yaşlarında vefat etmiş olmasına bakılırsa, hicrî VI (Miladî XII) yüzyılların başında doğduğu tahmin edilmektedir.

Hayat b. Kays'ın tahsilini nerede geçirdiği ve

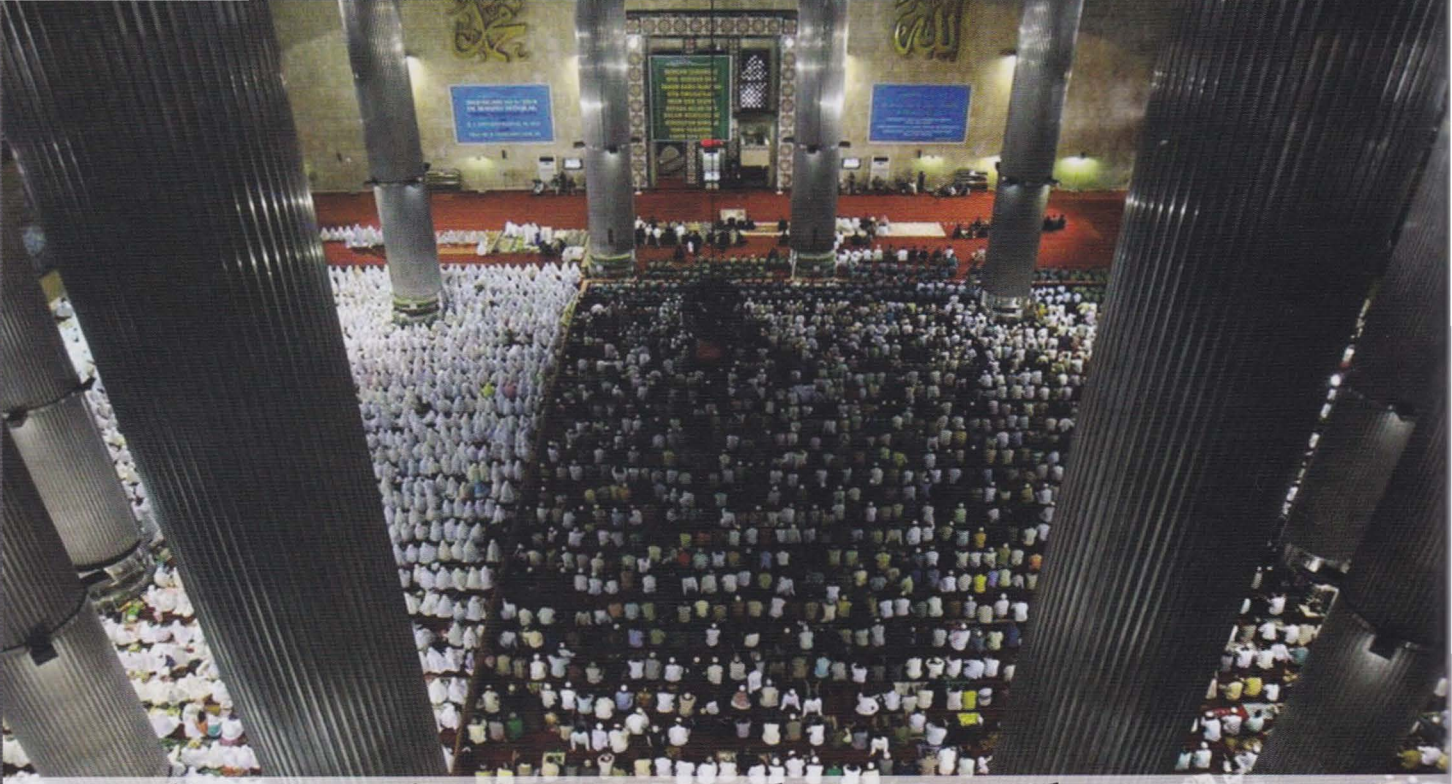
kimlerden ders gördüğü hakkında kesin bir bilgi yoktur. Urfa'nın Suruç kazasında yaşayan büyük veli Ebu Ni'me Mesleme es-Surucî'nin (h. 466) talebelerinden olduğunu söyleyenler mevcuttur. Lakin vefat tarihlerinden de anlaşılacağı üzere, Hayat b. Kays'ın ondan ders almış olması mümkün gözükmemektedir. Fakat Ebu Ni'me Mesleme es-Surucî'nin talebelerinden ders almış olabilir. Ukayl el-Menbicî, Mesleme'nin talebesi ve muasırı olduğu anlaşılıyor. Ayrıca onun Şeyh Hüseyin et-Tevarî [el-Bevarî] ile görüştüğü ve elli sene onun dergâhına gidip geldiği söylenmektedir.

Hayat el-Harrânî ile ilgili kaynaklar, onu tanıtırken genellikle, "zahid ve kudvetü'l-meşayih (Şeyhlerin önderi)" "şeyhü'l-kebir", "meşhur Veli", hayatlarında olduğu gibi vefatlarından sonra da tasarrufta bulunan "dört meşayıhten biri" ve en önemlisi de dört büyük kutuptan en azimi olarak tanıtılır. İbn İmad, Hayat el-Harrânî'yi "Ulu Şeyh" ve "Ünlü Veli" diye tanıtır. Hayat el-Harrânî, hadislere ait Tabakat kitaplarında yer almasına rağmen, kendine mahsus hadis kitabına veya rivayet zincirinde bulunduğu hadislere rastlanmamıştır.

DEVAM EDECEK...

Rasûlüllâh (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)in kıymetli hicretiyle başlayan hicrî takvimin 1428 yılını da İslâm dîni, Ehl-i Sünnet ve'l-Cemâ'at mezhebi, Ehl-i Beyt ve Sahâbe muhabbeti üzere hitâma erdirmeye bizleri muvaffak kılan yüce Rabbimize hamd-ü senâlar, Hicretin Sahibine, Ehl-i Beyt'ine ve Muhâcirîn-i Ensâr tüm sahâbesine salât-ü selâmlardan sonra; bütün İslâm âlemini, özellikle siz Kasr-ı Ârifân okurlarını 1429 yılının hulûlüyle tehnie edip, bu vesîleyle hicrî yılbaşınızı tebrik eder ve bu yılı da sırât-ı müstakîm üzere geçirmeyi cümlemiz adına Cenâb-ı Hakk'tan niyâz ederim!

*Dâ'iniz ve hâdiminiz
Ahmet Mahmut ÜNLÜ*

Kirli Oyunları Bozacak Formül Birlik ve Beraberlik

İslam Dini, fertler arasındaki bir takım farklılıkları ortadan kaldırıp tek vücut halinde, birlik ve beraberlik içinde olmamızı ister. Kişileri, etnik kökenine, ekonomik koşullarına veya coğrafi durumuna göre değerlendirmez. İslam'ın birlik çağrısında; birinin diğerine üstün olması, milliyetçilik ve asabiyetçilik yoktur. Soy ve sop, ırk ve millet bir üstünlük ölçüsü değildir. İslam'da üstünlük, takva iledir.

✦ Süleyman EMİN ✦
bilgii@arifandergisi.com

Toplumların varlığının devamını sağlayan en büyük kuvvet, hiç şüphe yok ki kardeşliktir, birlik ve beraberliktir. Bu gücü kaybeden toplumların varlığı yıkılmaya, çökmeye mahkûmdur. Durmadan birbirleri ile çekişip didişen, tefrikaya düşüp birlik ve beraberlikleri bozulan toplumlar, zaafa düşer, ümitsizliğe kapılır ve bozguna uğrarlar. Onun için yüce Allah Kur'an-ı Kerim'de: **"Toptan Allah'ın ipine sarılın, parçalanıp ayrılmayın..."** (Al-i İmran: 103) buyurmaktadır. Bir başka ayeti kerimede ise, **"...birbirinizle çekişmeyin, sonra içinize korku düşer ve kuvvetiniz elden gider..."** (Enfal: 46) ikazını yapmaktadır. İslam tevhid dinidir. Vahdet farzdır; tefrika haramdır.

İslam Dini, fertler arasındaki bir takım farklılıkları ortadan kaldırıp tek vücut halinde, birlik ve beraberlik içinde olmamızı ister. Kişileri, etnik kökenine, ekonomik koşullarına veya coğrafi durumuna göre değerlendirmez. İslam'ın birlik çağrısında, birinin diğerine üstün olması, milliyetçilik ve asabiyetçilik yoktur. Soy ve sop, ırk ve millet bir üstünlük ölçüsü değildir. İslam'da üstünlük, ancak yapılacak iyi amellerle kazanılır. Nitekim Allah-ü Teâlâ buyuruyor ki; **"Ey İnsanlar muhakkak ki biz sizi bir erkekle bir dişiden yarattık. Ve birbirinizle tanışmanız için sizi kavimlere ve kabilelere ayırdık. Muhakkak ki Allah katında en değerli olanınız, Ondan en çok korkanınızdır.** (Hucurat: 13) İşte İslam'ın ırkçılık ve kavmiyetçilik hususundaki tavrı böyledir. Efendimizin oluşturduğu topluma baktığımızda da, ne Arap'ın Acem'e, ne Habeşli'nin

Kureyşli'ye, ne de fakirin zengine bir üstünlüğü olmadığını görüyoruz. Hatta peygamber ailesine karşı var olan nesep üstünlüğünü fark eden Efendimiz Aleyhissalatü Vesselam, İranlı olan Selman-ı Farisi hakkında "Selman bizdendir Ehli Beyt'tendir" buyurmuştur. Peygamberimizin oğlu İbrahim vefat ettiği gün, güneş tutulması olmuştu. İnsanlar bunu Efendimizin oğlu İbrahim'in ölümüne bağlayınca, Efendimiz şöyle buyurmuştu: "Ay ve Güneş Allah'ın ayetlerindedir. Hiç bir kimsenin ölmesi ya da yaşamasıyla tutulmazlar."

Mahzûmî kabilesinin ileri gelenlerinden olan bir kadın hırsızlık yapmıştı. Ona verilecek olan cezanın affı için hatırlı kişiler araya konularak Efendimize aracılık yapıldığında, şöyle buyurmuştur: "Şayet bunu kızım Fatıma dahi yapmış olsaydı, onun da elini keserdim."

Yine baktığımızda, kölelikten azat edilmiş Habeşli bir zenci olan Bilal-i Habeşî'yi, Efendimiz Kendisine müezzin olarak seçtiğini görüyoruz.

Efendimizin tüm bu söz ve tavırlarından da üstünlüğün, soy, sop, ırk ve nesep de olmadığını çok açık bir şekilde anlıyoruz.

İrkçilik ve kavmiyetçilik, birlik ve beraberliği yok eden çok önemli sebeplerdendir.

İşte Medine'de yaşayan Evs ve Hazrec kabilesi bu sebeple birbirleriyle yıllardır düşman gibi yaşadılar. Savaştlar, vuruştular, birbirleriyle yaka paça oldular. Ama İslam güneşi Medine'ye doğunca, onlar da İslam kardeşliğiyle bir araya geldiler. Tarihi kinlerin, kabileci arzuların, şahsi menfaatlerin ve ırkçı tutumların, yanında çok küçük kaldığı Allah yolunda kardeşlikten başka hangi güç, bu kalpleri bir araya getirebilirdi? Bununla alakalı olarak Mevla Teâlâ Kuran-ı Kerimde şöyle buyuruyor: **"Allah'ın üzerinizdeki nimetini düşünün. Hani siz birbirinize düşman-**

lar idiniz de, O kalplerinizi birleştirmişti. İşte O'nun (bu) nimeti sayesinde kardeşler olmuştunuz. Yine siz, bir ateş çukuruğunun tam kenarında iken oradan da sizi O kurtarmıştı. İşte Allah size ayetlerini böyle apaçık bildiriyor ki, doğru yola eresiniz."

(Al-i İmran: 103)

İşte bu din kardeşliği onları kaynaştırdı, eskiden birbiri-

ne düşman olan bu iki kabile, yek vücut halinde Resûlullah'ın sancağı altında birleştiler. Bundan böyle karşı karşıya gelmek yerine, aynı saflarda İslam davası için çarpıştılar.

Peygamber Efendimizle başlayan fetihler ve zaferler, Hz. Ebu Bekir, Hz. Ömer ve Hz. Osman (Radyallahü anhüm) zamanında da devam etti. İslam sınırları Allah'ın yardımıyla batıda Bizans'ın, doğuda Çin'in, kuzey ve güneyde Fars ve Yemen'in kapılarına kadar dayandı. Böylece, **"Bütün müminler kardeştir"** ilahi fermanına göre, artık Arap'la Çin'li, Fars'lı ile Rûmî birbirinin kardeşi oldu.

İslam Ümmetinin bu güç ve kuvveti, birlik ve beraberlik içinde oldukları müddetçe devam etti. Ama aralarında tefrikalar, ayrılıklar iç çekişmeler başlayınca, **"Birbirinizle çekişmeyin; sonra korkuya kapılırsınız, gücünüz gider."** emri ilahisinin tecellisi de kaçınılmaz oldu.

Müslümanlar Nübüvvet nurundan uzaklaştıkça sıkıntılar meydana gel-

Kur'an-ı Kerim'de "Fitne katilden (adam öldürmekten) daha şiddetlidir."

(Bakara 191)

buyrulmuştur. O bakımdan fitne yapanlara ve Müslümanlar arasına nifak tohumu ekmeye çalışanlara asla fırsat verilmemeli ve bu hususta çok uyanık olunmalıdır.

Nice devletler, ihtilaf batağına saplanıp yıkılmışlar, nice uluslar ihtilaf rüzgârıyla savrulup darmadağın olmuşlardır. Tarih bunun acı misalleriyle doludur. Şöyle tarihin tozlu sayfalarını karıştırdığımızda, tüm çöküşlerin, bitişlerin, yıkılışların ve sona erişlerin hemen hepsinin, ihtilaf ağacının acı mahsulleri olduğunu görürüz. Bunun aksine tüm yükselişlerin, ilerlemelerin, başarı ve zaferlerin hepsinin, ittifak ağacının tatlı meyveleri olduğunu müşahede ederiz.

di. Müslümanlar arasında itikâdî konulara ilişkin bir takım dînî yorumlar yapılmaya ve siyâsî ihtilaflar gündeme gelmeye başlayınca, ayrıca yapılan fetihler sebebiyle Müslümanların farklı kültür ve inançlarla karşılaşip değişime uğramasının da etkisiyle, bu birlik ve beraberlik maalesef zaafa uğradı ve ayrılıklar baş gösterdi, bölünmeler oldu. Tabi bu ayrılıkları fırsat bilen ve İslam toplumunda gerçek yüzlerini gizleyen münafıkların nifak hareketleri de bunda etkili oldu. İyiden iyiye karanlık yüzlerini gösterdiler ve tefrika ateşini körüklediler.

Tefrika ve fitne; öyle bir ateştir ki, sadece o ateşi tutuşturanları değil, bütün bir toplumu yakar ve tahrip eder. O ateşin açtığı derin yaralar ise asırlar boyu kanayıp durur. Zaman zaman o yara iyileşmeye yüz tutup üzeri kabuk bağlayacak olsa bile, birileri o yarayı tekrar kaşıyıp, kurcalamaya başlar ve bu yara yeniden kanamaya devam eder.

Nitekim Yemenli bir Yahudi olan Abdullah bin Sebe'nin, Hz. Osman (Radiyallahu anh) zamanında tutuşturduğu tefrika ve fitne ateşi zamanımıza kadar tesirini göstermiş, bu gün bile mevcut olan bir kısım tefrikanın temelini teşkil

etmiştir. Kur'an-ı Kerim'de "**Fitne katilden** (adam öldürmekten) **daha şiddetlidir.**" (Bakara 191) buyrulmuştur. O bakımdan fitne yapanlara ve Müslümanlar arasına nifak tohumu ekmeye çalışanlara asla fırsat verilmemeli, bu hususta çok uyanık olunmalıdır. Onların yalan yanlış propagandalarına, birlik ve beraberliği baltalayıcı yönlendirmelerine asla iltifat edilmemelidir.

Peygamber Efendimiz, bırakın kasıtlı olarak Müslümanlar arasına ihtilaf sokup, tefrika ve fitne çıkarmayı, hiçbir

kastı ve art niyeti olmaksızın Kuran-ı Kerim hakkında yerli yersiz, bilinmeyen konularda tartışmayı bile şiddetle menetmiştir. Nitekim Abdullah b. Amr (radiyallahu anh) şöyle rivayet ediyor: "Bir gün erkenden Rasûlullah'a geldim. Rasûlullah bir ayet hakkında ihtilaf ederek tartışan iki adamın seslerini işitince, derhal onların yanlarına gitti. Yüz hatlarından çok gazaplandığı belli oluyordu, buyurdu ki: **Sizden öncekiler de, kitap da ihtilaf etmeleri sebebiyle helak oldular!**"

Nice devletler, ihtilaf batağına saplanıp yıkılmışlar, nice uluslar ihtilaf rüzgârıyla savrulup darmadağın olmuşlardır. Tarih bunun pek çok acı misalleriyle doludur. Şöyle tarihin tozlu sayfalarını karıştırdığımızda, tüm çöküşlerin, bitişlerin, yıkılışların ve sona erişlerin hemen hepsinin, ihtilaf ağacının acı mahsulleri olduğunu görürüz. Bunun aksine tüm yükselişlerin, ilerlemelerin, başarı ve zaferlerin hepsinin ittifak ağacının tatlı meyveleri olduğunu müşahede ederiz. İslam düşmanlarının en büyük arzusu, Müslümanların birbiri ile çekişip didişmeleri, parçalanıp dağılmalarıdır. Onlar da çok iyi biliyorlar ki, Müslümanlar bir-

lik ve beraberliklerini muhafaza ettikleri, yekvücut oldukları müddetçe, sinsi emelleri gerçekleşmeyecek ve yaptıkları karanlık hesaplar tutmayacaktır. Onun için, asırlardır birbiriyle kardeşçe iç içe yaşayan Müslümanları, birbirine karşı düşman hale getirmeye çalıştılar. Dün olduğu gibi bu günde, emperyalist ve siyonistlerin bu konuda ne kadar çok gayret sarf ettiğini, Müslümanların birbirine karşı "mezhebi kampaşma" içine girmeleri için ne denli provokasyonlara giriştiklerini özellikle Ortadoğu da açıkça görüyoruz. İşte Irak hepimizin malumu...

Ama bu emperyalist güçler, bu komplolarını sadece Irak'la sınırlı tutmayıp bütün İslam dünyasına yaymaya çalışmakta ve bunun için de emrindeki işbirlikçileri ve satılmış hainleri, tefrika ve çatışma çıkarmak için harekete geçirmektedirler.

İşte komşu ülkemizdeki tutuşturulan bu yangın, gerek PKK terörüyle, gerekse binbir türlü hile ve desiselerle maalesef bizim cennet vatanımıza da sıçratılmak isteniyor. Unutmayalım ki, bunların oyununu ancak **birlik ve beraberlik bozar**. Çünkü milli birlik ve beraberlik içinde hareket eden bir toplumda, düşman çevrelerin yaptırım gücü minimum seviyeye iner ve kötü emellerine ulaşamazlar. Öyleyse, en büyük silahları vatan içinde ayrılık çıkartmak olan bu düşman çevrelerin bu büyük kozunu, gelin İslam kardeşliğiyle bozalım. Tefrikaya düşmeyelim. İç çatışmalara sebep olabilecek bir takım taşkınlıklardan ve provokasyonlardan uzak duralım. Tahriklere kapılmadan, dol-duruşa gelmeden kürdüyle-lazıyla, çerkeziyle-gürcüsüyle millet olarak şimdi daha bir kenetlenelim. Sakın ola birbirimize "Sen şuralısın, ben buralıyım" diye düşmanlık edip; bu çevrelerin ekmeğine yağ sürmeyelim. Biz millet olarak gözyaşı dökerken, bu alçakları için için sevindirmeyelim.

Bu terörün bir amacı da, memleketimizde iç çatışma çıkarıp kardeş kanı dökülmesidir. Dün "sen sağcısın, ben solcuyum" diyerek

birbirine düşman edilen bu vatan evlatları, şimdi başka bir tezgâhla, yok "Türk"tü yok "Kürt"tü diyerek birbirine düşürülmeye çalışılıyor. Millet olarak uyanık olalım. Memleketimizin gerek doğusunda gerekse batısında yaşayan tüm kardeşlerimizin hepsi bu çirkin oyunu görmeli ve oyuna gelmemeli. Tekrar ediyorum; biz millet olarak, Kürdüyle, Lazıyla, Çerkeziyle, Gürcüsüyle asırlardır bu vatanda kardeş gibi yaşadık. Hepimizin Allah'ı bir, peygamberi bir, kitabı bir, hepimiz aynı kibleye yöneliyoruz! Öyleyse kardeş kardeş niye düşman olalım ki?..

Tarih boyunca farklı isimler altında on altı büyük devlet kuran, bütün güçsüz topluluklara ve kendisinden yardım isteyenlere elini uzatan, tarihin akışı içerisinde en büyük zaferlere şanlı şerefle imza atan Müslüman Türk Milleti, gerek memleket içinde, gerekse dışında sayısız isyan hareketiyle karşılaşmış, ama üstün devlet tecrübesi ve güçlü ordusuyla birlik ve beraberlik içinde bunların başını ezmesini bilmiştir. Yine aynı şeyi yapabilecek kuvvet ve kudrettedir. Yeter ki bizler uyanık olalım ve her zamankinden daha çok birbirimize kenetlenelim.

**Girmeden tefrika bir millete düşman giremez.
Toplu vurdukça yürekler onu top sindiremez.**

Komşumuz Irak'ta tutuşturulan bu yangın, gerek PKK terörüyle, gerekse binbir türlü hile ve desiselerle, maalesef bizim cennet vatanımıza da sıçratılmak isteniyor. Bu terörün bir amacı da, memleketimizde iç çatışma çıkarıp kardeş kanı dökülmesidir. Dün "sen sağcısın, ben solcuyum" diye birbirine düşman edilen bu vatan evlatları, şimdi de, yok "Türk"tü yok "Kürt"tü diyerek birbirine düşürülmek isteniyor. Biz asırlardır bu vatanda, lazıyla, kürdüyle, çerkeziyle, gürcüsüyle kardeş gibi yaşadık. Hepimizin Allah'ı bir, peygamberi bir, kitabı bir, kiblesi bir!.. Öyleyse; en büyük silahları vatan içinde ayrılık çıkartmak olan bu düşman çevrelerin büyük kozunu, gelin İslam kardeşliğiyle bozalım. Unutmayalım ki, bunların kirli oyununu ancak **birlik ve beraberlik bozar**.

Osmanlılar ve İslâm Dünyası

Osmanlının süper güç olduğunu kabul etmeyen tarihçi yoktur. Çöküş devresinde bile hayata geçirmeye çalıştığı projeler onun devamlı büyük düşündüğünü ispat etmeye yetiyor. Avrupa'ya İslam'ı götürmeye yönelik özel eğitim veren medreselerin düşünülmesi ilmi alanda göze çarpan projelerden sadece biri. Avrupa'ya İslam'ı götürmeye yönelik çalışmalar yapılırken doğu ile ticari ilişkileri güçlendirecek çalışmalar ile ülkeyi demir ağlarla örüyordu.

Ahmet BOZDOĞANLI
info@arifandergisi.com

1 789 Fransız İhtilâli tüm dünyada olduğu gibi; Osmanlı ülkesinde de ırkçılık düşüncesini yaygınlaştırmış; hatta çeşitli dış güçlerin çabaları ve gayretleri ile bu düşünce İslam Ümmeti içinde büyük ve yıkıcı bir **fitne**ye dönüşmüştü. İslam Dünyası'ndaki ilk kavmiyetçi düşüncenin ortaya çıkmasında; ilk olarak karşımıza İran kaynaklı **Şuu'biyye** cereyanı çıkmakla beraber; özellikle Leon Cahun, Armenius Wambery'i gibi Batılı Yahudi aydınların ve Nasif Yazıcı, Butros el-Bustani, Corci Zeydan ve benzeri Hıristiyan Arap entelektüellerin yoğun mesaisi de 19. Yüzyıl'da İslam ümmeti içinde ırkçı düşüncelerin rağbet görmesinde çok önemli bir rol oynamıştır. Ateizm ve Masonluğun öncülük yaptığı; Pozitivizm düşüncesi üzerine kurulan Fransız İhtilâli; belki de görünürde sadece muharref Hıristiyanlığı

hedef almakla birlikte; Ahmed Cevdet Paşa'nın da belirttiği gibi **"hakikatte tüm dinî itikatlara ve ibadetleri"** yok etme hedefini benimsemiştir. Hatta bu konuda İslâmiyet'e ve İslam Dünyası'na bakışları daha da katı'dır. İlginçtir ki; Fransa'da **"Cizvitleri"** yasa dışı ilan eden İhtilâlciler; Osmanlı ülkesinde bu gaddar ve esrareniz misyoner teşkilatına her yıl Fransız Hükümeti bütçesinden binlerce frank göndermiş ve Osmanlı Hükümeti nezdinde onlara siyasî destek vermiştir.

Avrupa'nın **"saldırgan ve vahşiyâne"** tutumu karşısında, Daru'l-Hilâfe olarak Dünya Müslümanlarının gözünü diktiği Osmanlı yönetimi de boş durmuyordu. Osmanlı bu dönemde İslam ümmetinin birliğini kuvvetlendirmeye çalışırken; kurmuş olduğu **"Millet Sistemi"** ile bütün gayr-ı Müslim unsurları ayrı ayrı milletlere ayırarak bölerek yönetme yolunu seçmiştir. Mesela Ermeniler; Gregoryen, Ortodoks, Katolik ve Protestan

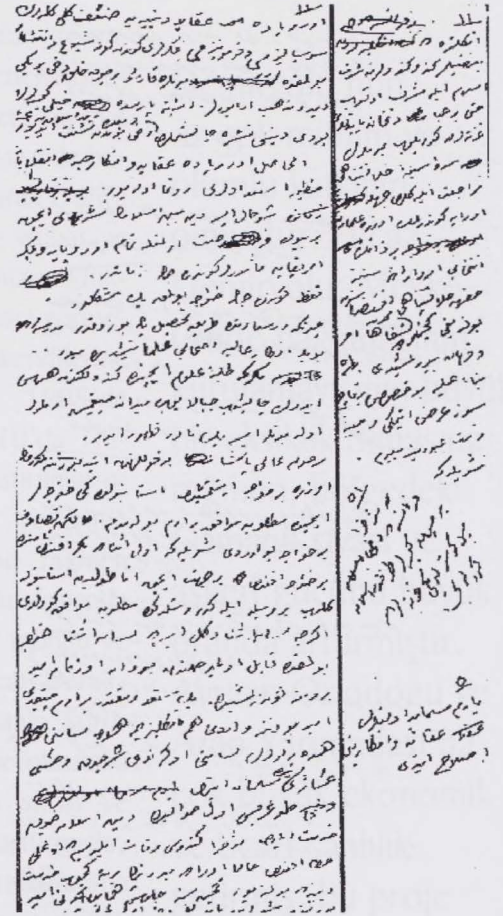
olmak üzere dört ayrı millete ayrılmıştı. Bunların her birine ayrı Patrikhane açma, kilise kurma ve cemaat başı seçme hakkı verilirken, bunların çocuklarını da Osmanlı mekteplerine alarak; onları hiç olmazsa Osmanlılık şuuru içine sokmaya, böylelikle de yabancı güçlerin onları kullanmasını engellemeye çalışmıştır. Buna karşılık Müslümanların **"ittihad ve tesanüdünü"** bozmak isteyen sözde İslâmî unsurlara da engel olunmuş, asla müsaade ve müsamaha edilmemişti. Bunun için de Osmanlı Hilafeti etrafında; Ehl-i Sünnet inancı çizgisinde, bir **"İttihad-ı İslâm"** için ciddi projeler hazırlanmış, önemli adımlar atılmıştı. Maalesef bunların büyük bir çoğunluğunu bu gün ancak sadece Başbakanlık Osmanlı Arşivi'ne araştırma için gidenlerimiz bilmektedir. Türk ve Batılı araştırmacıların büyük bir bölümünün de vurguladığı gibi bu proje ve faaliyetler; II. Abdülhamid merhumun tahtından indirilmesinin de en mühim nedeni idi.

Ahmed Cevdet Paşa'nın İhtisas Medresesi ve Avrupa'da İslâm'ı Yayma Projeleri

Büyük Osmanlı âlimi Ahmed Cevdet Paşa'nın II. Abdülhamid'e sunduğu bir projeye göre; Osmanlı Devleti İstanbul'da; içinde tüm İslâm Âlemi'ne vazifeli olarak gönderilecek, **"sahih itikatlı, iyi Arapça bilen, tebliğ yapabilecek kapasitede"** âlimlerin yetiştirileceği büyük bir ihtisas medresesi kurulmalı idi. Bu medresede; bâtil dinler karşısında İslamiyet'in hak din oluşunun dinî ve fennî bütün delilleri de öğretilmeli idi. Ancak; batılların Avrupa'da **"Pan-İslamizm geliyor"** diyerek yaygara kopartıp, bu projeye savaş açmamaları için proje açıkça yürütülmemeli, hatta medresenin baş müderrisinden başka kimse de çok fazla bilgi sahibi olmamalı idi. Bu proje İstanbul'da tatbika başlanmış, daha sonra Konya'ya nakledilerek, orada Şeyhülislam bile öğlunu okutmaya başlamıştı. Bu medrese; Konya'da tam başarılı olmaya başlamıştı ki; savaş ve mütareke sebebi ile bu faaliyet sürdürülemedi.

Ahmed Cevdet Paşa'nın bir başka projesi de Avrupa'da İslamiyeti neşretme projesi idi. Bu proje ile ilgili olarak Sultan II. Abdülhamid'e sunduğu bir raporda şöyle diyordu:

"İngiltere'de bazı kimselerin kendi kendilerine İslâm'ın şerefi ile şereflenip, hatta bir ibadethane bile yaptıkları gazetelerde görülmüştü. Bunların yüce Hilafet makamına müracaatları sonunda oraya gönderilmek üzere ulemadan bir zatın tayininin Hz. Halife'nin mübarek emir ve iradesinin gereği olduğu geçen hafta lütfen açıklanmış ve bildirilmişti. Daha sonra, Fransa'da da birçok kimsenin de İslâm'a meyli ettiği gazetelerde görüldü. Binaenaleyh bu hususta bir kaç söz arz etmeyi kulluk vazifesinin bir gereği sayarım. Şöyle ki, Avrupa'da dini inançlar topyekûn zaafa uğrayarak, Sosyalizm ve Komünizm fikirleri gündene duyulmakta ve yayılmaktadır. Bunlara karşı halkın birçoğu da yeni bir din ve mezhep arıyor. İşte, Paris'te birçok kimsenin, Budizm'i yaymaya çalışmaları, dahası (bazılarının da) İslâm'dan bahsetmesinin kaynağı budur. Kısacası Avrupa'da, büyük devrimler gerçekleştiren inanç ve fikirler demode olmuştur. Böyle garip bir zamanda bu durum, mübarek İslâm dinini yaymak için bir büyük fırsat olup, Avrupa'nın her yerine ve özellikle de Amerika kıt'asına memurlar gönderilecek bir zamandır. Fakat gönderecek hoca bulmak çok zordur. Çünkü İstanbul'da tahsilin yolu pek bozuktur. Medreseler ne yazık ki, böyle yüce fikirleri gerçekleştirecek ulema yetiştiremiyorlar. Meğerki medrese talebeleri içinde kendiliğinden heves ederek çalışıp,

Ahmed Cevdet Paşa'nın Sultan II. Abdülhamid'e Sunduğu Avrupa'da İslamiyet'in Nasıl Yayılacağına Dair Raporu

çabalayıp meydana çıkmış adamlar ola. Bunlar ise çok nadir zuhur ediyor. Merhum Ali Paşa bu kullarından, Ümit Burnu'na gitmek üzere bir hoca istemişti de, İstanbul'daki hocaların içinde istenilen vasıflara uygun bir adam bulamamıştım. Lâkin tesadüf bir hoca buldurmuştu. Şöyle ki, ol esnada Bekir Efendi adında bir hoca efendi bir iş için Anadolu'dan İstanbul'a gelip, bir vesile ile görüşülünce bu vazifeye uygun görülmüştü. Ne yapalım dile

aşına değil ise de, dil bilen hoca bulmak da kabil olmadığından, bu zat o zaman Ümit Burnu'na gönderilmişti. Pek faydalı ve muteber bir adam çıktı. Ümit Burnu'nda hem İngilizce lisanını, hem de yerlilerin lisanını öğrendi. Yarım Müslüman olanların köhne inanç ve fikirlerini ıslah etti. Çok vahşî aşiret reislerini bile Müslüman etti. Doğrusu o bölgede İslam dinine çok büyük hizmetler etti. Daha sonra kendisi vefat eylediyse de oğlu Ataullah Efendi, hâlâ orada pederinin yerine geçib, dinî hizmette bulunmaya devam ediyor. Geçen sene cülus-ı hümayunda, Ümit Burnu'ndaki Müslümanların orada şehir-i âyin yaptığını bile duymuştuk."

Teklif Edilen Âlimler

Ahmed Cevdet Paşa Avrupa'da İslâmiyeti tebliğ için Sultan II. Abdülhamid'e şu meşhur İslam âlimlerinin adını sunmuştu:

Kudüs eşrafından Yusuf Efendi ki Kudüs'ten Meclis-i Mebusan'a mebus olarak gönderilmişti. Hâlâ Bitlis vilâyetine bağlı bir kazanın kaymakamıdır. Pekâlâ, İngilizce, Almanca ve Rumca yazar ve konuşur.

Beyrut Ticaret Mahkemesi daimî azalarından Abdullah Beyzun Efendi, âlâ İngilizce bilir ve emin bir zattır.

Dimişk Şam'da, Mağribi Tahir Efendi ki, bazı maarif-i umumiye memuriyetlerinde istihdam oluna gelmiştir. Âlim'dir ve misyonerlerle mücadelede muktedirdir. Ve biraz da Fransızca bilir.

Cebel-i Lübnan eşrafından ve Arslan hane-danından Mir Şekip Arslan; malumatlı, muktedir ve mütedeyyin bir zattır. Fransızca da bilir.

Beyrut'ta tabip ve edib Ferrur Efendi, ehl-i İslam'dan mütedeyyin bir zat olduğu hâlde, pek âlâ İngilizce bilirmiş.

Fatih Dersiamlarından Ödemiş'li Mustafa Efendi, âlim, fazilet sahibi, isteklerini çok açık bir şekilde ifade eden; tıp ilmine aşına ve şer'i şerife vâkıf bir zâttır. Fetvahaneye dahi müstehaktır.

Fatih dersiamlarından Manastırlı İsmail Efendi, ilim ve fazilet ile bilinir. Vaaz-u nasihat-te bulunmayı iyi bilir. Fransızca'yı da iyi bilir. Risâle-i Hamidiye'yi tercüme etmektedir.

Beşiktaş Askeri Rüştiyesi Farisi muallimi Bosnalı Mehmed Efendi, daru'l mualliminden mezun olmuştur. Arapça, Farsça ve Fransızca'ya vâkıftır. Ayrıca Rus lisanına da aşınadır.

II. Abdülhamid'in Bazı Meşhur Projeleri

II. Abdülhamid de İttihad-ı İslam için bizzat birçok proje yapmıştır. Onların her biri ayrı bir çalışma konusudur. Başta Kuran-ı Kerim'in tam ve eksiksiz basımı ve İslam dünyasının dört bir yanına dağıtım projesi olmak üzere; dinî kitapların basımı ve dağıtım, bazı tasavvuf kitapları içine sokulan bidatlerin bir tedkik heyetince ayıklanması, İslam düşmanı kitap ve düşüncelere cevaplar yazılması, okullarda din eğitiminin daha titiz verilmesi, ilmihal ve ahlâk kitaplarının yaygınlaştırılması gibi birçok önemli hizmet onun emir ve iradeleri ile ifa edilmiştir. Ayrıca Seylan'ın Başkenti Kolombo şehrinde Hamidiye, Çin'in Başkenti Pekin'de Darü'l- Hamidiye ve Tienşin şehrinde Darü'l-Hidayeti'l- Hamidiye, Tayland'ın Başkenti Bangkok'ta İslam Mektebi, Burma'nın Başkent'i Rangun'da İslam Mektebi, Güney Afrika'da Cape Town'da Nûr-u Hamidiye, Kimberley'de Nûr-u Osmaniye, İngiltere'de

فیس اسٹیشنڈ ہر سرف اسی گم جس سیرتانی
فوسر سیرت اودرم گنڈہ مشیر . حالہ بکیر
اولا سیرت لائبر بر قضا قاضی سیر . لہ اعلیٰ انکلیز
و الی بی و روجی سیر و نکل ایڈ .

ایروت قابت حکوم اعفای دآرسنہ جلیس سیرتانی
اعلیٰ انکلیز سیرتانی و ایسہ برڈا سیرتانی

دستہ مشاہدہ سیرتانی طاقو اشہی کہ سیرتانی سیرتانی
اسٹیشن اولہ طاقو - حالہ بکیر و سیرتانی سیرتانی
سیرتانی سیرتانی سیرتانی

سیرتانی سیرتانی و سیرتانی سیرتانی
سیرتانی سیرتانی سیرتانی

سیرتانی سیرتانی سیرتانی
سیرتانی سیرتانی سیرتانی

سیرتانی سیرتانی سیرتانی
سیرتانی سیرتانی سیرتانی

سیرتانی سیرتانی سیرتانی
سیرتانی سیرتانی سیرتانی

سیرتانی سیرتانی سیرتانی
سیرتانی سیرتانی سیرتانی

سیرتانی سیرتانی سیرتانی
سیرتانی سیرتانی سیرتانی

سیرتانی سیرتانی سیرتانی
سیرتانی سیرتانی سیرتانی

سیرتانی سیرتانی سیرتانی
سیرتانی سیرتانی سیرتانی

سیرتانی سیرتانی سیرتانی
سیرتانی سیرتانی سیرتانی

سیرتانی سیرتانی سیرتانی
سیرتانی سیرتانی سیرتانی

سیرتانی سیرتانی سیرتانی
سیرتانی سیرتانی سیرتانی

سیرتانی سیرتانی سیرتانی
سیرتانی سیرتانی سیرتانی

سیرتانی سیرتانی سیرتانی
سیرتانی سیرتانی سیرتانی

سیرتانی سیرتانی سیرتانی
سیرتانی سیرتانی سیرتانی

Avrupa'da İslam'ın
Yayılmasında Vazife
Alabilecek Ulemanın
Listesi

Liverpool'da Osmanlı Medresesi, Filipinlerin Başkenti Manila'da İslam Mektebi adı ile bir çok mektep ve medrese onun yardımları ile açılmışlardır. Tokyo, Pekin, Batavya, Moskova, Saint- Lui, Londra, New York, Paris, Münih, Viyana gibi birçok Avrupa şehrinde camiiler yapılmıştır. Singapur'da El- İmam, Liverpool'da Hilâl ve İslam Dünyası, New York'ta "İslam Dünyası ve İslam Dünyası'nın Sesi" gibi yayın organlarına çok büyük oranda maddi destek verilmiştir. Güney Afrika'da Ebu Bekir, Ahmet Ataullah ve Hişam Nime-tullah Efendilerle; Çin'de Ali Rıza Hoca ve Bursalı Hafız Hasan Efendiler gibi vazifeli Osmanlı âlimlerine; Liverpool'da Abdullah Quilliam, New York'ta Muhammed Aleksandr Webb gibi mühtedi Müslüman liderlere, Pekin Müftüsü Abdurrahman Wang Kuen, Cava Müftüsü Seyyid Osman el-Alevî, Singapur Emiri Şeyh Cüneyt gibi dinî ve siyasî liderlere var gücü ile maddî manevi her hususta destek olunmuştur. Bu gayretlerin her biri ayrı bir çalışma konusu olacak zenginliktedir .

II. Abdülhamid'in bir başka önemli projesi de Hicaz Demiryolu Projesi idi. Hicaz Demiryolu ile ilgili ilk ciddi araştırmayı yapan, değerli ilim adamı Ufuk Gülsoy, projenin sebep ve sonuçları ile ilgili olarak belgelere dayalı mühim ve ilginç tespitlerde bulunmuştur. Onun tespitlerine göre bu projenin gerekçeleri şunlardır:

1) Haccı kolaylaştırmak; Mekke-i Mükerreme'ye gelen Müslümanlar vasıtası ile dünya Müslümanlarına mesaj gönderip; onların Osmanlı Hilâfetine bağlılıklarını arttırmak ve İstanbul ile irtibatlarını güçlendirmek.

2) Sultan İkinci Abdülhamid ve Osmanlı'nın, Dünya Müslümanları nezdinde çok mühim bir itibar sebebi olan Hicaz'ın muhafazasını sağlamak; Avrupalıların bölgedeki -özellikle İngilizlerin Yemen ve Hicaz'daki- faaliyetlerini engellemek; Hicaz'daki dinî ve siyasî liderleri İstanbul'a bağlamak; Hicaz'a asker sevk ve ikamesini kolaylaştırmak.

3) Bölge ekonomisini ve ticaretini canlandırmak. Ufuk Gülsoy, projeyi finansman ve inşa

yönünden de ortaya koyduktan sonra, sonuçları açısından da şu değerlendirmeyi yapmaktadır: Haccı gidenlere seyahat kolaylığı sağlanmış; İslâm dünyasında büyük bir ilgi ve coşku uyandırarak Dünya Müslümanları'nın İstanbul ile irtibat ve ilişkilerini geliştirmiş; iyi organize oldukları zaman neler yapabileceklerini görmeleri açısından Müslümanların kendilerine olan güvenlerini arttırmıştır. 1905'de Yemene asker naklinde; 1910'da Güney Suriye'deki isyanların bastırılmasında; 1916'da Hicaz'ın diğer yerlerinin isyancılarca ele geçirilmesine rağmen Medine-i Münevvere'nin müdafaasında Hicaz Demiryolu'nun da çok mühim ve olumlu katkıları olmuştur. Hicaz Demiryolu; Mekke-Cidde bağlantısının kurulamayışının büyük bir eksiklik olmasına rağmen, bölgedeki Osmanlı siyasî ve askerî gücünü büyük oranda arttırmıştır. Ayrıca; Ortadoğu ve Arap Yarımadası'na çok büyük ekonomik ve ticarî canlılık getirmiş; bu proje sonucu özellikle Filistin ve Suriye'de tarımsal faaliyet en üst seviyeye çıkmış; Ortadoğu'da seyahat, nakliyat ve turizm yanında haberleşme ve demografik açıdan da çok mühim ve olumlu gelişmeler yaşanmıştı. Dahası bu proje ile Osmanlı mühendisleri de mühim teknolojik ve meslekî tecrübeler kazanmışlardır. Müslümanların yardımı ile yapılan bu proje İngiliz oyunları ile yer yer tahrip edilse de hâlâ kullanılabilecek en önemli alternatif güzergâhlardan biri olarak ehemmiyetini korumaktadır .

Demiryolu'nun da çok mühim ve olumlu katkıları olmuştur. Hicaz Demiryolu; Mekke-Cidde bağlantısının kurulamayışının büyük bir eksiklik olmasına rağmen, bölgedeki Osmanlı siyasî ve askerî gücünü büyük oranda arttırmıştır. Ayrıca; Ortadoğu ve Arap Yarımadası'na çok büyük ekonomik ve ticarî canlılık getirmiş; bu proje sonucu özellikle Filistin ve Suriye'de tarımsal faaliyet en üst seviyeye çıkmış; Ortadoğu'da seyahat, nakliyat ve turizm yanında haberleşme ve demografik açıdan da çok mühim ve olumlu gelişmeler yaşanmıştı.

İman Esasları

Ahmet Mahmut ÜNLÜ
bilgi@arifandergisi.com

Süphesiz bu dünyaya gelen her insan için ilk olarak elde etmesi gereken en önemli şey imandır. Dünya ve ahiret saadeti bu imanla yaşayıp bu imanla ölmeye bağlıdır.

Ameller hususunda müsamaha varsa da, itikat hususunda hiçbir yanılmanın ve eksikliğin affı yoktur. Bundan dolayı şirkin dışındaki günahlar hakkında Allah'ın dilemesine bağlı olarak af ve mağrifet sözü varsa da, şirk üzere ölenin asla affedilmeyeceği, Cennet yüzü görmeyip Cehennemden çıkamayaacağı kesindir.

Öyleyse ebedî kurtuluş arayan herkesin her şeyden evvel iman konusu üzerinde durarak Allah indinde yüzünü ak edecek sağlam bir inanca sahip olması gerekir. Ancak şu var ki, her "inandım" diyenin îmânı Allah katında muteber değildir.

Resûlallah Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'de, arkasından ümmetinin yetmiş üç fırkaya ayrılacağını, bunlardan yetmiş ikisinin delâlette kalıp "Ehl-i Sünnet Ve'l-Cemaat" tan ibaret olan tek bir fırkanın kurtulacağını defaatla açıklamıştır.

İşte bu köşemizde sizlere, bu Fırka-i Nâciye (kurtulacak fırka) nın neye, nasıl inandıklarını ve bu cemaatten olabilmek için inanılması gereken şartların neler olduğunu, madde madde açıklayacağız.

Mevla Teâlâ'nın izniyle; burada sizlere beyan edeceğimiz hususları öğrenip bellemeden ve bu şekilde inanmadan, kim olursa olsun, akli, zekâsı ve rütbesi ne olursa olsun, hiçbir ferdin ahirette kurtulması mümkün değildir.

O halde Allah ve Resulü tarafından bize sarkıtılan bu ipe sınıksız tutunarak istenilen sağlam inanca sahip olmalı ve bu mârifetlerden mahrum kalmamalıyız.

Bu mevzuda Ehl-i Sünnet ulemâsının kaleme aldığı pek çok eserler mevcuttur. Ama biz sizlere bu konuları kısa, öz ve herkesin anlayacağı bir şekilde

maddeler halinde arz edeceğiz.

Mevla Teâlâ cümlemizi, Ehl-i Sünnet inancıyla yaşayıp bu itikatla ölmek nimetine mazhar kılarak, ebedî azaptan kurtulanlardan eylesin.

İtikat (İnanç)

Din: Allâh-ü Teâlâ tarafından konulan bir kanundur ki, insanlara yaratılışlarındaki gaye ve hedefi, Allâh-ü Teâlâ'ya ne suretli ibâdet yapılacağını bildirir.

Din, insanları güzel olanı seçmeleriyle, hayırlı olan şeylere götürür.

Bu ilâhî kanunu Peygamberler vahiy suretiyle Cenâb-ı Hak'tan öğrenerek insanlara ulaştırmışlardır.

İman: Allâh-u Teâlâ'ya ve Peygamber Efendimiz Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'in Allâh-ü Teâlâ tarafından getirdiği "Ahkâm'î İlâhiyye" (İlahî hükümler) in tamamına inanmak ve kabullenmekten ibarettir.

İslam: İmanla aynı manadadır. Dolayısıyla her mümin, müslim; her müslim de mûmindir. Gerçi lûgat itibarıyla iman, inanmak; İslâm ise teslimiyet ve boyun eğmek anlamlarına gelmekteyse de din açısından ikisinin de hükmü birdir.

İman Şartları

Bilindiği üzere iman şartları altıdır:

1 – Allah'a İnanmak

Tabii ki Allah'a inanmak için evvela onu tanımak lazımdır. Yahudi ve Hıristiyanlar da Allah'a inandıklarını söylüyorlar; lakin "Allah'ın oğlu ve hanımı var" şeklindeki sapık inançlarından dolayı, Allah'a inandıklarını söylemeleri müteber sayılmamıştır.

Dolayısıyla Allah'a inanmak, O'nun "Varlığına, birliğine, doğmadığına, doğrulmadığına, oğlu kızı ve hanımı bulunmadığına, eşi dengi olmadığına, bütün kemâl sıfatlarla muttasıf olup, bütün noksan sıfatlardan münezzehe olduğuna" inanmak demektir. O halde Allâh-ü Teâlâ hakkında şuna inanmalıyız ki, "Allâh-ü Teâlâ varlığı vacip olan, yokluğu düşünülemez ve varlığı zâtından olup hiçbir kimseye muhtaç olmayan bir zattır."

Allah-ü Teâlâ tektir. Zâtında da sıfatlarında da hiçbir ortağı yoktur.

Allâh-ü Teâlâ hiçbir icap (kimsenin zorlaması) olmaksızın dilediğini yapan, hiç şüphesiz mahlûkatı yaratan ve her yaptığını bir hikmete dayalı olarak yerli yerinde yapandır.

2 – Meleklerle İnanmak

Melekler, değişik şekillerde görülebilen, zor işlere Allah'ın izniyle güçleri yeten latif cisimler (Nûrânî varlıklar) dır.

Melekler, erkeklikten, dişilikten, yemekten, içmekten, abdest bozmaktan, doğmaktan, doğurmaktan münezzehtirler. Gece gündüz hiç durmadan tesbih ederler. Allah'a isyan etmezler, emrolunayı yaparlar.

Meleklerden kimisi Hak Teâlâ'yı bilmek ve O'ndan gayrisiyle meşgul olmaktan son derece sakınma vasfında müsteğrak olmuş (dalmış) dırlar.

Onlardan bazıısı Rabbisinin emriyle işleri tedbir etmekte (yönetmekte) dir. Onlardan kimisi semâvî (gök ehli), kimisi de erazî (yer ehli) dir.

Meleklerle dişi isimleri takıp böylece resimlerini yapmak, insanı kâfir edecek sapık bir inançtır.

Meleklerin Peygamberleri (büyükleri) başlıca dört tane olup, bunlardan Cebrail (Aleyhisselâm), Peygamberlere vahiy getirmek, harp ve zelzele gibi âfetleri yönetmekle, Mîkâil (Aleyhisselâm), rızıkları takip etmekle, İsrâfil (Aleyhisselâm) kulların amellerini kontrol ile Azrâil (Aleyhisselâm) ise ruhları almakla görevlidirler.

Melekler Allâh-ü Teâlâ'dan izinsiz hiçbir şeyi kendiliklerinden yapamadıkları için herhangi bir nedenle onlar hakkında kötü konuşmak ve onlara düşman olmak, gerçekte Allah'a düşmanlık sayıldığından insanı dinden çıkarır.

Bu husus Yahudilerin Cebrâil (Aleyhisselâm)'a düşmanlığı ile ilgili olarak Bakara suresinin 97-98 ayet-i kerimelerinde zikredilmiştir.

3 – Kitaplara İnanmak.

Allâh-ü Teâlâ yüz dört kitap indirmiş olup bunların dördü büyük kitap yüzü ise sahifelerden ibarettir.

Bu kitaplarda Allâh-ü Teâlâ'nın emir ve nehiyleri (yasakları) vaad ve va'idi (müjde ve tehditleri) mevcut olup, hepsi Allâh-ü Teâlâ'nın kelimidir.

Bu kitaplara karşı vazifemiz, onların Allâh-ü Teâlâ'dan geldiğine inanıp, Kur'ân-ı Kerim de Muhammed Sallallâhü Aleyhi ve Sellem'e indirilmiştir.

Kur'ân-ı Kerim'in bütün ayetlerine inanmak gerek-

lidir. Bir ayetini inkâr, tümünü inkâr sayılır.

Dolayısıyla namaz, abdest ayetlerine inanıp da, fâizin harâmîyeti gibi, muâmelatla, hırsızın kolunun kesilmesi gibi, ukûbât (cezalar) la ilgili ayetleri inkâr etmek, insanı iman dairesinden çıkarır ve kâfir eder. Çünkü fâizin yasaklığı, Bakara suresinin 275. ayetinde, kol kesme cezası da Mâide suresinin 38. ayetinde zikredilmektedir.

İslâm dini ve Allah'ın yolu anlamına gelen "Şeriat"ı inkâr etmek de insanı îman dairesinden çıkarır. Zîra Şeriat'a uymak, Câsiye suresinin 18. ayeti kerimesinde Peygamberimiz Sallallâhü Aleyhi ve Sellem'e, dolayısıyla bütün ümmetine Allâh-ü Teâlâ'nın en büyük emirlerinden biridir.

4 – Peygamberlere İnanmak

Allâh-ü Teâlâ'nın resullerine iman, onların "Allâh-ü Teâlâ tarafından kullarını müjdeleyici ve korkutucu, onlara din ve dünya işlerinden muhtaç oldukları bilgileri açıklayıcı olarak gönderilmiş kullar" olduklarına inanmaktır.

Peygamberlerde Aranılan Şartlar

- 1 – Erkeklik
- 2 – Hür olmak,
- 3 – Doğruluk,
- 4 – Emânet (güvenilirlik),
- 5 – Adâlet,
- 6 – Tebliğ (kimseden çekinmeden hakkı duyurma),
- 7 – Akıl, zeka, fetânet ve görüş gücünün zirvesine ulaşmak.

Peygamberlerde Olmaması Gereken Vasıflar

- 1 – Ana-babasının zinâyâ bulaşması,
- 2 – Katılık, kabalık, sertlik gibi kötü huylar,
- 3 – Alaca ve cüzzam gibi insanları nefret ettiren ayplar,
- 4 – Yol üzerinde yemek yemek gibi mürüeti ihlal eden (kişiliğe zarar veren) işler,
- 5 – Hicâmet (Kan almak) gibi düşük mesleklerle iştigal,
- 6 – Ümmetin kabulünü engelleyecek her türlü amel ve vasıf.

Şu bilinmelidir ki peygamberler genel manada küfürün ve yalanın bütün çeşitlerinden, büyük günahlardan ve bir lokma çalmak gibi insanları nefret ettiren küçük günahlardan ve diğer küçük günahları kasten işlemekten müberra (uzaktır) tırlar.

Peygamberlerin ilki Âdem Aleyhisselam olup, sonuncusu Muhammed Sallallâhü Aleyhi ve Sellem'dir.

Bu ikisi arasında bir rivayete göre "Yüz yirmi dört bin"

bir rivayete göre ise: "iki yüz yirmi dört bin" peygamber gelmiştir.

Sayıları hakkında kesin bir rakam vermeyip, "Allah tarafından gönderilen bütün peygamberlere inandım." Demek daha uygundur.

Bu Peygamberlerin hepsine inanmak gerekli olup, birini inkâr hepsini inkâr sayılır. Bu Peygamberlerin Allah Celle Celâlühü tarafından getirdikleri ayetlere inanmak gereklidir.

Dolayısıyla Peygamber Sallallâhü Aleyhi ve Sellem'in buyurduğu kesinlikle bilinen sağlam senetli hadisleri inkâr etmek, Kur'ân ayetlerini inkâr gibi insanı kâfir eder.

Peygamberlerden üç yüz on üç tanesi hem Resul hem de Nebî olup, diğerleri sadece Nebî'dir.

Resul: "Kendisine yeni bir kitap veya değişik bir hüküm vahyedilen kimsedir."

Nebî ise: "Kendinden evvelki Peygamberin Şeriatına uymakla emrolunan kimsedir."

Kur'ân-ı Kerim'de isimleriyle anılan ve nübüvvetleri hususunda ittifak bulunan peygamberler yirmi beş tanedir. Bunlar sırasıyla şöyledir;

- 1 – Âdem (Aleyhisselâm)
- 2 – Nuh (Aleyhisselâm)
- 3 – Hud (Aleyhisselâm)
- 4 – İdris (Aleyhisselâm)
- 5 – Salih (Aleyhisselâm)
- 6 – İbrahim (Aleyhisselâm)
- 7 – İsmail (Aleyhisselâm)
- 8 – İshak (Aleyhisselâm)
- 9 – Yakup (Aleyhisselâm)
- 10 – Yusuf (Aleyhisselâm)
- 11 – Musa (Aleyhisselâm)
- 12 – Harun (Aleyhisselâm)
- 13 – Şuayb (Aleyhisselâm)
- 14 – Zekeriye (Aleyhisselâm)
- 15 – Yahya (Aleyhisselâm)
- 16 – İsa (Aleyhisselâm)
- 17 – Davud (Aleyhisselâm)
- 18 – Süleyman (Aleyhisselâm)
- 19 – İlyas (Aleyhisselâm)
- 20 – Elyasa' (Aleyhisselâm)
- 21 – Zülkifl (Aleyhisselâm)
- 22 – Eyyüb (Aleyhisselâm)
- 23 – Yunus (Aleyhisselâm)
- 24 – Lut (Aleyhisselâm)
- 25 – Muhammed (Aleyhisselâm)

Resullerden beş tanesi, "Ülü'l-Azm" olup bunlar da Nuh, İbrahim, Musa, İsa ve Muhammed Mustafa Sallallâhü Aleyhi ve Sellem'dir.

Bunların en üstünü ise hiç şüphe yok ki, kâinatın efendisi sevgili Peygamberimiz Muhammed Mustafa'dır.

5 – Ahiret Gününe İnanmak

Öldükten sonra dirilip Allâh-ü Teâlâ'nın huzurunda hesaba çekilerek, herkesin yaptığı için karşılığını bulacağı ahiret âlemine inanmak, Allâh-ü Teâlâ'ya inanmak gibi zarûri bir meselidir.

Maalesef, günümüzde Müslüman olduklarını söyledikleri halde, öldükten sonra dirilmek hakkında şüphesi olanlar vardır. Hâlbuki bu husus şüphe kaldırmayıp iman esaslarından biri olarak "Amentü"de yer almıştır.

Nitekim altı esas sayıldıktan sonra okunan "Ölümünden sonra dirilmek hakır" cümlesi de ahirete imanın önemine dikkat çekmektedir.

6 – Kader Hayır ve Şerrin yaratılmak bakımından Allah-ü Teâlâ'dan olduğuna inanmak

Kader, Allah'ın sırlarından bir sır olup, bu hususta çok konuşup yorum yapmaya müsait değildir.

Ancak her Müslüman'ın şuna inanması gerekmektedir ki, âlemlerin yaratılmasından sonsuza kadar olup bitecek hiçbir şey rastgele olmayıp, her şey Allâh-ü Teâlâ'nın kaderiyle, takdiriyle, ayarlamasıyla, düzenlemesiyle, irâdesiyle ve kudretiyle meydana gelmektedir.

Dolayısıyla yaratılmak bakımından da şer de, iyi de, kötü de, sevap da günah da Allah (cc) tarafındandır. Ancak Allâh-ü Teâlâ kulun yaptığı hayırdan râzı olup şerre rıza göstermemektedir.

Hal böyleyken, imtihan olsun için kulun yapmak istediği ve gücünü kullandığı kötülükleri yaratmaktadır. Mevlâ Teâlâ kulunu günah işlemeye zorlamayıp, şer olan şeyleri kulunun irâde ve kudretini (istek ve gücünü) kötüye kullanması neticesinde yarattığından, hiçbir şekilde mesul değildir. Kullar ise yaptıklarından sorumlu olacaklardır.

Mevlâ Teâlâ kulunu günah işlemeye zorlamaz. Şer olan şeyleri de, kulunun kendi irâdesini kötüye kullanması neticesinde yarattığından, mesul olan yaratan değil, şer işlemeyi tercih edendir. Dolayısıyla kullar yaptıkları her şeyden sorumlu olacaklardır.

DEVAM EDECEK...

Fırka-i Nâciye

Mustafa ÖZŞİMŞEKLER
mozsimssekler@hotmail.com

Imam-ı Rabbani hazretleri bu mektubu, Mirzâ Fethullah Hakîm'e yazmıştır.

* Bu mektup; yetmiş üç fırka içindeki Fırka-i Naciyenin (Kurtulan Fırkanın) Ehl-i sünnet Ve'l-Cemaat Fırkası olduğunu beyan etmek,

* Bidatçı firkalara iltifat etmeyi ve onlarla oturup kalkmayı engellemek,

* Ve buna benzer bazı hususlar hakkındadır.

Sübhan olan Allah-ü Tealâ bizi ve sizi Şeriatı Mustafaviyye caddesinde istikametle rızıklandır-sın. Salât, selam ve tahiyye O şeriatın sahibi üze-rine olsun.

Mısra

Asıl olan iş budur, bundan gayrisi boştur.

Bu yetmiş üç firkadan her biri şeriata tabi oldu-ğunu iddia eder ve cehennemden kurtulacağı bil-dirilen fırkanın, kendi fırkası olduğuna inanırlar. "Her fırka kendi yanında olanla, (doğru yolda olduğunu sanarak) bölümlendi." (Müminûn: 53) ayeti kerimesi onların halini doğrular.

Bu muhtelif firkalar arasından Fırka-i Naciyeyi ay-rabilmek için Nebiyyi Sadık'ın açıkladığı delile ge-lince, o delil Peygamber Efendimiz Aleyhissalatü Vesselamın şu sözüdür: "Onlar Benim ve Ashabi-mın bulunduğu hal üzere olanlardır."

Burada Şeriat Sahibi olan Peygamber Efendimizin sadece Kendisini zikretmesi yeterli olduğu halde ashabını da zikretmesi, şu manayı ilan ve ifade et-mek için olabilir: "Benim yolum, Ashabımın gittiği yoldur. Kurtuluş yolu, yalnız onların yoluna tabi olmaya bağlıdır."

Nitekim Allah-ü Teâlâ şöyle buyurmuştur: "Kim Resûle itaat ederse, Allah'a itaat etmiş olur." (Nisa: 80) (Bu ayeti kerimeden de anlaşıldığı üze-re) Resûle itaat etmek, Allah'a itaatin ta kendisi-dir. Ona muhalefet etmek ise, Allah-ü Tealâ ve Tekaddes hazretlerine isyan etmektir.

Allah Sübhanehü, Resûle itaat etmediği halde Allah'a itaat ettiğini zanneden bir cemaatin halinden haber vermiş ve onların küfrüne hükmetmiştir. Allah Süb-hanehü ayeti kerimede şöyle buyurdu: "Allah ile Peygamberinin arasını ayırmak isterler ve: 'Biz (pey-gamberlerin) bazısına inanır, bazısını da inkâr ederiz.'" (Nisa: 150)

Peygamber Efendimize tabi olma iddiası, Ashabın yoluna tabi olmadan batıl bir iddiadır. Hatta bu ittiba, hakikatte Resülüllah'a isyanın ta kendisidir. Hal böyle olunca, bu yolda necat bulmak (kurtu-luşa ermek) nasıl mümkün olur? Şu ayeti kerime onların hallerine uygundur: "Onlar kendilerini bir şey üzerinde (doğru yolda olduklarını) sanıyorlar, iyi bilin ki onlar yalancılardır." (Mü-cadele: 18)

Hiç şüphe yoktur ki, Resülüllah Sallallahü Aley-hi Vesellemin ashabına ittibaya sarılan fırka, Ehl-i Sünnet Ve'l-Cemaattir. Allah onların sa'yini meşkûr eylesin. İşte Fırka-i Naciye (kurtuluşa eren fırka) bunlardır.

Şia ve Hariciler (taifesi) gibi Allah Resûlünün asha-bına ta'n edenler (aleyhinde laf edip karalayan kim-seler) onlara tabi olmaktan mahrumdurlar.

Mutezile de kendi başına sonradan ortaya çıkmış bir mezheptir. Onların öncüsü Vasil b. Atadır. Kendisi Hasan-ı Basrî'nin talebelerindendi. Son-ra onun meclisinden ayrılıp küfür ve iman ara-

sında bir vasitanın ispatına kail olunca, Hasan-ı Basri onun için "İ'tezele Anna" "bizden ayrıldı" dedi. (Bundan dolayı, onlara "ayrılan" manasında "Mu'tezile" denildi.)

(Ehli Sünnet yolunda olmayan) Diğer firkalar da bu kıyas üzeredir.

Ashab-ı Kiram hakkında kötü söz söylemek, filhakika Allah Resulüne karşı kötü söz söylemektir. Sahabe-i Kirama saygı göstermeyen, Allah Resulüne iman etmemiştir. Çünkü onların kötü olması, onların sahibinin de kötü olması sonucuna varır ki, böylesine kötü bir itikattan Allah'a sığınırız.

Aynı şekilde, Kur'an ve Hadisler yoluyla bize ulaşan şeriat hükümleri ancak sahabenin nakilleri vasıtasıyla bize ulaşmıştır. Onlar kötülendiği zaman, aynı şekilde onların yapmış olduğu nakiller de kötü sözlere hedef olur. Bu nakil işi de sahabenin bir kısmına mahsus olup diğer kısmına mahsus olmayan bir şey değildir. Bilakis sahabenin hepsi adalette doğrulukta ve tebliğ işinde müsavidir. (Dolayısıyla) Onlardan hangisi olursa olsun, bir tanesine dahi dil uzatmak, dine ta'n etmek (dini karalamak) demektir. Böylesine (çirkin) bir şeyden, noksan sıfatlardan münezzeh olan Allah'a sığınırız.

Ashab-ı Kiram aleyhinde söz edenler eğer şöyle derlerse: "Aslında bizde sahabeye tabiyiz. Fakat ittibanın gerçekleşmesi için sahabenin hepsine tabi olmak gerekmez. Hatta sahabenin görüşleri ve usulleri muhtelif olduğu için hepsine tabi olmak zaten mümkün de değildir."

(Böyle diyenlere) Şöyle cevap veririm: "Sahabenin bazısına tabi olmak, ancak diğerlerini inkâr etmedikçe fayda verir. Ne zaman ki Ashabın bazısını inkâr etmek gerçekleşirse, o takdirde diğer kısmına tabi olmak tahakkuk etmez..."

Nitekim Hz. Ali (Kerremallahü Vecchühü) üç halifeye de ta'zim eder ve ihtiram gösterirdi. Onlara uymanın hak olduğunu bilerek onlara biat etti. O halde diğerlerini inkâr ederek, Hz. Ali'ye tabi olduğu iddiasında bulunmak, katıksız bir yalan ve kuru bir iddiadan başka bir şey değildir. Bilakis onları inkâr etmek, hakikatte Hz. Ali (Kerremallahü Vecchühü) efendimizi inkâr etmek, onun sözlerini ve fiillerini açıkça reddetmektir.

Allah'ın Aslanı Hz. Ali için takiyeye (inandığı doğruları açığa vurmuyup, içinde bulunduğu zamana uygun görünme yolunu benimsemek) ihtimalini caiz görmek ise, akılsızlığın son raddesidir. Çünkü sağlıklı bir akıl, Allah'ın aslanı Hz. Ali'nin otuz seneye yakın bir zaman, üç halifeye karşı olan buğzunu gizleyip, bunun aksini izhar ederek onlarla nifak üzere kurulmuş bir beraberliğin olmasını asla caiz görmez. Hâlbuki bu tür bir nifak, ehli İslam'ın en alt derecesinde olan biri için bile tasavvur edilemez. Bu işin çirkinliğini iyi düşünmek ve anlamak gerekir. Çünkü böyle bir anlayış, Allahın aslanı Hz. Ali (Kerremallahü Vecchühü) ye yakışmayan büyük bir zayıflığı, son derece yetersiz olmayı ve küçük düşürücü bir hilekârlığı, kendisine nisbet etmeyi gerektirir.

Farz-ı muhal Allah'ın Aslanı için takiyeyi caiz görssek bile, Allah Resulü Sallallahü Aleyhi Vesellem Efendimizin başından sonuna kadar (tüm hayatı boyunca) üç halifeyi yüceltmesi ve onlara değer vermesi konusunda ne diyecekler? Zira burada takiyeye yapmanın imkânı yoktur. Çünkü Hak olanı tebliğ etmek Resûlullah üzerine vaciptir. Bu makamda takiyeye yapmayı (iki yüzlü davranmayı) caiz görmek, zındıklığa kadar götürür. Nitekim Allah-ü Tealâ buyuruyor: "Ey Resül! Rabbinden Sana indirileni tebliğ et. Eğer bunu yapmazsan Onun risaletini tebliğ etmemiş olursun." (Maide: 67)

Kâfirler şöyle dedi: "Muhammed, gelen vahyin içinden Kendisine uyanı açıklıyor uymayanı ise gizliyor."

Kesin olan bir şey var ki, Nebî'nin hata üzere olması caiz değildir. Aksi halde getirmiş olduğu şeriate hâlel gelir. O halde Peygamber Efendimizden üç halifeye tazim ve ihtiram etmesinin aksine bir tavır sadır olmayıp, onlara verdiği değeri ortadan kaldıracak bir şey de zuhur etmediğine göre bilindi ki; Efendimizin üç halifeyi tazimi ve onlara değer vermesi hatadan korunmuş ve zevalden muhafaza edilmiştir.

Esas meseleye dönersek, onların (yukarıda değindiğimiz) itirazlarının yani şüphelerinin cevabını, öncekinden daha açık ve daha net bir şekilde açıklayalım.

Deriz ki:

Dini usulde, sahabenin hepsine tabi olmak vaciptir. Çünkü temel konularda sahabe arasında ihtilaf yoktur. Onların ihtilafı sadece teferruattadır. Dolayısıyla sahabenin bazısına dil uzatan kişi, onların hepsine tabi olmaktan mahrumdur. Sahabenin sözleri haddi zatında her ne kadar birbirine uyumlu olsa da, din büyüklerini inkâr nasipsizliği, o sözleri bir bütün olmaktan çıkartıp ihtilafa dönüştürmektedir. Hatta söyleyeni (sahabeyi) inkâr etmek, söyleneni (sahabenin söylediklerini) inkâra götürmektedir.

Aynı şekilde (yukarıda da değindiğimiz üzere meseleyi tekrar edecek olursak) Din-i Mübini İslam'ı bize ulaştıran ashabın tümüdür. Zira ashabın hepsi adalet sahibidir. Her biri şeriatın bize bir şey ulaştırmıştır. Aynı şekilde her birinden bir veya daha fazla ayet alınarak Kur'an-ı cem etmişlerdir. Öyleyse, onların bazısını inkâr etmek Kur'an-ı ulaştıranları inkâr etmek demektir. Böyle olunca (sahabeden bazılarını) inkâr eden kimse hakkında, şeriatın bütün hükümlerini yerine getirmek mümkün olmaz. Bu durumda felah ve kurtuluş nasıl olur?

Allah-ü Tealâ buyurdu: "Yoksa siz Kitabın bir kısmına inanıp, bir kısmını inkâr mı ediyorsunuz?" (Bakara: 85)

Bununla birlikte deriz ki, Kur'an-ı cemedan Hz. Osman'dır. Hatta Ebu Bekir Sıddık ve Hz. Ömer'dir (Radıyallahü Anhüm) Hz. Ali'nin topladığı ve onun içeriği Kur'an'ın dışında bir şeydir.

İyi anlamak ve düşünmek gerekir. Zira o büyükleri (sahabe-i kirami) inkâr etmek, hakikatte Kur'an'ı inkâra götürür ki bundan Sübhan olan Allah-ü Tealâ'ya sığınırız.

Bir şahıs Şia müctehidlerinden birine sordu: "Kur'an'ı Hz. Osman cem etti. Bu durumda Kur'an hakkındaki itikadın nedir?"

O cevaben şöyle dedi: "Onu inkâr etmekte bir maslahat görmüyorum. Çünkü onu inkâr etmek dinin tamamen yıkılmasına sebep olur."

Aynı şekilde akli başında olan kimse, Allah Resulünün irtihalinin üzerinden henüz bir gün bile geçmeden sahabe-i kiramin batıl bir iş üzerinde birleşmesine ihtimal vermez.

Şu sabittir ki, Allah Resulünün vefat ettiği gün sahabelerin sayısı otuz üç bin kadardı ve hepsi de gönül rızasıyla ve tercihleriyle Sıddık-ı Ekbera biat ettiler. Böyle bir durumda Allah Resulünün bütün ashabının dalalet üzere birleşmeleri muhal (İmkânsız) olan şeylerdendir.

Nitekim Efendimiz "Ümmetim sapıklık üzerine birleşmez" buyurmuştur.

Hz. Ali (Kerremellahü Vecheh) nin başlangıçta biat etmekte gecikmesi, sadece onlar "meşvere heyeti"ne onu davet etmedikleri içindir. Kendisinin de dediği gibi: "Kızgınlığımız meşvereden geri kaldığımız içindir. Yoksa biliyoruz ki Ebu Bekir bizden daha hayırlıdır."

Hz. Ali'nin Şura'ya davet edilmemesinin sebebi ise, bir maslahata binaen olabilir. (Yani Efendimizin vefatı sebebiyle) İlk şokun yaşandığı sırada Hz. Ali'nin, Ehl-i Beytin yanlarında kalarak onları teselli etmesi veya bunun gibi bir faydanın gözetilmesi mümkündür. Yoksa sahabe arasında meydana gelen ihtilafın kaynağı nefsanî arzular değildir. Çünkü onların nefisleri, kötüyü emreden emmare derecesinden kurtulup arınmış ve "mutmainne" olmuştur. Böylece, Onların arzuları şeriate tabi olmuştur. Hatta onların arasındaki bu ihtilafın dayanağı ictihaddır ve Hakk'ı yüceltmektir. Dolayısıyla hata edene Allah indinde bir derece, isabet edene ise on derece vardır. O halde onlara eza ve cefa etmekten dili korumak ve her birini hayırla yâd etmek gerekir.

İmam-ı Şafi demiştir ki: "Allah-ü Tealâ onların kânından ellerimizi temiz tuttu, o halde biz de dillerimizi (onların aleyhinde söz etmeyerek) temiz tutalım."

İmam-ı Şafi yine şöyle demiştir: "Allah Resulünden sonra insanlar zor durumda kaldı. Gök kubbe altında Hz. Ebu Bekir'den daha hayırlı birini bulamadılar ve başlarına onu tayin ettiler."

Bu söz takiyye iddiasını açıkça reddetmekte ve Hz. Ali'nin, Hz. Ebu Bekir'in biatına razı olduğunu açıkça beyan etmektedir.

Selamlar ve ikramlar...

özlü sözler...

"Ey müminler! Hep birlikte Allah'ın ipine sınıklı
sarılın, ayrılıp parçalanmayın"
"Ali İmran, 103"

"Müminin diğeri mümine karşı durumu, parçaları birbirine
destek olan bir bina gibidir"
"Hz. Muhammed (sav)"

Dostluğa yer bırakacak kadar savaş
Savaşa yer bırakacak kadar dost ol!
"Sadi Şirazi"

"İslâmi ilimler senin içinde varsa, sen Mevlâ
Teâlâ'nın hısmısın, yoksa hasmısın"
"Mahmut Ustaosmanoğlu (ks)"

Girmeden tefrika bir millete düşman giremez
Toplu vurdukça yürekler onu top sindiremez
"Mehmet Akif Ersoy"

Ümmetin menfaati de, zararı da birdir
Peygamber bir, Din bir, İman birdir
Harem-i pâk Allah ve Kur'an birdir
Ne olurdu Müslümanlar da olsaydı BİR!
"Muhammed İkbal"

Cemaat ve Birlik

Muhtelif üstadlardan ders alıp, etrafında halka oluşturan, farklı meşreplere mensup cemaatler ve müntesipleri, Kur'an ve sünnet çizgisinde oldukları müddetçe "Büyük İslam Cemaati"nin birer parçasıdır.

Yakup YAZICI
bilgi@arifandergisi.com

Cemaat Nedir?
Cemaat; aralarında kan ve akrabalık bağı bulunmayan insanların, bir önder etrafında toplanarak birbirlerine inanç ve gönül bağıyla kenetlendikleri topluluğun adıdır.

Müminler bu manada, Yüce Peygamberimiz Hz. Muhammed Aleyhisselam'ın imametinde birbirlerine sınımsız bağlı bir cemaattir. Bu manevî zincirle kenetlenip Sevgili Peygamberimizin Sallallâhü Aleyhi Vesellem'in yolundan gidenlere "Ehl-i Sünnet Vel-Cemaat" denir. Bundan dolayıdır ki Resul-ü Ekrem Efendimiz:

"Her kim cemaatten bir karış ayrılıp da ölürse, şüphesiz ki bir türlü cahiliye ölümü ile ölmüş olur" buyurmuşlardır. Muhtelif üstadlardan ders alıp, etrafın-

da halka oluşturan, farklı meşreplere mensup cemaatler ve müntesipleri, Kur'an ve sünnet çizgisinde oldukları müddetçe "Büyük İslâm Cemaati"nin birer parçasıdır. Onların ortak özellikleri birbirini sevmeleri, kendi aralarında şefkat ve merhametli, inananlara karşı onurlu ve vakarlı olmalarıdır.

Üstadımız Mahmut Efendi Hazretleri Kuddise Sirruhu, diğer cemaat müntesipleri için sohbetlerinde: "Sakın Nuru, Süleymancı demeyin. Süleyman Efendi'nin talebeleri, Said-i Nursî'nin talebeleri deyin" buyururlardı. Böylece İslâmî cemaat mensuplarının, birbirlerine daima muhabbet ve hürmetle davranmalarının lüzumunu beyan ederlerdi. Ülkemizde var olan farklı cemaatler iftiraka (parçalanıp bölünmeye) değil, i'tilâfa (yakınlaşma ve kaynaşmaya) sebeptirler. Onlar iman bahçesinin çiçekleridir. Her birinin elvan ve ra-

yihaları farklı olsa da, onları bitiren mümbit bahçe aynıdır. Hepsi de, aynı amaca farklı vasıtalarla hizmet eden, insanların gönüllerinde iman meşalesinin yanması için çalışan gönül erleridir. Hizmet gayeleri, hedefleri, evrâd, ezkâr ve tesbîhleri “Bir”dir.

Fırkalaşma Ve Bölünmenin Başlıca Sebepleri

“Resûlullah Sallallahü Aleyhi Vesellem buyurdular ki:

“Tıpkı bir sofraya üzerinde yemek yiyenlerin, birbirlerini çanaklarına davet ettikleri gibi, yeryüzündeki milletlerin de size karşı birbirlerine çağrışmaları yakındır.”

Orada bulunan bir kişi:

“Ya Resûlellah! Biz o gün sayıca az mı olacağız?”

Peygamber Efendimiz:

“Bilakis, siz o gün kalabalık olacaksınız. Fakat selin getirdiği yığıntılar gibi (parça parça) olursunuz. Yemin ederim ki Allah-ü Teâlâ sizin heybetinizi düşmanlarınızın kalbinden soyup alır (sizden korkmazlar), sizin kalbinize de **vehin** koyar.”

Yine orada bulunan bir kişi:

“Yâ Resûlellah! **Vehin** nedir?” diye sordu.

Peygamber Efendimiz:

“**Dünya sevgisi ve ölümü istemektir**” buyurdular.

Vahyin nurlu penceresinden günümüze bakan Sevgili Peygamberimiz mal, mülk, makam ve mevki sevgisinin, Müslümanlara âhireti unutturacağı bir zamanın geleceğini, kalplerindeki ahiret sevgisinin yok olacağını haber veriyor. Böylece Müslümanların bölük pörçük olacaklarını bildiriyor.

İlginçtir ki, Allah Resülü bu bölünüp parçalanmanın sebebini iki şeye bağlamıştır. Birincisi dünya aşkı ve sevgisi, ikincisi de ölümü istememek ve ahiret sevgisizliğidir. Bir kalbe giren dünya sevgisi, başta Allah sevgisi olmak üzere tüm rabbanî sevgilerin azalmasına

sebeptir. Sevgisizlikten buğz, nefret ve kavga, bunlardan da ayrılık doğar.

Osmanlıda Tekke Devlet İlişkisi

Osmanlı Devletinin devam ve bekâ sebeplerini araştırdığımız zaman, temelinde Osman Gâzî'nin Şeyh Edebâlî Hazretlerinden aldığı edep ve feyzi görürüz. Osman Gazi ve Şeyh Edebâlî ile başlayan tekke ve devlet dayanışmasının, Emir Sultan ve Yıldırım Bayezîd akrabalığıyla gelenek halinde sürdürdüğü, Akşemseddin'in İstanbul'un fethinde ve Fatih Sultan Mehmed Han'a verdiği manevi destek ve gayretle devam ettiğini görüyoruz. Kanunî Sultan Süleyman'ın büyük âlim ve mutasavvıf Şeyhülislam Yahya Efendi'ye muhabbet ve bağlılığını biliyoruz.

Yavuz Sultan Selim Han Cennetmekân dünya hayatının çekişme ve mücadelelerini ve işin hakikatini ne güzel özetlemiştir:

Pâdişâh-ı âlem olmak bir kuru kavgâ imiş.

Bir velîye bende olmak cümleden evlâ imiş.

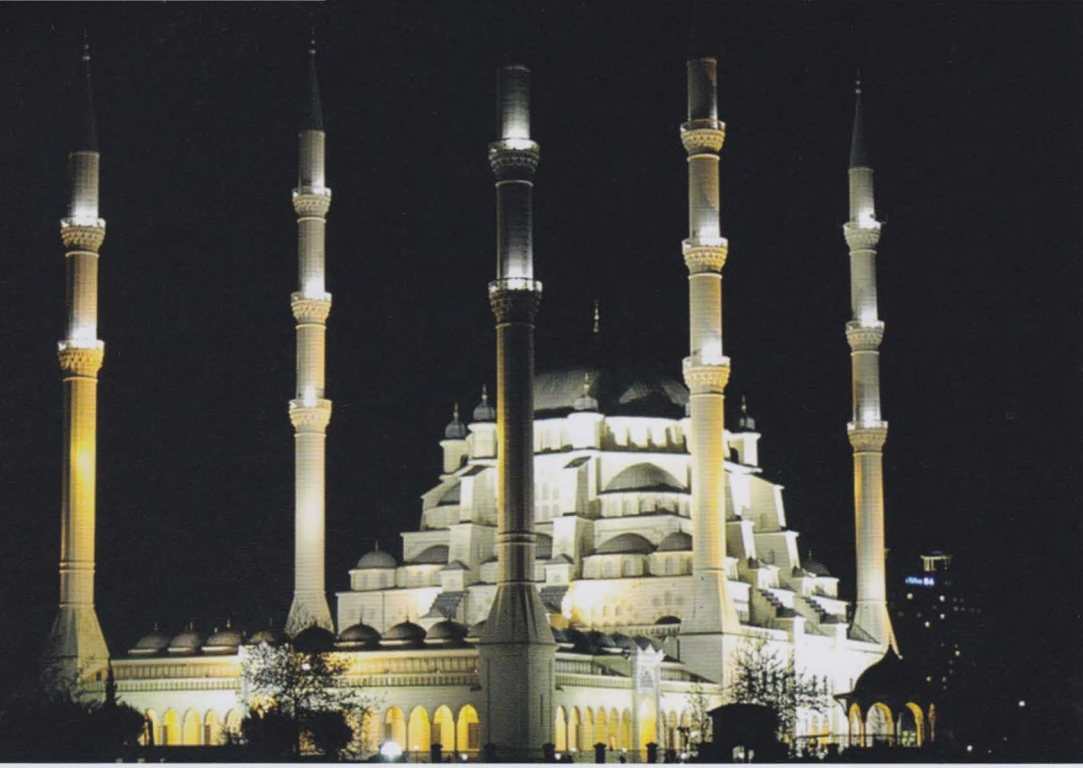
Sultan I.Ahmed ve hanımının zamanın büyük velisi Aziz Mahmud Hüdâî'ye intisâb ettikleri tarihî bir gerçektir. Osmanlı'nın askerî alanda zaferler kazanmasına sebep olan yeniçeriler, aynı zamanda Ehl-i Sünnet itikadından taviz vermeyen Bektaşî tekkesi mensubuydular.

Tarih boyunca tasavvuf ve tarikat erbâbı; insanların uğrunda kavgalar ettiği, fırkalara ayrılıp harbe tutuştuğu dünya metâ-ı ve sevgisini, insanların kalbinden çıkarmak için gayret sarf etmişlerdir. Onlar, kalplere Allah ve Resûlullah aşkını, insan sevgisini yerleştirmişler, cemiyetin fertlerini kaynaştırmışlardır. Gönüller arasında nurdan köprüler kurmuşlardır.

Bugün bu sûfî anlayışa ne kadar da ih-

Ülkemizde var olan farklı cemaatler, iman bahçesinin çiçekleridir. Her birinin elvan ve rayihaları farklı olsa da, onları bitiren mümbit bahçe aynıdır. Hepsi de, aynı amaca farklı vasıtalarla hizmet eden, insanların gönüllerinde iman meşalesinin yanması için çalışan gönül erleridir.

Camilerimiz, kalabalıkların toplandığı yer olmaktan ziyade, tek vücut cemaat olmanın tecellîgâhı olmalıdır. Toplanıp bir araya gelen, birbirinin yüzüne bakıp tebessüm etmeden dağılan kimselerin, selam vermeden, hal hatır sormadan ayrılan insanların oluşturduğu kalabalıklar, cemaat olmaktan uzaktır.

tiyacımız vardır. Camilerimiz, kalabalıkların toplandığı yer olmaktan ziyade, tek vücut cemaat olmanın tecellîgâhı olmalıdır. Toplanıp bir araya gelen, birbirinin yüzüne bakıp tebessüm etmeden dağılan kimselerin, selam vermeden, hal hatır sormadan ayrılan insanların oluşturduğu kalabalıklar, cemaat olmaktan uzaktırlar. Ayakkabısını bırakıp camiye giren ve namazdan sonra da ayakkabısını kapıp camiden

uzaklaşan, dertleşmeyen, sohbet etmeyen kimseler, nasıl cemaat şuuruna sahip olabilir. İki cihan serveri Hz. Muhammed Mustafa Sallallahü Aleyhi Vesellem: "Mü'minler birbirini sevmek ve şefkat etmekte tek vücut gibidir. O vücudun bir uzvu rahatsız olsa, ateşlenmek ve uykusuz kalmak suretiyle tüm vücut ondan etkilenir" buyurmuyor mu? Omuz omuza namaza durduğu kardeşinin halinden bîhaber, birbirinin derdine bîgâne kalan kimseler nasıl tek vücut olabilir?

Berberlik ve birlik şuuru ancak **"Mutlak Bir"** olan Allah-u Teala'ya iman edip O'nu tevhid etmekle, O'nun ve Peygamberinin sevgisi etrafında halka halka bütünleşmekle gerçekleşir. Tüm inananların birbirine sınıksız bağlanarak bir sevgi yumağı oluşturmasıyla kemalle ulaşır. Cemaatler bu gayeye hizmet ediyorsa rahmet, etmiyorsa azaptır. Selam, rahmette buluşanlara!

Mevlâna'dan...

Nakledildiğine göre Hazreti Mevlana bir yanında halifesi Selahaddin ez-Zerkûbi olduğu halde yürüyormuş. O sırada oynaşmakta olan köpek yavrularının yanından geçerken, Selahaddin ez-Zerkûbî, Hazreti Mevlâna'ya: "Efendi Hazretleri! Şu köpek yavrularını görüyor musunuz? Ne de güzel sarmaş dolaş oynuyorlar. Bu muhabbet ve sevgi, bizim sofilerde dahi yok" demiş. Hazreti Mevlâna orada bulunduğu bir kemik parçasını alarak köpek yavrularının ortasına atmış. Kemiği atmasıyla birlikte köpek yavruları hırlaşmaya ve dalaşmaya başlamışlar. Bunun üzerine Hazreti Mevlâna tebessüm ederek: "İşte onların sevgi ve kardeşliği buraya kadar" deyip yürümüş.

Allah-u
Tealanın, seven,
yardım eden,

erişilmeyecek
sonsuz gücü ile
koruyan, himaye
eden "Yüce bir
İlah" olduğunu
telkin etmek
yerine, sevimsiz,
ürküten, korkutan,
gazap eden;
kaçınılması gereken
ve cezalandırmak
için fırsat kollayan
"Korkunç bir
İlah" şeklinde
telkin etmek, en
başından Yaratıcı
ile kulun arasını
açmaktadır. Bu
da; insana, hayatı
boyunca taşımakta
zorluk çekeceği bir
yük olur.

Sevgi Ve Korku Duygusu Arasında Kişilik Gelişimi

Dr. Hamdi KALYONCU
bilgi@arifandergisi.com

İnsanlar üzerinde "sevgi" yerine
"korku duygusu" nun kullanılması,
şiddet dahil, birçok olumsuzluğun
temelini teşkil eder.

Erken çocukluk döneminden beri sev-
giden uzak kalmış çocuklar için, diğer
bütün şartlar elverişli olsa bile, sağlıklı
bir psikolojik gelişme beklenemez.
"Sevgi duygusu" insanı, önce kendi
içinde huzura kavuşturan, sonra da
canlı, cansız tüm çevresi ile bütünleş-
tiren, kaynaştıran bir duygudur. Şef-
kat, acıma, yardımlaşma, cömertlik gibi
duyguların temelinde de "sevgi duygu-
su" bulunur. Sevgiden yoksunsa kişi,
onu, kendisi ve çevresi ile barıştıracak
bir güç bulmak zordur.

Esasen "sevgi" ve sevgiden kaynaklanan
duygular, "insan" olarak dünyaya göz-
lerini açan bu harikulade varlığın "insan
olarak yaşaması" için şarttır. Sevgi odak-
lı duygulardan yoksun büyüyen birinin

"insan kalması" ve insanlık dışı olumsuz-
luklardan kurtulması kolay olmaz. Hele
"sevgi" yerine, "korku" duygusu ile ha-
muru yoğrulmuşsa, ciddi problemlerle
karşılaşması pek muhtemeldir.

"Sevgi" nin koruyan, bütünleştiren, ba-
rıştıran, huzur verici özelliğine karşılık
"korku"; dağıtan, ürküten, kaçırın,
uzaklaştıran, nefret uyandıran bir duy-
gudur. Kişiyi önce kendi içinde bozar.
Bütünlüğünü tehlikeye sokar. Sonra da
tüm çevresi ile ilişkilerinde tedirgin,
şüpheli ve uyumsuz yapar; kendini sa-
vunma ihtiyacı içinde, sürekli huzursuz
ve her an saldırmaya hazır hale getirir.

Çocuklarını Şiddete Hazırlayan Anneler
Allah "En Çok Seven ve Sevilen" Ola-
rak Bilinmeli İken...!

"Çocukluk", "sevgiye dayalı ve olumlu
bir İlah fikri" ile tanışmak için en uygun
çağdır.

"Yaratıcı", öncelikle 'çok seven ve sevi-
len' (Vedud) olduğuna göre, telkinlerin
de bu yönde yapılması gerekir.
Kimse Yaratıcı Kudret'i istemediği-

ni yapmaya mecbur edemeyeceğine göre..! Sevmeseydi yaratmazdı diye düşünmek gerekmez mi?!

O'nun, daha baştan insanı yaratıp vücut vermekle ve bahsettiği nice nimetlerle, lütufkâr olduğunun anlatılması gerekirken; seven, yardım eden, erişilmeyecek sonsuz gücü ile koruyan, himaye eden "Yüce İlah" yerine; sevimsiz, ürküten, korkutan, gazaplanan; kaçınılması gereken ve cezalandırmak için fırsat kollayan bir "korkunç İlah" telkini, ta baştan Yaratıcı ile kulun arasını açmaktadır. Bu da; insana, hayatı boyunca taşımakta zorluk çekeceği bir yük olur.

Çocuğu "Otorite" İle Korkutmak

Yaratıcı fikri, toplumun önemli bir kesiminde, öncelikle çocukluk döneminde, bir dini eğitim ve öğretim amacıyla verilmemesi. Çocuklar, "Allah" fikriyle, okul öncesi dönemde, daha çok anneleri tarafından tanıştırılır. Genellikle de "korku ve tehdit" üzerine gelişir.

Burada annelerin ilk amacı, çocuklarına "Allah inancı"ni öğretmek ya da benimsetmek değildir. Allah'ın adını, çoğunlukla, çocuklarına söz dinletemedikleri zaman, onları hizaya getirmek üzere kullanırlar.

Çocuklarına kendilerini saydıramayan anneler, onları önce babaları ile tehdit ederler. Ancak çoğu zaman bununla da yetinmez, daha büyük bir güçle tehdit etme ihtiyacı hissederler ki, bu da ancak "Allah" olabilir.

"Baba" ile tehdidin üzerine "Allah" ile korkutmayı da eklediklerinde, çocuklar için yapabilecekleri en yanlış telkini böylece tamamlamış olurlar.

"Sevgi" ile büyütülmesi gereken ve doğal olanı da bu iken, "korku" ile büyütülen bireyde, ortaya çıkacak sonuçlar hayatın tümü üzerinde, ömür boyu telafisi kolay kolay mümkün olmayacak derecede etkili olur.

"Sevgi" Yerine, "Korku" Duygusu Üzerine Kurulan 'Yanlış Otorite Benimsemesi'

"Otorite fikri" ya da "otorite benimsemesi", kişiliğin oluşmasında en önemli unsurlardan biri!

'Baba'dan 'Yaratıcı'ya doğru yükselen "otorite benimsemesi, bir yandan kişiliğimizi disipline ederken, diğer yandan ruh sağlığımızın yerinde olmasına yardımcı olacak "güven" duygumuzun gelişmesi için şart.

Gücün, kuvvetin, kudretin ifadesi "otorite", eğer "korku duygusu" üzerine kurulmuşsa, "güven içinde yaşama" ihtiyacımıza cevap veremez. Tam aksine "güvensizlik hissi" oluşturur. Bu da ruh halimiz üzerinde son derece olumsuz etkiler yapar.

Duygu ve kişilik eğitiminde doğru olan, güç ve kudretin sembolü olan "baba" ya da, en büyük kudret "Yaratıcı"ya "sevgi" ile yaklaşma sağlamaktır.

"Sevgi"yle kurulan ve babadan Allah'a kadar uzanan "olumlu otorite benimsemesi", ruh sağlığının tanımı olan; "kişinin; kendisi, çevresi ve Rabbi ile barışık ve güven içinde yaşaması"nın zeminini oluşturur.

Sevgi odaklı duygulardan yoksun büyüyen bir kişinin "insan kalması" ve insanlık dışı olumsuzluklardan kurtulması kolay olmaz. Hele "sevgi" yerine, "korku" duygusu ile hamuru yoğrulmuşsa, ciddi problemlerle karşılaşması pek muhtemeldir.

Annelik San'atı

“Her çocuk İslam Fıtratı üzere doğar. Anne babası onu Yahudi Hristiyan veya Mecusi yapar.”

Hadis-i Şerif

İyi çocuk yetiştirmek, iyi anne olmakla mümkündür. Anne; sabır, hoşgörü, erdemlilik, iyi niyet, fedakârlık gibi bütün güzellikleri, yani güzel ahlaki önce kendisinde yerleştirmelidir. Çocuğu eğitmek ve yetiştirmek, öncelikle kendimizi eğitmek ve yetiştirmektir.

Şerife TORTOP
bilgi@arifandergisi.com

Bir zamanlar doğmak üzere olan bir bebek vardır. Bu bebeğin ruhu dünyaya indirilmeden önce Âlemlerin Rabbi'ne sorar; “Yarabbi! Dünyaya gönderileceğimi duydum. Ama ben bu ufacık ve aciz halimle orada nasıl yaşayabilirim?” Mevla Teala'dan nida gelir. “Senin için bir melek yarattım. O melek her türlü ihtiyacını karşılayacak; seni besleyip büyütecek” Çocuk ruh devam eder; “Ya Rabbi! Duyduğuma göre dünyada kötü insanlar ve çok kötülükler varmış. Ben onlardan nasıl korunacağım? Yine cevap gelir çocuğa; “Senin için yarattığım melek, kendi hayatı pahasına seni

koruyacak.”

Çocuk ruhtan tekrar soru yönelir Mevla'ya;

“Ama ben burada sana yakınım ve bundan dolayı çok mutluyum. Dünyaya gönderilince senden ayrılığa nasıl dayanacağım?”

Nida gelir Mevla'dan

“Senin için yarattığım melek, bana ulaşma yollarını bir bir öğretecek”

Tam o sırada manevi kapılar açılır.

Çocuk ruh telaşla sorar;

“Rabbim! Sanırım gitme vaktim geldi. Ben o meleği nasıl tanıyacağım? İsmi nedir?”

Cevap gelir:

“İsmi önemli değil. Ama sen ona ANNE diyeceksin.”

Allah-ü Teala'nın Rahim sıfatının tecellisi kadında annelik olarak zuhur etmiştir. Annelik kadının

ruhuyla bütünleşen ulvi bir duygudur. Şefkatin, fedakarlığın, cesaretin ve sevginin zirvesidir, ismidir annelik...

Anne Kimdir?

• Annelik ulvi bir vazifedir, öncelikle de mesuliyettir.

Anne, çocuk eğitiminin dünyevi ve uhrevi mesuliyetini bilmeli; çocuğunun yetişmesinde kendi rolünün büyüklüğünü ve sorumluluğunu iyice kavramalıdır.

• Annelik kadının yirmi dört saatini, hatta hayatının tamamını içine alan; hiç tatili, dinlenmesi, istifası olmayan, dünyanın en ağır, en mesuliyetli mesleğidir.

• Bütün mesleklerin bir okulu, bir eğitim öğretim kurumu olduğu halde, anneliğin yazık ki bir okulu yoktur. Bu durumda bizler, bu zorlu ve ulvi meslek olan ve bize diğer meslekler gibi deneme, yanılma şansı da bırakmayan anneliği nereden, nasıl öğreniyoruz?

• Annelik mesuliyetin yanı sıra bilgi isteyen bir sanattır. Anneler çocuk eğitimi ve çocuk psikolojisi konusunda gereken bilgi donanımına mutlaka sahip olmalıdır.

• Şüphesiz her konuda olduğu gibi çocuk yetiştirmede de bilgi yeterli değildir. Ancak çocuğumuzun eğitiminde tatbik edebildiklerimiz ancak bildiklerimiz içinden seçile gelenlerdir.

• Annelik çocuğu büyütme değil, yetiştirmektir.

• İyi çocuk yetiştirmek, iyi anne olmakla mümkündür. Anne sabır, hoşgörü, erdemlilik, iyi niyet, fedakârlık gibi bütün güzellikleri yani güzel ahlakı önce kendisinde yerleştirmelidir. Çocuğu eğitmek ve yetiştirmek, öncelikle kendimizi eğitmek demektir.

• Unutmayalım ki; sevgiyle, hoşgörüyle

büyüyen çocuklar sevmeyi, hoşgörülü ve sabırlı olmayı öğrenirler. Nezaket ve ahlak kuralları anlatılarak değil, yaşanarak öğretilir.

• Çocuklar öğüt değil örnek ister. "Bir çocuğu eğitmeye karar verince işe büyükannesinden başlamak gerekir." Victor Hugo

Allah-ü Teala'nın Rahim sıfatının tecellisi, kadında annelik olarak zuhur etmiştir. Annelik kadının ruhuyla bütünleşen ulvi bir duygudur. Şefkatin, fedakârlığın, cesaretin ve sevginin zirvesidir, ismidir annelik...

Annelik ve Sevgi

"Sevginin açtığı çiçekleri hazan soldurmaz"

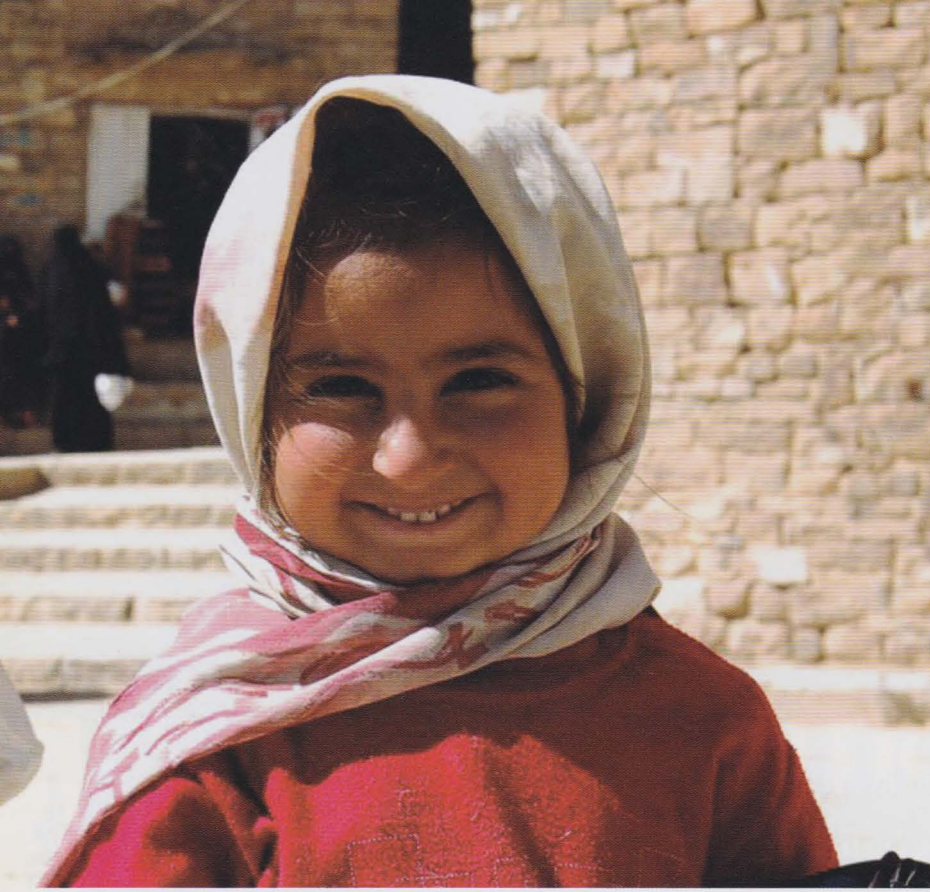
"Bebeğimi görebilir miyim?" diye sordu, yeni anne. Beyaz örtülere sarılmış bebeği uzattılar yavaşça. Mutlu annenin taş gibi donup kaldı bakışları. Bebeği doğuştan kulaksızdı.

Aradan yıllar geçti, çocuk büyüdü ve okula başladı. Bir gün okul dönüşü, hıçkırıklar içinde kendisini annesinin kollarına attı, çocuk.

Ağlayarak anlattı: "Çocuklardan biri benimle ucube diyerek alay etti."

Çocuk büyüdü ve yakışıklı bir genç

Hayatın kendisi bir üniversite iken, birçok meslek dalına ait meslek kuruluşu varken, anneliğin ne okulu ne kursu nede fakültesi mevcuttur. Fedakârlık istendiğinde babanın yapamayacağı fedakârlığı yapacak şefkat abidesi, cennet ayakları altında olan annelerimizin kıymetini bilmek gerekir. Annenin sevgiyle büyüttüğü yavruda şefkat, sevgisiz ve şefkatsiz büyütülen çocuk ise ileride topluma mâl olacak sorun demektir.

Çocuğunu sevmeyen anne-baba yoktur. Ama sevgisini gösteremeyen anne-baba pek çoktur.

oldu. Zeki ve çalışkandı. Ama kulaklarının olmayışı hayat yolunun üzerinde asla aşamadığı en büyük engeldi. Yalnızdı; mutsuzdu... Bir gün babası, durumu aile doktorlarıyla konuştu. Doktor "Bir çift kulak bulabilirsek, onları ameliyatla takabileceğime inanıyorum" dedi. Böylece iki yıl kulaklarını bağışlayacak bir fedakâr aradılar. Nihayet bir gün babası "Hastaneye

gideceğiz oğlum" dedi.

"Annen ve ben sana kulaklarını bağışlayacak birini bulduk. Ancak bu kişinin kim olduğu bir sır olarak kalacak."

Operasyon çok başarılı geçti ve o, adeta yeni bir insan oldu.

Okulda ve sosyal hayatında büyük başarılar kazandı. Evlendi ve diplomat oldu.

Yıllar geçti...Hayatının en acı günüydü o gün. Annesinin cenazesi başında babasıyla birlikte bekliyordu. Babasının elleri yavaşça annesinin başına doğru uzandı ve kumral saçlarını geriye doğru attı.

Annesinin kulakları yoktu.

"Annen saçlarını hiç kestirmedeği için mutluydu" diye mırıldandı babası...

"Ve hiç kimse onun daha az güzel olduğunu düşünmedi."

Çocuk sevgiyle yetişir. Çocuk eğitiminde, çocuğu sevmek ve sevgisini ona ifade edebilmek şarttır. Çocuklarımız kaç yaşında olursa olsunlar bizim tarafımızdan sevmeye ve sevildiklerini bilmeye şiddetle muhtaçtırlar. Sevgi anne-babanın hatta eğitimcinin çocuk üzerindeki en tesirli gücüdür.

Bunu kullanmasını bilmek de gerçek bir san'attır.

Çocuğunu sevmeyen anne-baba yoktur. Ama sevgisini gösteremeyen anne-baba pek çoktur. Dolayısıyla eğitimde sevmekten çok sevgisini gösterebilmek asıldır. Onun için öncelikle sevginin ifade yollarının öğrenilmesi gerekir.

Bakin bir grup genç kızımız ne diyor:

"Anne-babalarımız bize sevgilerini göstermede neden cimrilik

- Anne neslin ruhuna yön verendir.
- Anne, din-i mübin için, vatan için, evladını besleyen, yetiştiren, hayırlar dileyendir.
- Anne, alını ak, gönlü ak, fikir ve mana ufku pırıl pırıl evlat yetiştirmeyi kendine şiar edinendir.
- Anne, neslin ruhuna yön verendir. Milleti yoğuran mukaddes eldir.
- Anne, toplumu damgalayandır. Toplumda insanı, insanlığı, sevgiyi, fazileti üreten, geleceğe imza atandır.
- Anne ayakları altına cennet sunulandır ve "Rabbim, karnımdakini azatlı bir kul olarak sana adadım." (Al-i imran Suresi -35) diyebilendir.

ediyorlar? Bu güne kadar bizlere "Seni seviyorum" dediklerini bile hatırlamıyoruz.

Başkalarıyla konuşurken tanıdıkları yumuşak ses tonlarını, bizden neden esirgiyorlar? ..."

Sevgiyi İfade Yolları

• Çocuğunuzun hangi yaşta olursa olsun sevildiğini bilmeye ihtiyacı vardır. Onun için sık sık ona "Seni seviyorum" demekten kaçınmayın.

Kucağınıza alın; öpün okşayın
"Çocuklarınızı çok öpün. Her öpücük karşılığında cennette bir derece alacaksınız." Hadis-i Şerif

• Gülümseyin... Unutmayın ki her tebessümünüzde tıbbın iddiasına göre beyninize oksijen gitmekte ve karşınızdaki çocuğunuza (veya yetişkine) pozitif enerji yüklemektesiniz. Gözlerinizi cezalandırmak için değil, sevgi mesajı göndermek için kullanın.

• Sevgiyi ifade etmede en güzel yollardan biri çocuğu dinlemedir. İyi bir dinleyici olun.

• Çocuğunuza sürpriz olarak önüne çıkacak şekilde sevgi sözcükleri yazın.

• Çocuğunuzla bire-bir beraber olmak için fırsatlar oluşturun. Beraber gezmeye gidin; müze, sergi, tarihi eser ziyaretleri yapın; kitap okuyun. Beraber olmanızdan zevk aldığınızı ona hissettirin.

• Çocuğunuzla çocuklaşarak oyun oynayın. Böylece aranızdaki yaş, kuşak, görüş farkı kapanacak; aynı dili konuşmuş olacaksınız. Bu çocuğunuzla aranızda muazzam bir sevgi ağı kuracaktır.

• Çocuğunuzun özeline saygı gösterin. Günlüğünü, çantasını karıştırmaktan kaçın. Mümkünse kendisinin kilitli, özel bir dolabı olsun.

• Olumlu davranışlarına odaklanın.

Güzel davranışlarında takdir, övgü gösterin. Ama tenkitler kadar, övgülerin de çocuğın şahsına değil, davranışlarına yapılması gerektiğini unutmayın.

• Çocuğa kabulle ve onayla yaklaşın. Gayretlerini destekleyin; başarılarını ödüllendirin.

• Çocuğu sevgiyle yetiştirebilmek için, öncelikle sıcak sevgi dolu bir ailenin gerekliliği unutulmamalıdır. Çocuğunuza bu sıcaklığı mutlaka hissettirin.

• Ramazanlar, bayram kandil gibi özel günler evde birlik içinde büyük bir coşku ve sevinç içinde geçirilmeli.

• Aile yemeklerde mutlaka buluşmalı; sohbetli-muhabbetli çay saatlerine sıkça yer verilmelidir.

• Sevgi kesinlikle ön şartlı olamaz. Çocuk şartsız sevilmelidir. Asla "Başarılı olursan seni severim" gibi mesajlar vermeyin.

• Hiç bir çocuk, sözle de olsa, sevgiden mahrum edilmeyi gerektirecek bir suç işleyemez. "Seni sevmiyorum", "Böyle devam edersen seni sevmem" gibi yanlış ifadelerden kesinlikle kaçın.

Çocuk sevgiyle yetişir. Çocuk eğitiminde, çocuğu sevmek ve sevgisini ona ifade edebilmek şarttır. Çocuklarımız kaç yaşında olursa olsunlar bizim tarafımızdan sevmeye ve sevildiklerini bilmeye şiddetle muhtaçtırlar.

İlk İnsan ve İlk Peygamber Hz. Âdem (a.s)

Rabbani DÜZ
duzrabbani@mynet.com

Kâinatın hâlikî ve mâlikî olan Allah'ü Teâlâ, kendi varlığını bilmemesi, ibadet ve taatte bulunması ve yeryüzünü imar etmesi için mahlukatın en şerefli olarak insanı yaratmayı murad etti.

Âdem Aleyhisselam'ın bedeni yaratılmadan önce, Mevla Teâlâ Peygamber Efendimizin ruhunu kendi nurundan yarattı. Kendinden başka hiçbir şeyin olmadığı kâinata; halifesi olacak, ahkâmıyla hükmedecek akıl ve idrak sahibi insanın bedenini yaratmayı murad etmesi, Peygamber Efendimizin ruhunun yaratılmış olması ile mümkün oldu.

Eshab-ı Kiramdan Cabir bin Abdullah; "Ya Resûlallah! Allah-ü Teâlâ'nın her şeyden evvel yarattığı şey nedir?" diye sordu. Efendimiz Sallallahü Aleyhi Vesellem cevaben şöyle buyurdu: "Her şeyden evvel senin peygamberinin, yani benim nurumu kendi nurundan yarattı. O zaman ne levh ne kalem, ne Cennet, ne Cehennem, ne melek, ne sema, ne arz, ne ay, ne insan, ne de cin vardı."

Mevla Teâlâ'nın: "Sen olmasaydın, hiçbir şeyi yaratmazdım" diye buyurduğu hadisi kutsi'den de anlaşılacağı gibi, kâinatın vücuda gelmesi Peygamber Efendimizin nurunun varlığı ile kâinat yoktan var edilmiş oldu.

Peygamber Efendimizin nurunun yaratılmasından sonra Âlem-i melekût denilen ruhlar âlemi, Âlem-i Mülk denilen madde âlemi, arş, kürsî, Cennet,

Cehennem, yedi kat sema, melekler ve cinler yaratıldı.

Mevla Teâlâ meleklerle semayı, cinlere ise yeryüzünü mesken olarak tayin etti. Yeryüzünde uzun yıllar yaşadılar. Sonra aralarında hased, nifak ve bozgunculuk baş gösterdi. Bunun üzerine Mevla Teâlâ meleklerden bir orduyu cinlerin üzerine gönderdi. O zamanlar daha isyan etmemiş olan İblis ordunun kumandanı olarak tayin edildi. Cinlerin üzerine gönderilen melekler ordusu, onları dağlar ve denizlerdeki adalara sürdü. İblis hiçbir kimsenin yapamayacağı bir işi yaptığını düşünerek böbürlendi. Ne zaman ki Mevla Teâlâ meleklerle: "**Ben yeryüzünde bir halife yaratacağım**", Melekler de: "**Bizler seni hamd ile tesbih ve takdis edip dururken, yeryüzünde fesat çıkaracak, orada kan dökcek kimseler mi yaratacaksın?**" dediklerinde Allah-ü Teâlâ da onlara: "**Şüphesiz ben sizin bilmediklerinizi bilirim**" demişti. (Bakara 30)

Mevla Teâlâ'nın bunu meleklerle söylemesi istişare mukabilindedir. Meleklerin cevabı ise geçmişte yaşananların tekrar etmemesinden mütevellittir. Ancak Mevla Teâlâ'nın "**Şüphesiz ben sizin bilmediklerinizi bilirim**" demesi, İblis'in böbürlenmesi ve ileride gerçekleşecek hadiseye cevap mahiyetindedir. Surenin devamında melekler acziyetlerini, Mevla Teâlâ'ya şöyle ifade ettiler: "**Yâ Rab! Seni noksan sıfatlardan tenzih ederiz, senin bize öğrettiklerinden başka bizim bilgimiz yoktur. Şüphesiz âlim ve hakîm olan ancak sensin,**" dediler.

Âdem Aleyhisselam'ın Topraktan Yaratıl-

ması Mevla Teâlâ meleklerle emrederek Âdem Aleyhisselâm'ı yaratacağı toprağın yeryüzünden alınmasını emretti. **"Rabbin meleklerle demişti ki: Ben muhakkak çamurdan bir insan yaratacağım. Onu tamamlayıp, içine de ruhumdan üflediğim zaman, derhal ona secdeye kapanın!"** (Sad: 71,72)

Ayette de ifade edildiği gibi Mevla Teâlâ Âdem Aleyhisselâm'ın yaratılacağı toprağın yeryüzünden alınmasını emretti. Toprağın alınması Azrail Aleyhisselâm'a nasip oldu. Toprak yeryüzünün çeşitli noktalarından birçok renkte alınıp melekler tarafından çamur hale getirilip insan şekline konuldu. Âdem Aleyhisselâm'ın yaratılış seyri, Kur'an-ı Kerim'in birçok ayetinde ifade edilerek, şu şekilde sıralanmıştır.

Turab (toprak);

"Şüphesiz, Allah Katında İsa'nın durumu, Âdem'in durumu gibidir. Onu topraktan yarattı, sonra ona 'Ol' demesiyle o da hemen oluverdi." (Al-i İmran: 59)

İkinci merhaledede; toprak, çamur haline getirildi.

Tin (çamur);

"Ben ondan daha hayırlıyım; Sen beni ateşten yarattın, onu ise çamurdan yarattın." (Sad: 76)

Üçüncü merhaledede; toprağın su ile karışımı neticesinde çamura bir özellik verildi.

Tîn-i Lazip (yapışkan sulu çamur);

"Şüphesiz biz kendilerini yapışkan bir çamurdan yarattık. Hayır, sen şaşıyorsun. Hâlbuki onlar alay ediyorlar." (Saffat: 12)

Dördüncü merhaledede; çamur, balçık halini aldı.

Mesnun (kuru, kara balçık);

"Hani Rabbin meleklerle demişti ki: 'Ben kupkuru bir çamurdan şekillenmiş kara balçıktan bir insan yaratacağım.'" (Hicr:28)

Beşinci merhaledede; süzülerek öz bir madde elde edildi.

Tîn (süzülmüş çamur);

"Sonra onu sağlam bir karargâhta nutfe haline getirdik." (Mü'minun: 13)

Altıncı merhaledede; süzülen bu öz madde kurutularak yeni bir işleme hazır hale getirildi.

Salsal (kurumuş çamur);

"Allah insanı, pişmiş çamura benzeyen bir balçıktan yarattı." (Rahman Suresi-Ayet no: 14)

Yedinci merhaledede; Mevla Teâlâ bu evrede insanoğlunun bedenine şekil verdi. Ruh üflenmesi (koyulması)

"Sonra onu tamamlayıp şekillendirmiş, ona kendi ruhundan üflemiştir. Ve sizin için kulaklar, gözler, kalpler yaratmıştır..." (Secde: 9)

Ve sekizinci merhaledede de, bedene ruh üflenmiş oldu.

Âdem Aleyhisselâm'ın yaratılış seyri, ayeti kerimelerin ifadesiyle merhale merhale geçildikten sonra, Mevla Teâlâ kendi ruhundan Âdem Aleyhisselâm'a üflediğini ayeti kerimede böylece beyan ediyor. Mevla Teâlâ ruhundan üfürünce, o nur çamur olan bedene dahil oldu ve ulaştığı her bir nokta ete ve kemiğe dönüştü. Böylece çamur olan bedenin her yeri hayat buldu.

Âdem Aleyhisselâm'ın vücudu canlanınca, ilk önce sağına ve soluna bakındı. Sonra hemen kalkmak istedi. Adem Aleyhisselâm hayat bulur bulmaz kalkmaya teşebbüs etmesindeki bu aceleciliği, Kur'an-ı Kerim de şöyle ifade edilmektedir: **"İnsan, aceleci bir tabiatta yaratılmıştır"**. (Enbiya: 37)

İşte bu acelecilik üzerine Âdem Aleyhisselâm hapsirdi ve **"Rabbime hamd olsun"** dedi. Mevla Teâlâ da: **"Ya Âdem Allah (cc) sana rahmet etsin"** buyurdu. Bunun üzerine melekler de: **"Rabbimiz size ve bize rahmet etsin"** dediler.

DEVAM EDECEK...

Bir Sahabi...

Hz. Ebubekir (r.a)

Ahmet MEDENİ
bilgi@arifandergisi.com

Ebû Bekir Radıyallâhü Anh, uzunca boylu, ince ve narin yapıydı. Sakalları seyrek olup, kına yakardı. Sarıya çalan beyazlıkta güzel ve ince yüzlüydü. İlahî aşk ve haşyetle dopdolu olduğundan duruşu hüznüydü. Yaşlılığında ise vücudu hafifçe öne doğru eğilmişti. Peygamberlerden sonra inananların efdâli idi.

Hz. Ebû Bekir Radıyâllâhü Anh Hulefâi Râşidinin ve Aşere-i Mübeşşere'nin ilkidir. Allah Rasulü'ne iman etmiş olan erkeklerden ilk müslümandır. Efendimiz Aleyhissâlâtü Vesselâmın hicrette tek yoldaşı olup, Kur'an'da beyan edilen ikinin ikincisidir. Hz. Âişe'nin babası, dolayısıyla Peygamber Efendimizin de kayınpederidir. İman ettikten sonra hayatı boyunca Peygamber Efendimizin yanından hiç ayrılmamış ve bütün servetini Allah için harcamıştır. Kendisi ise gösterişten uzak sade bir hayat sürmüştür. Peygamber Efendimizin: **“Güneş, peygamberler hariç Ebû Bekir'den daha faziletli bir insan üzerine doğup batmamıştır.”** övgüsüne mahzar olmuştur.

Asıl adı Abdullahtır. Künyesi Ebû Bekir'dir. Araplar arasında insanlar künyesi ile mâruf olduğundan Ebû Bekir adıyla meşhur olmuştur. Teymoğulları kabilesinden olan Hz. Ebû Bekir'in nesebi, Mürre b. Kâ'b'da Peygamber Efendimizle birleşir. Annesi Ümmü'l-Hayr Selma binti Sahr, Mekke döneminde Peygamber Efendimizin Erkam b. Ebûl-Erkam'ın evinde bulunduğu sırada İslamiyeti kabul etmiş, babası Ebû Kuhâfe ise Mekke fethinden sonra oğlu Hz. Ebû Bekir'in aracılığıyla Müslüman olmuştur. Ebû Kuhâfe, oğlu Hz. Ebû Bekir'den daha uzun yaşamış, Onun halifeliğini ve vefatını görmüştür.

Peygamber Efendimizden iki veya üç yaş küçük olan Hz. Ebû Bekir radıyallahü anh,

Mekke'de dünyaya gelmiş, güzel hasletleriyle tanınmış ve iffetiyle şöhret bulmuştur. O dönemde Mekke'nin ileri gelenlerinden olup, Arapların neseb ve ahbâr ilimlerinde meşhur olmuştur.

Hz. Ebû Bekir radıyallahü anh, kavmi arasında sevilen ve saygı gösterilen birisi olup, fakîrlere yardım eden, muhtaç olanları gözeten, dürüst bir tüccardı. Herkesin ona sonsuz bir itimadı vardı. Mekke'de “Kan diyeti ve kefalet ödenmesi” işlerinin yürütülmesiyle görevliydi. Hz. Ebû Bekir'in İslâmiyeti kabul etmesine kadar geçen hayatı gayet temiz geçmişti. Her türlü sapıklıktan ve hurafelerden kaçınmış, dürüstlüğü ve güzel ahlâkı ile tanınmıştı. Cahiliye döneminde içki içmek çok yaygın bir âdet olmasına rağmen, O ağzına bile sürmemiş ve putlara hiç tapmamıştı.

Efendimiz Aleyhissâlâtü Vesselâm, Peygamber olduğunu bildirip müslüman olmasını Ona teklif ettiği zaman ise, hiç tereddüt etmeden İslâmı kabul etti. Nitekim Efendimiz: **“Her kime imânı arz ettiysem, yüzünü buruşturur, tereddütle bakardı. Ancak Ebû Bekir-i Sıddîk imânı kabul etmekte hiç duraklamadı ve tereddüt etmedi.”** buyurdu.

Peygamber Efendimiz, Onun faziletiyle alakalı olarak: **“Bütün insanların imanı bir kefeye, Ebû Bekir'in ki diğer kefeye konsa, Onun imanı ağır basardı.”** buyurup, lâtif bir benzetmede bulundu.

Cahiliye dönemindeki “Abdu'l-Kâbe” olan ismi, iman ettikten sonra Peygamberimiz tarafından “Abdullah” olarak değiştirildi. Efendimizin ilk değiştirdiği Onun ismidir. Ona Abdulkâbe isminin verilmesi ile alakalı olarak şöyle rivayet edilir: Hz. Ebû Bekir'in annesi Ümmül Hayr'ın dünyaya gelen erkek çocukları yaşamadığı için, doğacak oğluna Abdu'l-Kâbe diye isim vermeyi ve Kâbe hizmetine vakfet-

meysi adamıştı. Ve Hz. Ebû Bekir doğunca, annesi Onu kucığına alıp Kâbe'ye götürmüş ve yaşaması için "Allah'ım, bu çocuk ölümünden Senin Azatlığındır, Onu bana bağışla!" diye duâ etmişti. Böylece adını Abdu'l-Kâbe koydu. Ve ayrıca bu isimle beraber "Atik" ismini de verdi.

Hz. Ebû Bekir kaynaklarda "Atik" lâkabıyla da anılmaktadır. Böyle anılmasının sebebî, Ona bu lâkabin yine annesi tarafından "Âzâd edilmiş" manasına geldiği için verildiği söylenir. Veya çok eskiden beri hayırlar yaptığı, soyunda ve sopunda, ayıp ve kusur sayılabilecek herhangi bir şey görülmediği, ya da yüzü ve ahlakı güzel olduğu için bu lâkabı vermişlerdir" denildiği gibi, şöyle de denilmektedir: "Peygamber Efendimizin Ona 'Sen Allah-ü Teâlâ'nın Cehennemden atîki (yâni azâd ettiği kimse) sin" (Tirmiz, Menakıb: 16) şeklindeki iltifatına mazhar olduktan sonra "Atik" lâkabı etrafa yayılmış ve bu lâkapla meşhur olmuştur.

Ancak, Onun en meşhur lâkabı "Sıddık" tır. Ona verilen Sıddık lâkabı, hem ilâhî, hem de nebevi kaynaklıdır. Mirac olayı başta olmak üzere gayb ile alakalı haberleri, hiç tereddütsüz kabul ettiği için bizzat Efendimiz tarafından "Sıddık" lâkabı verilmiş ve İslam literatüründe bununla şöhret bulmuştur.

Efendimiz Mirac davetinden döndüğünde, başından geçenleri anlatınca müşrikler buna şiddetle itiraz ettiler ve Efendimizin bu mucizesini kabul etmediler. Ve bu habere Hz. Ebû Bekir'de inanmaz zannıyla derhal Ona koştular. Ve "Muhammed böyle böyle diyor" dediler. Bunun üzerine Hz. Ebû Bekir Radyâllâhü Anh:

- Bu dediklerinizi O mu söyledi? diye sorunca:
- Vallahi O söyledi, kulaklarımızla duyduk! dediler. Bunun üzerine Hz. Ebû Bekir tüm imanyıyla haykırdı:
- O söylediyse doğrudur! Haktır ve gerçektir!
- Sen şimdi buna da mı inanıyorsun?
- Ben gökten gelen vahye iman etmişim. Vallahi bundan daha da acayibini söylese yine inanırım. Sonra hemen Efendimizin yanına koştu ve:
- Ya Resûlüllah! Miracınız mübarek olsun. Nasıl oldu anlatır mısınız? dedi.

İşte bu tasdikten sonra "Sıddık" lâkabını aldı. İlmin kapısı olan Hz. Ali Radyâllâhü Anh yemin ederek "Sıddık" isminin gökten geldiğini söylemiştir.

Mevla Teala Kur'an-ı Keriminde "Sıdkı getirene ve onu tasdik edenlere gelince, işte Onlar Takvâya erenlerdir." buyurmuştur. (Zümer: 33) Bu ayetin tefsiriyle alakalı olarak, Fahri Razi, Hazin ve Nişaburi, Hz. Ali'den gelen şu rivayeti beyan etmişlerdir: "Sıdkı getirenle murad Resûlüllah'tır. O sıdkı tasdik edenle murad ise Ebû Bekir'dir."

Hz. Ebû Bekir'in müslüman oluşu hakkında rivayet edilir ki:

Hz. Ebû Bekir, Şam'da ticaret yaptığı yıllarda şöyle bir rûya görmüştü. "Gökten dolunayın Mekkeye indiğini, sonra Mekkenin bütün evlerine dağıldığını ve her eve ondan bir parça girdiğini, sonrada Kendi evinde toplu bir hale gelmiş gibi olduğunu gördü. Bu olayı görünce de, hemen evin kapısını kapamış sanki bu ay parçasının gitmesine mani olmuştu."

Ebû Bekir Radyâllâhü anh bu rüyasını rahib Bahîra'ya anlatmış ve ondan rüyasının tabirini istemişti. Bunun üzerine Rahip Bahîra sordu:

- Sen neredensin?
- Mekke'den!
- Oradan kimlerdensin?
- Kureyştenim.
- Allah rûyânı doğru çıkarırsa, kavminden bir peygamber gönderecek. Sende sağlığında O'nun veziri, vefatından sonra da halifesi olacaksın!

Hz. Ebû Bekir bu cevaba çok hayret etmişti. Fakat bunu kimseye açıklamayıp kalbinde tuttu. Ve Peygamber Efendimiz Sallallâhü Aleyhi Vesellem peygamberliğini açıklayınca, Hz. Ebû Bekir hemen Efendimizin yanına gelerek:

- Ya Muhammed! Davet ettiğin şeye delilin nedir? diye sordu. Peygamber efendimiz:
- Şam'da görmüş olduğun rûyâdır! buyurunca Hz. Ebû Bekir Peygamber Efendimizi kucaklayıp alnından öptü ve:
- Şehâdet ederim ki, sen Allah'ın Resûlüsün! diyerek Müslüman oldu.

DEVAM EDECEK...

Kasım İbni Muhammed

Tâbînin büyüklerinden olan Kasım b. Muhammed, Ebû Bekir-i Sıddîk'in torunudur. Dedesinden Selman-ı Farisî'ye geçen manevi emanet, Ondan sonra da Hz. Ebu Bekir'in torununa intikal etmiş, böylece "Altın silsile" sahabeden sonra Kasım b. Muhammed ile birlikte tabî'n nesliyle devam etmiştir.

Kasım b. Muhammed'in babası, Hz. Ebu Bekir'in oğlu Muhammed'dir. Annesi Sevde hatun ise, son Fars krallarından Yazdicerd'in kızıdır. Bu sebeple İmâm-ı Zeynelâbidin ile teyze çocukları olmaktadırlar. Şöyle ki:

Hz. Ömer radiyallahü anh'in hilafeti döneminde, bir sefer sonrası Fars bölgesinin esirleri getirilmişti. Bu esirler arasında Fars Sultanlarından Yazdicerd'in üç kızı da vardı. Getirilen bu esirlerin hepsi satılmış geriye bu üç Sultan kızı kalmıştı. Hz. Ömer onların da satılmasını emredince Hz. Ali: "Bu soylu kızlara yapılacak muamele pazardaki cariyelere yapılan muamele gibi olmamalı" diyerek Hz. Ömer'e fikrini beyan etti. Bunun üzerine Hz. Ömer:

"Öyleyse onların işini nasıl yapalım?" diye sorunca Hz. Ali: "Onlara ayrı bir değer biçilmeli, kimin gücü yeterli olursa seçtiğini almalı" buyurdu.

Bunun üzerine onlara birer kıymet kondu. Ve Hz. Ali radiyallahü anh koyulan kıymet üzerinden, bu sultan kızlarının hepsini satın aldı. Sonra bunlardan birini Hz. Ömer'in oğlu Abdullah'a, birini Kendi oğlu Hüseyin'e, bir tanesini de Hz. Ebu Bekir'in oğlu Muhammed'e verip nikâhladı.

Hz. Ömer'in oğlu Abdullah'ın aldığından "Salim" dünyaya geldi. Hz. Ali'nin oğlu Hz. Hüseyin'in aldığından "İmam-ı

Zeyne'l-Abidin" dünyaya geldi. Hz. Ebu Bekir'in oğlu Muhammed'in aldığından da "Kasım" (Radiyallahü anhüm) doğdu. Böylece Salim, Zeyne'l-Abidin ve Kasım teyze çocukları oldular. Anneleri de Fars Sultanı Yazdicerd'in kızlarıydı.

Onu bizzat (halası) Aîşe anamız yetiştirdi:

Kasım b. Muhammed uzun boylu esmer tenliydi. Sakalı şerifi siyah olup iki yanı seyrekli. Alnında secde alameti olan bir nur parıldardı. Haşyetullahtan dolayı boynu daima bükük durur, o simsiyah gözlerinin yaşı durmaz akardı. Hz. Kasım'ın babası Muhammed, Mısır'da şehid edilince küçük yaşta yetim kaldı. Bunun üzerine halası olan Peygamberimizin mübârek hanımı Hz. Âîşe, (radiyallahü Anhâ) Onu yanına aldı ve bizzat kendisi büyüttü. Onun her yönüyle mükemmel olarak yetişmesi için, her şeyiyle ilgilendi. Hatta başını bile tıraş ettiği rivayet edilir. Dolayısıyla saçının tıraşına kadar ilgilenmesinden, Hz. Aîşe validemizin, yeğeni Kasım b. Muhammed'e karşı ne kadar şefkat ve muhabbetle davrandığı anlaşılıyor.

Hazreti Kasım, Ashab-ı kiramdan birçoğuna yetişip Onlardan ilim öğrendi. Başta halası Hz. Aîşe olmak üzere, Ebu Hüreyre, İbni Abbas ve İbni Ömer (Radiyallahü anhüm) gibi meşhur sahabilerden hadis-i şerif rivayetinde bulundu. Kendisinden de, Tâbînin büyüklerinden olan oğlu Abdurrahman, Sâlim bin Abdullah, İmâm-ı Şa'bî, akranlarından İbn-i Amr, Yahyâ bin Saîd ve Sa'd bin Saîd el-Ensârî, Sa'd bin İbrâhim, Abdullah bin Avn ve daha pek çok kimse-ler hadîs-i şerîf rivâyet etmişlerdir.

Yedi büyük fakihten biriydi.

Kasım bin Muhammed, hadîs ve fıkıh il-

minde zamanının en ileri gelenlerindendi. İlimde ve takvada eşine rastlanmayacak bir dereceye erişmişti. Büyük bir fakihti, öyle ki Medine-i Münevvere'deki yedi büyük fakihden biriydi. Yedi fakih denmesi ise, her ne kadar o gün için pek çok ulema bulunuyorsa da, ashabtan sonra fetva verme işi bu zatlara kalmıştı. Onlar Allah ve Resûlü adına konuşmanın ve dînî meselelerde fetvâ vermenin mesûliyetini en iyi şekilde idrak etmişlerdi. Fukaha-i Seb'a adı verilen bu yedi büyük âlim, bu hususta iyice tanınmış olduklarından, fetva verme işi artık bunların işiydi.

Kasım bin Muhammed, dini meseleler hakkında çok hassas davranır, ancak açık olanları hakkında fetva verirdi. Her sabah erken saatte Mescid-i Nebi'ye gelir, iki rekât namaz kılar, sonra Resulullah'ın minberi ile kabri arasına oturur ve etrafını çevreleyen insanların muhtelif sorularını cevaplar, onlara fetvalar verirdi. Yatsı namazını müteakip ise, arkadaşlarıyla ahiret hakkında sohbetlerde bulunur, onları vera ve takva konusunda aydınlatırdı.

Kendisine bilmediği konularda sorulan sorulara "bilmiyorum" demekten çekinmezdi. Bildikleri için de: "Bildğim şeyleri gizlemek bana helal olmaz" der ve anlatırdı. Bazen "Bilmiyorum" dediği bir meselede cevap almak için aşırı ısrar edenler olurdu. Onlara şunu söylerdi: "Kişinin, Allah'ın kendisine farz kıldığı şeyleri bildikten sonra cahil olarak yaşaması, bilmediği şeyler hakkında söz söylemesinden daha iyidir." Mezheb imamlarımızdan İmam-ı Malik, Onun hakkında: "Kasım, bu ümmetin fakihlerindendir" buyurmuştu.

Büyük hâdis ve fıkıh âlimlerinden Yahyâ bin Saîd ise: "Medine'de Kâsım'dan üstün bir kimseye yetişemedik" demiştir.

Tabîinin büyüklerinden olan Süfyân İbn-i Uyyeyne de, Kasım bin Muhammed'in, devrinin en büyük âlimi olduğunu söylemiştir.

Rivayet ettiği hadislerdeki hassasiyeti Hadis ilminde de, söz sahibiydi:

Fıkıhta olduğu gibi, hadis ve sünnet ilminde de derin vukûfiyeti vardı. Zaten ricalden sayılmak ve fikhî konuları cevaplamak için iyi bir sünnet bilgisine de sahip olmak gerekiyordu. O, çağdaşları arasında bu konuda da tekti. Çok hadis-i şerif nakletti. Rivayet ettiği hadisler genellikle ahkâm ve menâsike dairdi. Ömer bin Abdülazîz, halîfeliği zamanında Kâsım bin Muhammed'i, halası hazret-i Âişe'ye âit ne kadar hadîs-i şerîf ve başka rivâyetler biliyorsa, onların hepsini toplamakla görevlendirmiştir.

Ömer bin Abdülazîz bir keresinde, ilmin yok olup, âlimlerin son bulması endişesi üzerine Medîne vâlisi Ebû Bekir bin Muhammed'e mektup yazarak şöyle demiştir:

Resûlullah Efendimizin hadîs-i şerîflerini, sünnetlerini, Amre binti Abdurrahmân el-Ensârî'nin ve Kâsım bin Muhammed'in rivâyetlerini araştır ve yaz! Zira ben ilmin yok olup, âlimlerin de tükenmesinden korkuyorum.

Amre ve Kasım bin Muhammed'in her ikisi de hazret-i Âişe'nin talebesi olup, onun Resûlullah'tan rivayet ettiği hadîs-i şerîfleri en iyi bilenlerdi.

Kâsım bin Muhammed, hadîs-i şerîflerin hem mânâsına ve hem de lafızlarına, hatta harflerine dahi dikkat ederek rivâyet ederdi. Hâlbuki Tâbîînden bazı hadîs âlimleri, hadîs-i şerîfleri mânâsı ile rivâyet etmekte bir beis görmüyorlardı. Fakat Tâbîînden muhaddislerin çoğu hadîs-i şerîflerin, Peygamberimizden işitildiği şekilde rivâyet edilmesi üzerinde ittifak etmişlerdir. Kâsım bin Muhammed, hadîs-i şerîf rivâyet ederken en ince noktalarına kadar dikkatli hareket eder, bir harfin bile değiştirilmesini uygun görmezdi.

DEVAM EDECEK...

Not: Mustafa Özşimşekler Hocaefendi'nin Altın Silsile isimli kitabından alınmıştır.

Kıssadan Hisse...

Biz Nerede Kaybettik?

Mustafa Ramazan BURSEVİ
bilgi@arifandergisi.com

Eski zamanların birinde, yüksek dağların eteklerinde bulunan bir otlakta öküz sürüsü yaşamış. Sabahleyin topluca meralara yayılırlar, akşam olunca yine hep beraber ahırlarına dönerlermiş. Tabi o çevrede yaşayan aslan sürüsünün gözü öküzlerdeymiş. Onları gördükçe aslanların iştahları kabarıp, bu sebeple onları bir türlü rahat bırakmazlarmış. Ve hemen her gün bu sürüye saldırırlarmış. Tabi öküz dediğin öyle ufak tefek, kolay yenilir bir lokma olmadığı için, aslanların saldırısında hemen bir araya toplanırlar ve aslanları kolayca defetmesini bilirlermiş. Gerçi birkaç sıyrık alırlarmış ama yine de aslanların zorbalığına boyun eğmezlermiş.

Bu yüzden aslanlar mecburen küçük hayvanlarla beslenmek zorunda kalırlarmış. Ama koskoca aslan küçücük hayvancıklarla nasıl doysun? Gerektiği gibi iyi beslenememişler ve zamanla güçten kuvvetten düşmüşler.

Tabi gün geçtikçe bu durum, aslanları iyiden iyeye düşündürmeye başlamış, kendi selametleri için bu duruma mutlaka bir çare bulmaları lazım olmuş.

Bu konuda "Ne yapalım ne edelim?" diye bir toplantı yapmışlar. Fakat esaslı bir çözüm bulamamışlar. Aslanlardan biri üzgün bir şekilde: "Görünüşe göre bu otlığı terk etmekten başka çare yok" demiş. Bunun üzerine "Nereye gideriz, nasıl gideriz?" diye düşünürlerken, arka taraflardan: "Durun! Henüz her şey bitmiş değil" diye bir ses duymuşlar. "Bu da kim" diye dönüp baktıklarında, içlerindeki en çelimsiz, ama kurnaz olan Topal Aslan'ı görmüşler. O

sözlerine devam etmiş: "Hayır! Hiç bir yere gitmiyoruz." demiş. "Siz bana bırakın, ben bu işi hallederim," diye kendince teminat vermiş. Tabi hiç biri onun bu sözüne inanıp, kurtuluruz diye ümitlenmemiş, ama kaybedecekleri hiç bir şey olmadığı için, "Haydi bakalım sana bir şans verelim" demişler.

Bunun üzerine görevi alan Topal Aslan hemen yanına bir iki aslanı daha alarak, beyaz bir bayrakla beraber öküz sürüsüne yavaşmış. Aslanların geldiğini gören öküz sürüsü yine aynı şekilde toplanıp olası bir saldırıya karşı müdafaya hazırlanırlarken, gelen aslanların ellerindeki beyaz bayrağı görünce onların yavaşmalarına müsaade etmişler.

Topal Aslan gelmiş ve öküzlerin lideri olan Boz Öküz ve yanındakilere tatlı dille konuşmaya başlamış. Tabi konuşurken bir yandan da Boz Öküz'ün o sivri ve kocaman boynuzlarına bakıp ürpermiyor değilmiş. Söze şöyle başlamış: "Bugün buraya sizden özür dilemek için geldik. Biliyorum bugüne kadar sizlere istemeyerek de olsa çok zarar verdik. Evet, size defalarca saldırdık, ama inanın ki bunların hiçbirini isteyerek yapmadık. Şunu iyi bilin ki biz aslanlar, barışı çok seven son derece uyumlu bir milletiz. Hele öküzlerle hiç bir alıp veremediğimiz olamaz. Ama bu güne kadar yaşanan tüm bu tatsızlıklar niçin oldu biliyor musunuz? Hep sizin aranızdaki o sarı öküz yüzünden. Hele onun rengine bir bakın lütfen, sizden ne kadar farklı, hiç sizinkilere benziyor mu? İşte o sarı öküz maalesef bizim gözümüzü kamaştırıyor ve aklımızı başımızdan alıyor. Biz onu görünce barışseverliğimizi unutuyor ve saldırganlaşıyo-

ruz. Tüm sıkıntı buradan kaynaklanıyor, oysa sizle bir sorunumuz yok. Verin onu bize, siz de kurtulun biz de, böylece barış içinde yaşayalım!..”

Boz Öküz bu konuyu, sürünün diğer önde gelenleriyle görüşmek üzere geri çekilmiş ve aralarında tartışmışlar. Eğer çektikleri bu sıkıntıların hepsi sarı öküz yüzündense, bütün sürünün rahat etmesi için onu feda etmenin en doğru fikir olduğu kanaatine varmışlar. Hepsi de bu teklife olur vermiş, içlerinden sadece gayet yaşlı ve en tecrübelileri olan Benekli Öküz bu teklifi kabul etmeyip “Kesinlikle olmaz” demiş. Ama sürünün genç ve heyecanlı bireylerine dinletememiş sözünü...Ve zavallı Sarı Öküz teslim edilip kurban edilmiş aslanlara. Hepsi birden saldırmışlar zavallı Sarı Öküze. Sarı Öküz direnmiş bir ikisini fırlatmış üstünden, ama sonunda bitkin düşmüş, çırpınmış, haykırmış, yardım istemiş, lakin sürü tarafından gözden çıkarıldığı için yardımına gelen olmamış. Diğerleri çok üzülmüşler üzülmesine ama elden ne gelir ki. Bütün sürünün selameti için gerekliliği bu...

Bu olaydan sonra günlerce sürüye saldıran olmamış. Demek aslanların dedikleri doğruymuş, bütün suç Sarı Öküzdeymiş. Bakın o yokken ne kadar da rahat ve emin bir şekilde merada otuyorlarmış.

Derken bir zaman sonra aslanlar yine aynı yöntemle harekete geçmişler. Topal Aslan yanında iki aslanla yine gelmiş. Boz Öküz'ün yanına giderek başlamış konuşmaya:

“Gördünüz ya biz aslanlar ne kadar uysal ve ne kadar barışseveriz. Böyle barış içinde ne de güzel geçinip gittik. Sizde rahat rahat gezdiniz meRALARA yayıldınız. Ancak yine bir problem var.”

“O problem nedir?” demiş Boz Öküz...

“Şu sizin uzun kuyruklu öküz var ya” demiş Topal Aslan “O merada otlarken uzun kuyruğunu salladıkça bizim aslanların aklını başından alıyor. Sürüye dalmasınlar diye onları zor tutuyoruz. Aramızda devam eden barış, bu şart-

larda daha ne kadar devam eder bilemiyorum. Hem o öküz inanin sizden çok farklı, sizler normal kuyruklusunuz oysa onun kuyruğu ne kadar da uzun. Onun suçu yüzünden, korkarım hepiniz zarar göreceksiniz. İyisi mi gelin verin onu bize de, bu mevzuyu burada kapatalım. Eskisi gibi barış ve huzur içinde yaşamaya devam edelim.”

Boz Öküz yine istişare yapmış sürünün ileri gelenleriyle. Hepsi Sarı Öküzde olduğu gibi “Verelim gitsin” demişler. Yine sadece benekli öküz bu karara karşı çıkmış “Olmaz” demiş, ama dinleyen kim? Ve “Uzun ‘Kuyruk’ da teslim edilmiş aslanlara. Zavallı Uzun Kuyruk'ta aslanların pençesi altında çırpına çırpına can vermiş. Tabi onunda yardımına giden olmamış.

Bir zaman sonra Topal Aslan yine yanında iki aslanla birlikte yanlarına gelmiş. Bu sefer başka bahaneyle başka bir öküzü istemiş, onu da alıp çekmiş gitmiş. Ve bu olay sürekli tekrarlanmış, her seferinde farklı bahanelerle... Ve her geçen gün öküzler zayıflamışlar, aslanlar ise güçlenmişler. Güçlendikçe de küstahlaşmışlar. Durum öyle bir raddeye gelmiş ki; aslanlar artık hiçbir bahane söylemeye bile gerek duymuyorlarmış. Doğrudan müdahale edip “Şu öküzü bize verin yoksa karışmayız” demeye başlamışlar. Zavallı öküzlerin “Hayır” diyebilecek güçleri kalmamış. Gittikçe azalmışlar ve neredeyse yok olmak tehlikesiyle karşı karşıya kalmışlar. Birer birer aslanların pençesinde can verirken, geride Boz Öküz ve birkaç öküz kalmışlar. İçlerinden biri liderleri olan Boz Öküz'e sormuş: “Ne oldu bize böyle? Bu mücadeleyi biz nerede kaybettik? Oysa aslanlara, karşı, vaktiyle ne kadar güçlüydük”

Boz Öküz'ün gözleri dolmuş ve ağlamaklı bir halde Benekli Öküz'ün sözlerini hatırlamış, titrek ve pişmanlık dolu bir sesle demiş ki:

“Biz Sarı Öküz'ü verdiğimiz gün bu mücadeleyi kaybettik..”

Yediklerimiz ve Biz

Günümüzde hastalıklar çeşitlenirken mevcut tedavi yöntemleri arasına alternatifleri giriyor. Düne kadar “Kocakarı ilaçları” olarak görülen tedavi şekli, bugün adını alternatif tıp olarak almış bulunuyor. İnsan anatomisine gerekli görülen vitamin ihtiyacı gıdalar ile sunulurken, günümüzde ise gıdaların kimyasal maddeler ile gıda olmaktan çıktığı gözlemleniyor.

Yunus ERSİN
bizimaktar@hotmail.com

Yediklerimiz; yaşantımızı, aile hayatımızı, gelişmemizi, çalışmamızı, uykumuzu hatta cinsiyetimizi etkiler.

Yeni üretilen gıdaların zararının yirmi otuz yıl sonra ortaya çıkması, klasik beslenme alışkanlıklarımızdan vazgeçmememiz için oldukça yeterli sebeptir.

Batı, doğal olmayan, kimyasal destekli gıdaların yan etkilerini bildiği için, “Organik Tarım ve Bitkisel İlaçlar”ı oldukça önemsemektedir.

Bitkisel ilaçlar, bizde hâlâ bazılarının gözünde “koca karı ilaçları” olarak görülme-ye devam ederken; Batı, bitkilerle tedavi gerçeğini “Complementary Medicine [Tamamlayıcı Tıp]” statüsüne alarak bu konuda çok ciddi mesafe kat etmiştir.

Türkiye’de bitkisel ilaçlar, 2000 yılının başlamasıyla alternatif destek olarak itibar görmeye başlamıştır; şu an gıda takviyesi olarak kabul edilmektedir. Bizim düşünce-

miz: “Buna Türkiye’de Sağlık Bakanlığı sahip çıksın. Konuya statü kazandırarak, birilerinin suistimalinden kurtarsın.”

Burada bizim vurgulamak istediğimiz asıl olan şudur: “Tamamlayıcı tıbbın esası, dengeli beslenme ve perhizdir.” Ecdadımız insan fitratına göre beslenmeyi esas almıştır. Bir misal verecek olursak:

“Tamamlayıcı tıba göre; bayanların, östrojen hormonu ihtiva eden ada çayı, rezene, keten tohumu, hayıt gibi gıda takviyelerini tüketmeleri; erkeklerin ise oldukça az tüketmeleri gerekir.”

Şifalı bitkileri tanıtırken, “holistik” (Hastalıkları iyileştirme ve önlemede, bugünkü tıp biliminin kullandığı yöntemlerden daha farklı yöntemler uygulayan teknikler, disiplinler) yani bütünsel tıptan söz etmek yerinde olacaktır.

Holistik tıpta, bitkilerle ve doğru seçilmiş besinlerle bedenimizdeki bozulmuş dengeleri düzelterek daha sağlıklı olmak mümkündür.

“Zaten hastalıklarımızın nedeni de bedeni oluşturan organlar arası ahengin bo-

zulması ve enerjinin bloke edilerek akışının engellenmesidir.”

Şifalı bitkilerle tedavi anlamına gelen “fitoterapi”, farmakoloji (ilaç bilimi)nin bir dalıdır. Fitoterapi, bitkilerin içerdiği kimyasal maddeleri belirli doz ve şekillerde kullanarak hastalıkları önleme ve tedavi etmektir. Şifalı bitkiler, kısa sürede hastalıkları tedavi etmekten çok, uzun süreli bir yaşam biçimi olarak değerlendirilmelidir.

Mizacın Bitkilerle İlişkisi

Dünyadaki canlı cansız her şeyin bir mizacı (fitri özelliği)vardır.

Kuru sıcak, nemli sıcak, nemli soğuk, kuru soğuk diye 4 tedavi temeli olan “bitkisel tıp” bu mizaçları gözeterek uygulamalarını yapar.

Mizaç iki türlüdür: Normal mizaç ve Anormal mizaç.

Normal Mizaç: Birbirine ters olan nemlilik, kuruluk, sıcaklık ve soğukluk gibi etkenler uyum sağlıyor ise o insanın mizacı normal mizaçtır. Dünyadaki tüm mahlûkatlar içinde, bir tek insanın mizacı normale en yakın olan mizaçtır.

Mesela: İnsanın kalbi sıcak organdır. Beyin soğuk bir organdır. Karaciğer nemli bir organdır. Kemik kuru bir organdır. Bu birbirine ters olan sistem ve unsurlar insanın vücudunun içyapısını oluşturur, vücudun dengesini sağlar; bu normal dediğimiz mizaca en yakın olan mizaçtır.

Sıcaklık nemlilikten meydana gelir ve nemlilikten beslenir. Erkeklerin mizacı kadınlara göre daha sıcaktır. Buna da “cinsi mizaç” denir. Cinsiyet farklılığı olsa bile “normal mizaç” diye bilinir.

Bir ülke ile başka ülke arasındaki farklılığa normal fakat makam mizacı diyoruz. Yani mekân ve yer farklılığından kaynaklanan bu mizaca da normal mizaç denir.

Malumunuz; Ekvator’a yakın olan insanlar fazla güneş altında yaşadığı için, cisimleri şişman, hareketleri yavaş olur. Ekvatordan uzak olan insanlar ise daha normal yaşar ve daha hızlı ve hareketli olur. Buna sıcakvazi tarz denilir.

Bazı insanlar yaratılış itibari ile daha güçlü, daha çevik ve zeki olur. Bu tip insanlara nevi mizaçlı diyoruz.

Her insanın mizacı yaş itibari ile değişir. Elbette bu normal karşılanır. Buna faslı mizaç denir.

Bir insanın vücudundaki bazı organları diğer organlara göre farklı olur. Mesela, kemiklerin mizacı kuru, beyin mizacı nemli ama normal, dalağın mizacı ise soğuk olur. Bunlara biz normal ama uzvi mizaç diyoruz.

Bunların hepsi normal mizaçtır. Normal mizaç dediklerimiz tedavinin dışında kalır.

Asıl tedaviye ihtiyacı olan anormal mizaçtır.

Anormal Mizaç: İnsan vücudunun normal sıcaklığı artar; soğukluğu normal durumdan aşağı iner; kuruluğu normal seviyeden fazla artar; nemlilik oranı yükselir; kan dolaşımı hızlanır. Bu gibi dengesizlikler oluşumuna anormal mizaç denir.

Bitkisel yani alternatif tıp uygulamasında mutlaka mizaçlar göz önünde tutularak uygulama yapılması gerekir. Verilecek olan terkiplerin insan mizacına uygun olması gerekir. Misal verecek olursak, sıcak mizaçlı bir insana veya organa çok sıcak mizaçlı bitki vermek veya kullanmak uygulama yapılacak olan kişinin ölümüne sebep olabilir.

Kalp ritmi bozuk olan bir insana yani tansiyon hastası olan bir insana, sıcak bir bitki olan ginseng verilirse veya kullanılırsa kalbin sıcaklığı artar ve o insan hayatını kaybedebilir.

Ne demistik? Kalp sıcak olan bir organdır; ginseng ise sıcaklığı artıran bir bitkidir. Ginseng kalbin sıcaklığını artıracığı için, zaten sıcak olan organ daha da sıcak olacağından kaldırmaz, zarar görür, kriz gelir ve felç beyne vurur.

Zikrettiğimiz gibi, bitkisel tedavide mutlaka mizaca önem verilmeli. Bu işi yapanlar ciddi bir eğitim almalıdır. Bitki kullanırken mutlaka uzmana danışmalı; kesinlikle hastalığa bir teşhis konulmadan, kulaktan dolma veya tavsiye üzerine hareket edilmemelidir.

Temel maddelerin yeryüzündeki dengesini sağlayan en önemli faktör “yeşil bitkiler”dir. Bundan başka yine yeryüzündeki ısı kontrolünün sağlanması, atmosferdeki gazların dengesinin korunması gibi, sadece insanlar için değil bütün canlılar için son derece büyük önem taşıyan başka dengeler de vardır ki, bütün bu dengeleri sağlayanlar da yine yeşil bitkilerdir.